

UPAMIĘTNIONO ROCZNICĘ
POBICIA INTERNOWANYCH \2

OLSZTYN SIĘ WYLUDNIA.
PREZYDENT PODAJE PRZYCZYNY \3

ZMIENIAMY ROLĘ
W TYM TRÓJKĄCIE \6-7

GIETRZWAŁD 1877.
WOJNA ŚWIATÓW \9

PIĄTEK-NIEDZIELA
16-18|08|2024|

GAZETA WEEKEND OLSZTYŃSKA

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 5,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127

3 3

SPORT

HEROSI WRACAJĄ
DO GRY \20

MISTRZ POLSKI POZA
LIGĄ MISTRZÓW \21

WEZMA SIĘ
ZA DZIAŁACZY? \24

JEŚLI RAZEM PATRZY SIĘ W GÓRĘ, TO I NIEBO SIĘ PRZYBLIŻA

BEZPŁATNY DODATEK W KAŻDY PONIEDZIAŁEK I PIĄTEK

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską

UPAMIĘTNIONO 42. ROCZNICĘ POBICIA INTERNOWANYCH

Instytut Pamięci Narodowej oddział w Gdańsku oraz Region Elbląski NSZZ „Solidarność” zorganizowały uroczystość upamiętniającą 42. rocznicę pobicia internowanych w tamtejszym zakładzie karnym w 1982 roku.

Byli uzbrojeni tak jak ZOMO: w tarcze i pałki. Zepchnęli nas wszystkich do pawilonów. Wewnątrz robili nam „ścieżki zdrowia”, bili pałkami i kopali. Zostałem pobity do nieprzytomności. Wtedy jeszcze polewano mnie wodą i robiono zdjęcia. Potem zostałem przewieziony do szpitala. Dopiero tam się ocknałem — wspominał po latach pobicie w obozie internowanych w Kwidzynie Władysław Kałudziński, wtedy działacz „Solidarności” a teraz pełnomocnik do spraw kombatanów i osób represjonowanych wojewody warmińsko-mazurskiego.

W Kwidzynie odbyła się uroczystość upamiętniająca 42. rocznicę pobicia internowanych w tamtejszym zakładzie karnym w 1982 roku. 14 sierpnia 1982 roku pobito tam około 100 internowanych. Bliśko połowa z nich doznała ciężkich obrażeń. Trwająca kilka godzin akcja była odpowiedzią na protest uwięzionych dotyczący ograniczenia kontaktów z rodzinami. Skutkiem

Władysław Kałudziński

— To dzięki takim bohaterom internowanym w Kwidzynie Polska mogła wreszcie odzyskać swoją suwerenność i zbudować demokrację, którą dziś się cieszymy — napisał Radosław Król, wojewoda warmińsko-mazurski, w swoim liście, który odczytał Władysław Kałudziński

działań milicji i służby więziennej były ciężkie obrażenia, których konsekwencje zdrowotne poszkodowani odczuwają do dzisiaj. Kilku internowanych dotkliwie pobitych 14 sierpnia oskarżonych zostało przez Prokuraturę Wojewódzką w Elblągu o czynną napaść na funkcjonariuszy służby więziennej. 23 maja 1983 r. Sąd Wojewódzki w Elblągu w imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej skazał 6 internowanych na karę więzienia.

— Doszło tu wtedy do wielkiej tragedii. Komuniści w pełnym poczuciu bezkarności dopuścili się nie tylko okrutnego pobicia blisko stu internowanych, głównie pobitych 14 sierpnia, oskarżonych zostało przez Prokuraturę Wojewódzką w Elblągu o czynną napaść na funkcjonariuszy służby więziennej. 23 maja 1983 r. Sąd Wojewódzki w Elblągu w imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej skazał 6 internowanych na karę więzienia.

zarzutem wszczęcia buntu i napaści na funkcjonariuszy, zostali oskarżeni przed elbląskim sądem, który 23 maja 1983 roku skazał ich na kary więzienia i wysokie grzywny. Proszę Państwa — wszyscy wiemy, że żadnej sprawiedliwości w tym nie było — napisał w swoim liście dyrektor gdańskiego IPN.

— To dzięki takim bohaterom internowanym w Kwidzynie Polska mogła wreszcie odzyskać swoją suwerenność i zbudować demokrację, którą dziś się cieszymy — napisał z kolei w swoim liście Radosław Król, wojewoda warmińsko-mazurski, który odczytał Władysław Kałudziński.

Wojewoda przypomniał, że „cierpienie i poświęcenie ofiar brutalnego pobicia w 1982 roku stanowią dla nas wszystkich żywą lekcję historii, której nie możemy zapomnieć”, a ich postawa pokazuje, żebyśmy nie ustępowali w obronie wartości, które są fundamentem naszej niepodległości — podkreślił wojewoda.

W lipcu tego roku prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku skierował do Sądu Rejonowego w Kwidzynie akt oskarżenia przeciwko 27 byłym funkcjonariuszom Służby Więziennej, zarzucając im, że w dniu 14 sierpnia 1982 roku w Kwidzynie wzięli udział w pobiciu ponad 100 internowanych.

IPN podał, że co do dwóch kolejnych byłych funkcjonariuszy Służby Więziennej, podejrzanych

o udział w pobiciu i znęcanie się nad internowanymi, którzy obecnie zamieszkują na stałe poza granicami Polski, podjęto czynności zmierzające do wydania wobec nich Europejskich Nakazów Aresztowania, by również oni stanęli przed sądem w Polsce.

Organizatorami uroczystości rocznicowych w Kwidzynie był Instytut Pamięci Narodowej oddział w Gdańsku oraz Region Elbląski NSZZ „Solidarność”. **KSZY/ASZW/**

TO MOGŁO BYĆ ZABÓJSTWO

W sprawie okoliczności i przyczyny śmierci ks. Tadeusza Krzywińskiego policja i prokuratura prowadzą „bardzo intensywne czynności śledcze”. Proboszcz parafii pw. Matki Miłosierdzia Ostrobramskiej w Piszu miał ranę zadaną ostrym narzędziem w klatkę piersiową.

— Ciało odnalazł członek najbliższej rodziny księdza, było to w poniedziałek. Dziś odbyła się sekcja zwłok zmarłego i wiadomo, że zgon był wynikiem rany zadanej ostrym narzędziem w klatkę piersiową. Obrażenia te spowodowały zgon, ale nie wiemy, w jakich okolicznościach powstały. Sekcja zwłok nie dała na to pytanie jednoznacznej odpowiedzi — poinformował PAP we wtorek (13 sierpnia) rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Olsztynie. Prokurator Daniel Brodowski dodał, że pod uwagę brane są trzy wersje wydarzeń: samobójstwo (choć niezmiernie rzadko dochodzi do tego typu samobójstw), zabójstwo oraz nieumyślne spowodowanie śmierci. Z informacji przekazanych PAP przez prokuratora wynika, że ksiądz mieszkał na plebanii sam. Nic nie wskazuje na to, by

Ks. Tadeusz Krzywiński

plebania została okradziona. — Śledztwo jest prowadzone w sprawie, nikomu nie przedstawiono zarzutów — powiedział prokurator Brodowski i podkreślił, że zarówno policja, jak i prokuratura prowadzą „bardzo intensywne czynności śledcze”, by rozwikłać okoliczności i przyczyny zgonu księdza. Dodał, że ze względu na dobro postępowania na tym etapie nie może ujawnić żadnych innych informacji. Ks. Tadeusz Krzywiński miał 53 lata, od wielu lat sprawował funkcję proboszcza w parafii pw. Matki Miłosierdzia Ostrobramskiej w Pisz. Informację o jego śmierci przekazała w poniedziałek, 12 sierpnia, diecezja w Ełku. **ŹRÓDŁO: PAP**

KONDOLENCJE

Panu

Krzysztofowi Kuriacie

Dyrektorowi Wydziału Bezpieczeństwa
i Zarządzania Kryzysowego
w Warmińsko-Mazurskim Urzędzie Wojewódzkim
w Olsztynie

głębokie wyrazy współczucia i wsparcia
z powodu śmierci

Teściowej

składają

Radosław Król Wojewoda Warmińsko-Mazurski	Mateusz Szauer I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski	Zbigniew Szczypiński II Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski
---	--	---

Monika Choroszevska-Pleńkowska
Dyrektor Generalny Warmińsko-Mazurskiego
Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie

1206240pb1-b -P

Jego Ekszelencji

ks. bp. Pawłowi Hausemu

Biskupowi Diecezji Mazurskiej
Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego

oraz **Rodzinie i Bliskim**

wyrazy szczerzego współczucia
oraz słowa otuchy z powodu śmierci

Teściowej

składają

Wojewoda Warmińsko- Mazurski Radosław Król	I Wicewojewoda Warmińsko- Mazurski Mateusz Szauer	II Wicewojewoda Warmińsko- Mazurski Zbigniew Szczypiński
---	--	---

1206240pb1-a-M

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY
Agnieszka Weder-Gryglewicz

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Igor Hrywna
Barbara Barczuk

sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
514 800 549

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 505 766 681
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikelblaski.pl
502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 502 499 539

Scenariusze GUS zakładają systematyczny spadek liczby ludności Polski. Różnica dotyczy tylko tempa tego spadku. Pod koniec ubiegłego roku w kraju mieszkało 37,7 mln osób. Do 2060 roku liczba ludności Polski w scenariuszu optymistycznym spadnie do 34,8 mln, zaś w pesymistycznym aż do... 26,7 mln, co oznaczałoby ubytek od 8 do 29 proc.

Radny zaniepokojony

Te negatywne tendencje odbijają się m.in. na Olsztynie. Obecnie w stolicy Warmii i Mazur mieszka blisko 155 tys. osób. Z roku na rok ma być ich coraz mniej. Z prognoz GUS-u wynika, że w roku 2060 będzie ich zaledwie niewiele ponad 120 tys. Sytuacją zaniepokojony jest radny PiS Radosław Nojman, który właśnie złożył interpelację w sprawie demografii.

— CO NAJBARDZIEJ POWINNO NIEPOKOIĆ: Z ROKU NA ROK ROŚNIE UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM W PRZELICZENIU NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM, CO PRZY UJEMNYM PRZYROŚCIE NATURALNYM JEST DLA OLSZTYNA WRĘCZ ZABÓJCZE — PODKREŚLA RADNY NOJMAN.

Jego zdaniem powyższe dane świadczą o tym, że nasze miasto się wyludnia. — I pomimo wielu jego niezaprzeczalnych walorów nie jest uznawane za atrakcyjne miejsce do życia, szczególnie przez osoby młode, a to generuje większość problemów, co będzie rzutowało na przyszłość Olsztyna. Tylko poznanie realnych przyczyn umożliwi podjęcie efektywnych działań, by ten bardzo niepokojący trend, jeśli nie odwrócić, to przynajmniej zatrzymać oraz zapobiegać mu w przyszłości — czytamy w interpelacji radnego PiS.

— Podaję pod rozwagę, czy nie należałoby zlecić

profesjonalnych, pogłębianych badań, dlaczego w olsztyńskiej demografii dzieje się tak, a nie inaczej oraz czy potrafimy w pełni wykorzystać swój potencjał. Może warto we współpracy z Uniwersyte-tem Warmińsko-Mazurskim zbadać, czemu tak wielu absolwentów nie widzi swojej dalszej przyszłości w naszym mieście. W mojej ocenie bez poznania stanu faktycznego oraz określenia kierunków oczekiwanych społecznie zmian nie uda się zwiększyć atrakcyjności naszego miasta, a tym samym utrzymać liczby mieszkańców — proponuje.

Prezydent Olsztyna odpowiada

Do sprawy odniósł się oficjalnie prezydent Olsztyna Robert Szewczyk, który wskazał przyczyny takiego stanu rzeczy oraz prognozy. A te, jak się okazuje, nie są pesymistyczne dla stolicy Warmii i Mazur. Prezydent informuje, że zgodnie z danymi GUS w 2023 roku Olsztyn zamieszkiwało 167 311 osób. Jest to o 4 proc. mniej niż dziesięć lat wcześniej (174 675 mieszkańców w 2013 roku). Prognozy GUS wskazują, że trend ten będzie nieco przyspieszał, osiągając w trzech kolejnych dekadach odpowiednio wartości 6, 7 i 8 proc.

— DLA UZYSKANIA PEŁNEGO OBRAZU SYTUACJI KONIECZNE JEST ROZPATRYWANIE DEMOGRAFII MIASTA NIE TYLKO W JEGO GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH. POSTĘPUJĄCA SUBURBANIZACJA, KTÓRA JEST ZJAWISKIEM POWSZECHNYM NIE TYLKO W POLSCE, POWODUJE, ŻE MIESZKAŃCY MIAST WYPROWADZAJĄ SIĘ PRZEDZ WSZYSTKIM DO OTACZAJĄCYCH JE GMIN — STWIERDZIŁ PREZYDENT SZEWCZYK.

Jednym z poszukiwanych walorów mieszkań jest panorama miasta

OLSZTYN SIĘ WYLUDNIA. PREZYDENT WSKAZUJE PRZYCZYNY

Z ROKU NA ROK OLSZTYN BĘDZIE SIĘ WYLUDNIAŁ. PREZYDENT MIASTA ROBERT SZEWCZYK WSKAZUJE PRZYCZYNY TAKIEGO STANU RZECZY.

Prezydent Olsztyna Robert Szewczyk

Skutki suburbanizacji odczuwa Olsztyn, bo traci podatników. Pozytywnie wpływa natomiast na dochody gmin ościennych i stanowi tam znaczącą część budżetu.

— Szczególnie atrakcyjnymi kierunkami wyprowadzek olsztynian są gminy Stawiguda i Dzwiny — przede wszystkim ze względu na dużą po-

wierzchnię terenów przeznaczonych przez te gminy na budownictwo mieszkaniowe (także wielorodzinne, o charakterze typowo miejskim) położonych tuż przy granicy Olsztyna — podkreśla prezydent Olsztyna.

Skutki ucieczki mieszkańców z terenów bliżej centrum są bardzo kosztowne. Każde miasto, nie tylko Olsztyn, musi zbudować ulice do nowych osiedli, położyć kanalizację i sieć wodną, zapewnić komunikację miejską, postawić przedszkola i szkoły. A to wydatki, które idą w miliardy złotych. W Olsztynie idealnie było to widać na przykładzie Zaczysa.

Strategia na sąsiedztwo Olsztyna

Sprawę sąsiedztwa Olsztyna docenia gmina Stawiguda. Przekłada się to na zapisy jej strategii i rozwoju do roku 2030.

— Położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Olsztyna należy traktować jako znaczącą szansę rozwojową dla gminy z uwagi na: ponadlokalne funkcje, które pełni Olsztyn, szybką możliwość dojazdu do stolicy regionu, lokalizację ważnych szlaków komunikacyjnych na terenie gminy oraz dość stały wzrost liczby mieszkańców — głównie z kierunku Olsztyna — czytamy w strategii.

Autorzy zwrócili też uwagę, że „zjawisko suburbanizacji jest pozytywne dla gminy ze względu na przyrost liczby mieszkańców, jednak stanowi również wyzwanie w kontekście polityki przestrzennej. Koncentracja zintensyfikowanego napływu ludności do części miejscowości gminy (zwłaszcza Jaroty i Bartąg) w naturalny sposób ukierunkowuje rozwój funkcji mieszkaniowej tego obszaru”.

W dokumencie stwierdzono poza tym, że Olsztyn jest dla mieszkańców gminy ważnym rynkiem pracy, a jeśli chodzi o edukację, to braki wynikające z wielkości i wiejskiego charakteru gminy rekompensowane są przez bliskość Olsztyna, gdzie zlokalizowane są szkoły średnie i wyższe (w Stawigudzie nie ma szkoły średniej).

— Przyciągamy ich do wielu miejscowości: tak jest w Stawigudzie, Pluskach, Majdach, Tomaszowie. Można długo wymieniać. To, że najwięcej jest ich w pobliżu Olsztyna, wynika z charakteru tamtejszej zabudowy — mówi Michał Kontraktowicz. — To są efekty decyzji poprzednich władz. Plany zagospodarowania pochodzą sprzed kilkunastu lat i dadzą nam jeszcze dużo terenów zabudowanych budynkami wielorodzinnymi. My staramy się obecnie tak zmieniać te plany, żeby wprowadzać tam więcej usług i infrastruktury edukacyjnej, bo brakuje tam sklepów, rekreacji czy miejsca na szkołę. To przekłada się na konkretne zapisy w budżetach na kolejne lata.

GRZEGORZ SZYDŁOWSKI

g.szydowski@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA

**GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów**

Najniższe CENY
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż GRATIS
Dobrych RATY

GARAŻE WZMOCNIŁY
AUTOMATYKA DO BRAM

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

JEŚLI RAZEM PATRZY SIĘ W GÓRĘ, TO I NIEBO SIĘ PRZYBLIŻA

SIŁĘ ZWYCIĘSTWA ZDOBYWA SIĘ NIE TYLKO DZIĘKI POTĘDZE BRONI, ALE TEŻ DZIĘKI SIŁE WIARY I MODLITWY DO BOGA. TO WŁAŚNIE KAPELANI WOJSKOWI POMAGAJĄ WZMACNIAĆ DUCHA BOJOWEGO WOJSKOWYCH JAKO NIEZWYKLE WAŻNĄ CZĘŚCI SKŁADOWEJ ZWYCIĘSTWA UKRAINY. WŚRÓD NICH JEST MAŁŻEŃSTWO Z OLSZTYNA.

Po prawie dwumiesięcznej służbie na ukraińskim froncie do Olsztyna powrócili kapelani wojskowi Robin i Rosslyn Stevenson-Szwec.

Robin i Rosslyn to małżeństwo certyfikowanych kapelanów wojskowych służących w ramach Olsztyńskiego Konwoju Humanitarnego pod barwami Ukrainy.

Od początku konfliktu zbrojnego co kilka tygodni biorą udział w każdej misji humanitarnej do Ukrainy, a swoje dwumiesięczne urlopy poświęcają, by służyć posługą duszpasterską żołnierzom na froncie. Priorytetem w ich misjach jest inspiracja duchowa walczących żołnierzy, ale również pomoc w „pozostawaniu człowiekiem” w warunkach wojny oraz

w obronie życia ludzkiego.

Olsztyński Konwój Humanitarny wyruszył w czerwcu do Charkowa w niezmiennym składzie: Adam Giska – założyciel OKH, Konrad Nowak, Robin Szwec, Rosslyn Szwec, Jan Mroczek, Jarosław Pakosz, Przemysław Zduńczyk i Paweł Zapadka.

We Lwowie i Boryspolu pozostawili część pomocy humanitarnej dla współpracujących z nimi kościołów, organizujących pomoc uchodźcom wewnętrznym oraz wdowom i sierotom po poległych w walkach żołnierzach.

Następnie w Charkowie zaopatrzyli opustoszały magazyn Kościoła „Źródło Życia”. Ten protestancki Zbór od początku wojny systematycznie organizuje akcje dożywiania osób, które najbardziej ucierpia-

ły w atakach rakietowych na Charków, ale również bezdomnych i uzależnionych. Część pomocy trafiła do rąk żołnierzy na froncie.

Ogromną radość sprawiła wszystkim możliwość ponownego spotkania z ukraińskimi przyjaciółmi, rozmów, wspomnień, wspólnie spędzonego czasu i modlitwy.

Po pięciodniowej trudnej misji team OKH powrócił do Polski, a kapelani wojskowi Robin i Rosslyn pozostali w Charkowie, by realizować dalszą służbę.

Początkowo bazę wypadową kapelani mieli w Charkowie, a ich służba obejmowała głównie działania wśród żołnierzy na froncie w Wołczańsku, Łymaniu, Kupiańsku, Lipcach, Iziurmie, Sławiańsku i Kramatorsku oraz innych bazach przyfrontowych. Później przenieśli się w inne części Ukrainy – między innymi do Chersonia, Mikołajowa czy Odessy.

— To był bardzo trudny i wyczerpujący czas. Nocne ostrzały Charkowa i innych miast, częste alarmy, permanentny brak prądu i internetu. Codziennie załadunki pojazdu i wyjazdy do walczących chłopców, bardzo często w kamizel-

Fot. archiwum prywatne

kach kuloodpornych i hełmach, a to wszystko w upale dochodzącym do +50°C — opowiada małżeństwo.

Kapelani wyruszyli między innymi do Wołczańska — miasta frontowego w pobliżu granicy z Rosją. Tu natarcie wroga jest bardzo widoczne.

— Kilka kilometrów przed pierwszą bazą trafiliśmy na ostrzał, który zniszczył most. Mieliśmy odciętą drogę. Wycofaliśmy się i pojechaliśmy inną, nadrabiając około 80 km. Bliżej celu cały czas trwał naprężeniowy ostrzał. Zjeżdżaliśmy w boczne

REKLAMA

BURMISTRZ SUSZA

podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 13 sierpnia 2024 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Suszu wywieszono na okres 21 dni wykaz o przeznaczeniu do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemcy, lokal mieszkalny nr 1 usytuowany w budynku nr 17 przy ul. Mickiewicza w Suszu, stanowiący własność Gminy Susz. Pełna treść wykazu znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Susz pod adresem: bip.usz.pl w zakładce Nieruchomości oraz na stronie www.susz.pl. Szczegółowych informacji można uzyskać pod nr tel. 55 278 60 15 wew. 58 lub 54.

13824lizi-a-M

Fot. archiwum prywatne

leśno-polne drogi. Nad głowami drony. W zagajnikach nieduże, ale częste grupy żołnierzy z wyrzutniami. To właśnie z nimi prowadziliśmy rozmowy do późnego wieczora, okazywaliśmy wsparcie duchowe słowem, modlitwą i namaszczeniem. Każdy z żołnierzy otrzymał mały wojskowy Nowy Testament i zawsze z werselem biblijnym do nieśmiertelnika. Ich system wartości i morale wzrastają, gdy czują pomazanie Boga. A my mogliśmy wracać nocami z poczuciem dobrze wykonanej służby — relacjonuje Rosslyn.

Łymań był jednym z kolejnych miejsc na liście — i kolejny dzień z wielu grafików dni służby.

— Wyruszyliśmy wcześniej, po drodze zabezpieczyliśmy humanitarnie i duchowo Izium. Przed Łymaniem wyjechał po nas patrol; niestety rozpoczął się ostry ostrzał. Nie ryzykowaliśmy, wycofaliśmy się, zostawiliśmy to miejsce na inny, bardziej spokojny dzień — mówi Robin. I dodaje: — Kolejne podejście się udało. Zajeżdżaliśmy bezpiecznie do bazy. Spora grupa już czekała. Byli podekscytowani przyjazdem kapelanów. Szybko wyładowaliśmy humanitarkę i zbieraliśmy się w pomieszczeniu bazy. Tu odbyły się ogólne i indywidualne rozmowy, modlitwy, namaszczenie

chłopców. Dobry, błogosławiony czas, po którym wyjechaliśmy z żołnierzami na odległy poligon. Tam też czekała na nas grupa, ale i kolejne praktyczne szkolenie z dyscyplin wojskowych. Rozpoczęliśmy od strzelania. Jednak po kilku godzinach zastał nas niespodziewany ostrzał. Dostaliśmy wiadomość, że jesteśmy z trzech stron otoczeni przez Rosjan. Na wojnie, na froncie żołnierze ufają kapelanom; wierzą, że mają specyficzną więź z Bogiem, a ich modlitwy są wysłuchiwanie. To była jedna z takich chwil;

wszyscy w gotowości bojowej i duchowej. Z modlitwą w sercach i na ustach pomału i według ustalonego planu wycofaliśmy się z pułapki. Bóg czuwa nad nami, chroni nas jak żrenicy swojego oka.

Lipce to przyfrontowa wieś, którą niedawno opuścili cywile, bardzo zniszczona przez walki i ostrzały. Żołnierze, którzy tu stacjonują, przyjmują kapelanów z otwartymi sercami. Przy spotkaniach towarzyszą łzy, zwierzenia, wiele modlitw, a nawet chrzest wodny, by Jezus stał się ich Panem.

Robin i Rosslyn Stevenson-Szwec

— Bóg utwierdza naszą służbę znakami i cudami. Kiedy wjechaliśmy do całkowicie zniszczonego przez Rosjan lasu, który poprzecinany jest ukraińskimi okopami, rozpoczął się ostrzał. Musieliśmy podjąć szybką decyzję: ucieczka naszym pojazdem czy kryjówka w leśnych okopach. Wybraliśmy to pierwsze. Ręka Boga była nad nami; bezpiecznie, choć spektakularnie wyprowadziła nas z tego miejsca — opowiada Rosslyn.

Podczas pobytu Robin i Rosslyn zostali wezwani także do obwodu odeskiego, gdzie jest obecnie ogromne zapotrzebowanie kapelanów.

— Przeszliśmy odprawę w odeskim dowództwie KW i tego samego dnia wyjechaliśmy pod granicę z dystryktem mołdawskim. Do baz powrócili chłopcy po ciężkich walkach w Donbasie. Wielu zginęło, wielu zostało rannych. Potrzebowali duchowego i psychologicznego wsparcia. Mimo że warunki były polowe, żołnierskie, zostaliśmy tam na dłużej, bo serca żołnierzy otwarte były na Boga. Przemierzaliśmy się od bazy do bazy, od okopu do okopu. Codziennie wraz z naszym ukraińskim dowódcą kapelanem wojskowym Żenią pokonywaliśmy dziesiątki kilometrów, by przynieść chłopakom duchowe wsparcie, modlitwę, namaszczenie, rozmowę, która staje się swoistą spowiedzią. Chłopcy poranieni psychicznie blokują emocje, co pozwala im przetrwać, ale nie jest to rozwiązanie na dłuższą metę. Trzeba wesprzeć ich ducha, pomóc odnaleźć im cel i sens życia, zainspirować do przetrwania wojny. Przewartościować ich sposób myślenia, aby mogli odnaleźć się po jej zakończeniu. Cały czas odczuwamy realne wsparcie Boga — mówi Robin.

Każdy wyjazd Robina i Rosslyn na front wiąże się z ogromną dawką emocji. Kapelani wiedzą jednak, kto ich tam posy-

ła, po co jadą, jaką misję mają spełnić. Kiedy są już w Ukrainie, emocje i stres odchodzą na drugi plan, a oni skupiają się tylko i wyłącznie na wykonywaniu swojej służby.

Zawsze działają razem, bo siła współdziałania ma ogromną moc, doświadczając tego na co dzień, bo

jak twierdzą: „Jeśli razem patrzy się w górę, to i niebo się przybliża”.

Najbliższą misją pomocową Olsztyńskiego Konwoju Humanitarnego do Ukrainy odbędzie się w dniach 31 sierpnia – 8 września 2024 roku.

ANNA GLĄZEK

a.glazek@gazetaolsztynska.pl

Grzegorz Kucharczyk,
Krzysztof Rak
„Piekielni sąsiedzi. Jak
Rosja i Niemcy dogady-
wały się kosztem Polski”,
Bellona 2024

Hohenzollernowie mówili po polsku

Tak się jakoś w dziejach Polski składało, że kiedy Rosja i Niemcy żyły w przyjaźni, to Polska na tym traciła. Kiedy Rosja i Niemcy ze sobą walczyły, to Polska na tym... traciła. Wyjątkiem od reguły była chyba tylko I wojna światowa. Teraz stoimy przed historyczną szansą, żeby to zmienić. Najpierw jednak muszą się zmienić role w tym trójkącie. To Rosja musi zająć miejsce Polski, a my Rosji. Czy to możliwe? Chcę wierzyć, że tak.

Taka to refleksja naszała mnie, kiedy doczytałem do końca książkę „Piekielni sąsiedzi. Jak Rosja i Niemcy dogadywały się kosztem Polski” autorstwa Grzegorza Kucharczyka i Krzysztofa Reka. Książka arcyciekawa, choć może zbyt fatalistyczna w odniesieniu do relacji polsko-niemieckich, bo jednak dzisiaj widać jakieś światełko w tym tunelu.

Moskwę i Królewiec, a potem Berlin przez lata łączyła jedna rzecz. Chęć uszczuplenia terytorialnego Rzeczypospolitej ze strony Rosji i wybicia się na niepodległość ze strony Królewca. Choć warto jednak pamiętać, że w po Hołdzie Pruskim dwóch ostatnich Hohenzollernów z linii pruskiej było nie tylko lojalnych wobec Warszawy, ale nawet byli poważnymi pretendenciami do polskiej korony.

Książę Albrecht Fryderyk (1553-1618) nie tylko znał doskonale polski, ale też był prawnukiem króla Kazimierza Jagiellończyka.

Car sypiał w pruskim mundurze

Relacje moskiewsko-niemieckie potem były bardzo ścisłe. Piotr Wielki podarował w Królewcu Fryderykowi III Hohenzollernowi okazały rubin, który stał się ozdobą królewskiego berła, gdy ten w 1701 roku koronował się na „króla w Prusach”. Płaszczyzną, gdzie interesy obu państw się spotykały, była „negatywna polityka wobec Polski”, piszą autorzy „Piekielnych sąsiadów”. Raz tylko w XVIII wieku oba państwa stanęły przeciwko sobie.

To w czasie tej wojny dość niespodziewanie między innymi Mazury stały się Noworosją. Wtedy to Rosjanie po zajęciu Królewca ogłosili inkorporację Księstwa Pruskiego jako Noworosji. Na szczęście dla Fryderyka II zmarła caryca Elżbieta, która go nie nawidziła. Nowy car był zaś jego wielbicielem. Do tego stopnia zapatrzon był w Prusy, że chodził spać ubrany w mundur pruskiego grenadiera. Nie więc dziwnego, że wycofał Rosję z wojny i tym samym oclil Prusy Hohenzollernów od zagłady. Fryderyk II zaś w swoim testamencie zlecił, by jego następcy „obierali Polskę jak karaczocha, listek po listku”.

Rosja od Nilu do Newy, od Gangesu do Dunaju...

Jednak to Rosja w tamtym czasie była krajem bardziej agresywnym niż Prusy, była opętana chęcią zniszczenia Polski, ale też budowy wielkiego imperium.

— Gdybym mogła dożyć stu lat, życzyłabym sobie, by cała Europa znajdowała się pod berłem Rosji — mawiała Katarzyna II. A żyjący nieco później poeta i dyplomata Fiodor Tiutczew (1803-1873) w wierszu „Rosyjska geografia” pisał, że carstwo rosyjskie to siedem mórz

Ceremonia oddania do użytku Nord Stream. Na zdjęciu m.in. Angela Merkel, Dmitrij Miedwiediew, Mark Rutte i François Fillon (8 listopada 2011 roku)

i siedem rzek „Od Nilu do Newy, od Łaby do Chin” i dalej „Od Wołgi do Eufratu, od Gangesu do Dunaju”. I tak to już Moskalom zostało.

Drogi Berlina i Kremla rozeszły się po zjednoczeniu Niemiec, kiedy te poczuły się na tyle silne, by zacząć budować swoje własne imperium. To skończyło się Wielką Wojną. Tuż po niej Niemcy i Rosjanie wrócili do współpracy.

Rosjanie oddali Działdowo Niemcom

Kiedy w 1919 roku zwycięskie mocarstwa wezwały do blokady gospodarczej Rosji, rząd niemiecki uznał, że „środek przez nie podjęte przeciwko bolszewickiej Rosji wydają się nie odpowiadać zamierzonym celom” i zaapelował o pokojową współpracę na rzecz odbudowy Europy, co pozwoli na „dostosowanie życia politycznego w Rosji do europejskich demokracji”.

— Warto zapamiętać ten argument, bo sto lat później nadal będzie on wykorzystywany do uzasadnienia prowadzenia interesów z Rosją. Jego istota sprowadza się do założenia, że współpraca gospodarcza Zachodu z Rosją sowiecką wpłynie pozytywnie na roz-

wój stosunków wewnętrznych w państwie komunistycznym i doprowadzi do jego wewnętrznej zmiany w kierunku demokratycznym. Historia najbliższych stu lat zweryfikuje tę wiarę

ter Simons, minister spraw zagranicznych Niemiec, 20 lipca 1920 roku poinformował Gieorgija Cziczerina, komisarza do spraw zagranicznych RSFRR, o deklaracji neutralno-

sowieckiej w Berlinie posiadał pełnomocnictwa do zawarcia sojuszu wojenno-politycznego z Niemcami i podczas rozmów z pracownikiem niemieckiego MSZ proponował współpracę i zawarcie tajnej umowy przeciw Polsce.

A w dowód dobrych intencji 13 sierpnia 1920 roku sowiecki dowódca przekazał Reichswerze zdobyte wcześniej Działdowo — jedyna mazurskie miasto włączone po pierwszej wojnie do Polski. Apotem przyszedł pakt Ribbentrop-Mołotow.

Dali gaz, żeby nim potem szantażować

Jak dla mnie najciekawsza jest ostatnia część „Piekielnych sąsiadów”, poświęcona już powojennym relacjom niemiecko-rosyjskim, bo to one, a nie ich historia determinują bezpieczeństwo Polski.

Powojenne Niemcy, choć nie bez bólu skutecznie oczyścili się z nazizmu, nie wyleczyły się jednak moskalofilstwa. Już Adenauer wierzył, że „jeśli ZSRR wzmacni się gospodarczo, to w jego polityce zagranicznej zanikną agresywne tendencje” i proponował Chruszczowowi porozumienie w duchu nowego Rapallo. Ale

ZMIENÍMY ROLE W TYM TRÓJKĄCIE

PUTIN W KAŻDEJ CHWILI MOŻE OGŁOSIĆ, ŻE NOWOROSJA MUSI WRÓCIĆ DO MATUSZKI ROSJI. I NIE CHODZI TUTAJ O NOWOROSJĘ W UKRAINIE, ALE O GIŻYCKO CZY OSTRÓDĘ. TAK, TAK. MY TEŻ, CHOĆ KRÓTKO I TYLKO PO CZĘŚCI, BYLIŚMY KIEDYŚ NOWOROSJĄ.

negatywnie — przekonują autorzy piekielnych sąsiadów.

Kiedy Polacy walczyli w obronie Europy z czerwonymi Rosjanami, Wal-

ści, a już dwa dni później zaproponował nawiązanie stosunków dyplomatycznych i gwarantował powrót do granicy z 1914 roku. Przedstawiciel Rosji

później zrewidował swoje myślenie. Jak podkreślał Grzegorz Kucharczyk i Krzysztof Rek, w liście do Kennedygo napisał, że niemiecki rząd „musi postrzegać Polskę jako najbardziej wysunięty na wschód bastion zachodniej kultury”.

Układy w 1970 roku z Rosją i PRL podpisał już jednak nie chadek Adenauer, ale socjaldemokrata Brandt. Rok wcześniej dogadano się na dostawę gazu.

— Ważne znaczenie może mieć osiągnięcie porozumienia o dostawie do RFN sowieckiego gazu ziemnego. Chodzi o zawarcie takiego kontraktu, który obowiązywałby przez dwie dekady i do pewnego stopnia uzależniałby tak ważny sektor zachodnioniemieckiej gospodarki, jak energetyka (...). W konsekwencji zachodnioniemieckie (...) potężne korporacje (...) będą odwozić boński rząd od ewentualnych działań, które mogłyby zagrozić zaostreniemu relacji ze Związkiem Radzieckim — taką notatkę otrzymali wtedy członkowie sowieckiej wierchuszki, piszą autorzy „Piekielnych sąsiadów”. I dodają: — Geopolityka rurociągów zdeterminowała nie tylko relacje dwustronne, ale coraz bardziej wpływała na układ sił w Europie. Żadna inna dziedzina współpracy nie wytworzyła na kontynencie europejskim sieci tak bliskich powiązań, jak handel gazem. I dlatego można mówić o ukrytej integracji w okresie zimnowojennym.

I to trwało aż do 2023-2024 roku.

Kiedy Niemcy i Rosja współpracowali, w Europie był porządek

Kiedy Niemcy stały się potęgą ekonomiczną, Rosjanie zaczęli rozgrywać tę kartę, aby poróżnić Niemcy z USA. Robił to Breżniew, robił to Gorbaczow. W 1980 roku w czasie wizyty kanclerza Schmidta w Moskwie Breżniew złożył propozycję budowy gazociągu z Syberii do Euro-

py Zachodniej. Próbowal to, bezskutecznie, zablokować Ronald Reagan. Do Niemców, Francuzów, Włochów nie docierały jednak żadne argumenty. Kontrakt podpisano.

— Schmidt wyszedł ze starcia z Amerykanami zwycięsko... Postanowił za wszelką cenę strategiczne partnerstwo z Moskwą, bo w ten sposób bronił mocarstwowej pozycji RFN, którą ta osiągnęła pod koniec lat 70. To było poważne wzmocnienie Sowietów (...) Ostpolitik, która wzmocniła jego twórców miała jedynie legitymizować hegemonię Kremla, teraz zaczęła być polityką czynnego wspierania ZSRR, a zatem działaniom na rzecz pomyślności śmiertelnego wroga Zachodu — piszą Grzegorz Kucharczyk i Krzysztof Rek.

Ten drugi, tak ukochany przez zachodnioeuropejskich postępowców, zalecał, aby „działać na rozbięcie Zachodu, na podział pomiędzy Europą a Stanami Zjednoczonymi”. A w rozmowie w premii Bawarii powiedział, że „kiedy Niemcy i Rosja współpracowali, w Europie był porządek”.

Niemcy pozostały wierne zacieśnianiu relacji i robieniu biznesu z Rosją. Kiedy w 2008 roku USA chciała zaproponować plan działań na rzecz członkostwa w NATO Ukrainie i Grecji, Rosja przeszła do kontrataku i szantażu. W efekcie „podczas szczytu w Bukareszcie Niemcom wspieranym przez Francję udało się nie dopuścić, aby Kijów i Tbilisi otrzymały MAP”. Jaki był efekt tej uległości? — Uległość Zachodu nie zaspokoila apetytu, ale go zaostrzyła — piszą autorzy „Piekielnych sąsiadów”. Zatem gdyby nie to, być może nie byłoby tej wojny; Ukraina i Gruzja byłyby już i w NATO, i w Unii.

Wspomniany Schmidt w 2014 roku w Bildzie pochwalił Merkel za to, że nie ulega życzeniom Polski i ostrożnie reaguje na rosyjski atak na Ukrainę. Twierdził, że naród

ukraiński nie istnieje. Na koniec uznał, że Putin to „przyszłościowy polityk”, który „nie chce wojny”.

Frank-Walter Steinmeier, wtedy minister spraw zagranicznych, a potem i obecnie prezydent Niemiec, uznał, że „bezpieczeństwo w Europie nie jest możliwe bez Rosji”. To samo mówił obecny kanclerz Olaf Scholz w 2015 roku i jeszcze w 2022 roku: „W długoterminowej perspektywie bezpieczeństwo w Europie nie jest możliwe bez Rosji”. I dodał, że za wybuch wojny winę ponosi Putin, a nie naród rosyjski.

Ciekawe, czy odważyłby się to samo powiedzieć odnośnie do 1939 roku, że to Hitler, a nie Niemcy ponoszą odpowiedzialność za atak na Polskę i rozpękanie II wojny światowej?

Dlaczego porzucili Rosję

Autorzy „Piekielnych sąsiadów” twierdzą, że w początkowej fazie wojny „niemieckie elity polityczne (...) liczyły, że gdy na Kremlu zasiądzie nowy przywódca, który skończy wojnę na Ukrainie, będą w pozycji uprzywilejowanej, bo ich kraj prowadził wobec Moskwy najmniej wroga pozycję”.

Ich zdaniem w maju 2023 roku nastąpiła reorientacja niemieckiej „Ostpolitik”.

— Niemcy najwyraźniej zrozumiały, że wojna szybko się nie skończy i nie będzie można w prosty sposób powrócić do robienia interesów z Moskwą. Mogły więc teraz jednoznacznie i bez wątpliwości opowiedzieć się po stronie Ukrainy. To pozwoli im na powrót do polityki partnerstwa w przywództwie ze Stanami Zjednoczonymi i do odgrywania coraz większej roli w Europie Środkowej — piszą Grzegorz Kucharczyk i Krzysztof Rek w „Piekielnych sąsiadach”. Jak Rosja i Niemcy dogadywały się kosztem Polski?

IGOR HRYWNA

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: [kupgazete.pl](#)

Za nami igrzyska olimpijskie w Paryżu. Przez większość okresu swojego trwania frustrowały one kibiców w Polsce. Dużo było zmarnowanych szans. Dużo sytuacji, w których zabrakło jednej setnej sekundy. Powtarzały się historie, gdy rywale w finale bili rekordy życiowe, a reprezentanci Polski osiągalni gorzej niż w eliminacjach. Pod koniec nam się nastroje poprawiły. Na pewno będzie co wspominać. I będą to też dobre wspomnienia. Na pewno pierwsze dni trwania igrzysk zostały przyćmione przez ceremonię otwarcia. Co by nie mówić o Francuzach, pokazali, że są w stanie wykorzystać kulturę do stworzenia widowiska,

Dzieje się po obu stronach Atlantyku. Właśnie spektakularnie zakiwała się Komisja Europejska. Przed miesiącem wszczęła postępowanie przeciwko Elonowi Muskowi. Przypominało mi to, sorry Winnetou, sytuację sprzed 90 lat w Związku Sowieckim, w którym prokurator generalny Andriej Wyszyński mawiał: „Dajcie mi człowieka, a paragraf się zawsze znajdzie”. Skądinąd mało kto wie, że Wyszyński był synem polskiego aptekarza z Baku Januarego Wyszyńskiego, sponsora wielu aktywności patriotycznych dla licznej wtedy, podczas boomu naftowego, Polonii w Azerbejdżanie. Młody Andrzej tak bardzo nienawidził carskiej Rosji, że

PO IGRZYSKACH

o którym mówił cały świat. Widowisko podzieliło, ale pokazało francuski punkt widzenia i zmusiło innych, aby się do tego stanowiska odnieśli. To był wartościowy proces dla wszystkich. Na pewno więc Francja pokazała, że jest mocarstwem soft power. W tym momencie możemy cofnąć się wstecz i popatrzeć, jak pozostałe państwa w XXI wieku wykorzystają ceremonie otwarcia igrzysk, czy szerzej same igrzyska. Ateny to miał być wielki powrót do przeszłości. I pokazanie, że Grecja ma przed sobą wielką przyszłość. Niestety kolejne lata przyniosły kryzys i grecka tragedia, co przyćmiło greckie wysiłki jako organizatorów. Pekin 2008 to wielki sukces organizatorów i pokazanie, że Chiny wróciły do wielkiej gry jako supermocarstwo. Z perspektywy Polski kluczowe jest to, co się wydarzyło w trakcie tych igrzysk, czyli wojna rosyjsko-gruzińska i postawa państw Zachodu grających na odprężenie z Rosją.

Londyn 2012 był popisem brytyjskiej soft power. Była świetna ceremonia otwarcia wychwalająca brytyjskie państwo opiekuńcze zbudowane po wojnie. Było też dużo dystansu do samych siebie. Brytyjczycy, podobnie jak Francuzi, pokazali swoją siłę kulturową. Rio 2016 miało pokazać, że Brazylia wchodzi do gry. To się nie udało. Czas prosperity skończył się już przed igrzyskami. A system polityczny równoległe pograżył się w chaosie. Japończycy w 2020 chcieli dorównać Pekinowi. Plany pokrzyżowała pandemia. A igrzyska przełożone na 2021 rok były smutnym widowiskiem. Politycznie niewykorzystana szansa Japonii i bardzo słaby zwrot z inwestycji. Francuzom igrzyska się opłaciły, Francja znowu była w centrum uwagi. I o to chodziło.

MARCIN KULASEK,
WICEMINISTER
AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH

UNIA ŚCIGA ELONA MUSKA – A TRUMP W TLE...

uznał, że musi pójść w szeregi komunistów, aby ją obalić... Dla Brukseli problemem jest to, że ktoś taki jak Mister Musk przejął Twittera. Wcześniej było to medium społecznościowe, które zgadywało życzenia lewicowo-liberalnego establishmentu i tak np. zawiesiło konto niejakiego Donalda Johna Trumpa tuż przed inauguracją prezydentury Josepha Robinette'a Bidena. Jak amerykański biznesmen kupił Twittera, to konto Trumpa odwiesił. Czyż nie jest to grzech śmiertelny? Teraz Janek zrobił rzecz z punktu widzenia euroestablishmentu jeszcze gorszą: wywiad z kandydatem na prezydenta D. J. Trumpem. Jak się o tym dowiedział komisarz z Francji Monsieur Bretton, natychmiast wysmażył list otwarty do Muska, który można subiektywnie sprowadzić do jednego zdania: „Trump to mowa nienawiści, a promowanie mowy nienawiści – to duże kłopoty”.

To nie jest żadne tam „bla – bla – bla”. Akurat odpowiedzialny za tekę rynku wewnętrznego i usług Thierry Breton może rzeczywiście obłożyć „X” (dawnego Twittera) wielomilionowymi karami. To nie była ze strony Francuza zwykła polemika i sztuka epistolograficzna (w postaci listu otwartego). To była duża armata finansowa. Tymczasem dzień po – „the day after” chciałoby się powiedzieć – niespodziewanie Komisja Europejska włączyła bieg wsteczny i odzegnała się od francuskiego komisarza. Widocznie ktoś tam pomyślał, że prześladowany Musk – a co zatem Trump – będzie jeszcze bardziej wiarygodny dla przeciętnych Amerykanów. A wynik listopadowych wyborów prezydenckich zależy przecież od takich właśnie przeciętnych Mr Smithów. Polowanie z nagonką jednak – nawet jeśli na chwilę będzie zawieszona – dalej potrwa.

RYSZARD CZARNECKI

Z danych GUS wynika, że w 2023 roku liczba turystów nocujących w warminsko-mazurskich obiektach turystycznych (posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych) wyniosła 1 286,7 tys. osób i było to 6,8 proc. więcej niż rok wcześniej. A najwięcej turystów skorzystało z noclegów w powiatach: mrągowskim, Olsztynie, giżyckim i olsztyńskim. Natomiast najmniej gości nocowało w: nowomiejskim, nidzickim, braniewskim i działdowskim.

Gros turystów to rodzi mi, bo turyści zagraniczni w 2023 roku stanowili zaledwie 6,7 proc. korzystających z noclegów w warminsko-mazurskim, a więc ok. 86 tys. Najwięcej wśród nich (podobnie jak w poprzednich latach) było Niemców (43,1 proc.). Kolejną grupą byli Litwini (15,3 proc.) oraz mieszkańcy Wielkiej Brytanii (5,3 proc.).

Za wcześniej na oceny

Czy w tym roku będzie więcej gości na Warmii i Mazurach? — Tegoroczny sezon, zważywszy dobrą pogodę, powinien być udany, ale z informacji, które mam od branży turystycznej, wynika, że może być trochę mniej turystów; ale na podsumowania jeszcze nie czas, może we wrześniu — mówi Jarosław Klimczak, prezes Warmińsko-Mazurskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, dodając: — Co roku słyszę, że jest mniej turystów, a jakoś wszyscy żyją, dają sobie radę.

Bo też z liczeniem turystów na Warmii i Mazurach jest problem. Trudno ich policzyć, a już na pewno żeglarzy, którzy pływają po naszych jeziorach. Nie nocują w hotelach, pensjonatach, na kwaterach w oparciu o dane, których GUS przedstawia swoje statystyki. Toteż uwagi, że oficjalne statystyki nie oddają rzeczywistego obrazu co do faktycznej liczby turystów, nie są bezpodstawne.

Mniej gości, ale noclegów więcej

Ale są też twarde dane. Takimi dysponują choć-

by Centrum Promocji i Informacji Turystycznej w Giżycku, które analizuje obłożenia w hotelach i pensjonatach, gościńcach w powiecie.

— W LIPCU

W PORÓWNANIU DO CZERWCA OBŁOŻENIE BYŁO NIŻSZE O OK. 3,5 PROC. — MÓWI DR ROBERT KEMPA, DYREKTOR CENTRUM PROMOCJI I INFORMACJI TURYSTYCZNEJ W GIŻYCKU.

— W CZERWCU ODWIEDZIŁO NASZ POWIAT 31 TYS. TURYSTÓW; TO W PORÓWNANIU DO CZERWCA 2023 ROKU O PRAWIE 5 TYS. OSÓB MNIEJ.

Jednak choć turystów było mniej, to wzrosła liczba udzielonych noclegów, co oznacza, że ci przyjezdni dłużej zabawili na Mazurach.

Turystyka zależy od wielu czynników, w tym natury ekonomicznej.

— CIESZYLIŚMY SIĘ Z BONU TURYSTYCZNEGO, PRZESZLIŚMY DO PORZĄDKU DZIENNEGO NAD TYM, ŻE GO NIE MA, ALE NIE UWZGLĘDNIŁIŚMY TEGO, ŻE PRAWDOPODOBNIE KILKASET TYSIĘCY RODZIN Z POWROTEM WYPADŁO Z TEGO RUCHU TURYSTYCZNEGO — ZAUWAŻA DYREKTOR KEMPA. — A JAK NIE MASZ PIENIĘDZY, TO PIERWSZA RZECZ, Z KTÓREJ REZYGNUJESZ, TO LUKSUSY ALBO WYPOCZYNEK.

Do tego trzeba dolożyć rosnącą turystykę wyjazdową. To są podstawowe przyczyny, dla których turystów jest mniej na Mazurach. Ale przed nami jeszcze trochę wakacji i długi sierpniowy weekend, który powinien poprawić statystyki.

Fot. Archiwum GO

TURYSTA, JAK POGODA, BYWA KAPRYŚNY

WAKACJE ZBLIŻAJĄ SIĘ DO KOŃCA I ZACZĘŁY SIĘ PIERWSZE OCENY TEGOROCZNEGO SEZONU. SŁYCHAĆ GŁOSY, ŻE NA WARMII I MAZURACH JEST MNIEJ TURYSTÓW NIŻ W UBIEGŁYM ROKU. TO BYŁOBY NIECO POD PRĄD DOTYCHCZASOWYM TRENDOM, BO PO PANDEMII TURYSTYKA NAD JEZIORAMI ZACZĘŁA ŁAPAĆ WIATR W ŻAGLE, CHOĆ NIE WRÓCILIŚMY DO STANU PRZED COVIDEM.

Jest pogoda, jest taniej

Podobne narzekania płyną też znad morza, z gór. To można zadać sobie pytanie, gdzie się podzieli turyści, gdzie ich wywiało? Ci coraz częściej wybierają za granicę. Jak pisał „Dziennik Gazeta Prawna”, na podstawie danych opracowanych przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny od stycznia do czerwca tego roku biura podróży w Polsce zanotowały niemal 4,5 mln klientów wobec 4,13 mln przed rokiem. Wszystko wskazuje na to, że ten rok będzie rekordowy dla turystyki wyjazdowej.

Ale czy można się dziwić, że Polacy coraz częściej

rezygnują z wakacji w kraju i jadą za granicę, skoro w ciepłych krajach pogoda jest murowana, i co istotnie, jest taniej? Dobitnie pokazała to analiza cen z czerwca przeprowadzona przez ekspertów Rankomat.pl, z której wynikało, że w lipcu za tydzień w hotelu na Teneryfie czteroosobowa rodzina zapłaci 2860 zł, a para – 1415 zł. W bułgarskim Słonecznym Brzegu było to odpowiednio 2286 zł i 1312 zł. W Polsce było już drożej, bo np. w Mikołajkach 4-osobowa rodzina za tydzień w hotelu zapłaciłaby 5142 zł, a para – 3618 zł. W Mrągowie jeszcze wię-

cej, bo odpowiednio 7260 zł i 3060 zł. A to są tylko koszty noclegu ze śniadaniem. Dużo taniej było na kwaterach prywatnych, bo za tydzień w Mikołajkach para zapłaciłaby 1350 zł, a w Mrągowie – 984 zł. A to nie wszystko, bo trzeba coś jeść, pić, kupić bilet wstępu, no i jeszcze dojechać. Naprawdę Polacy potrafią liczyć, szczególnie teraz, kiedy inflacja znowu zaczyna rosnąć.

Wydajemy tyle, co nic

Jednak czy tak naprawdę jako region mamy prawo narzekać na brak turystów? Wręcz przeciwnie, bo powinniśmy

być wdzięczni losowi za „Mazury cud natury”, który przyciąga do nas turystów. Bo sami niewiele robimy, by turystyka stała się mocną stroną naszej gospodarki. Są tylko frazesy powtarzane od lat. Wystarczy tylko sięgnąć do danych GUS, które pokazują, ile wszystkie samorządy w regionach wydają na cele turystyczne, wspierając rozwój branży. To pokazuje, jak bardzo turystyka naprawdę jest ich oczkiem w głowie.

JAK WYNIKA Z DANYCH GUS, W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA NASZEGO WOJEWÓDZTWA BYŁO TO W 2022 ROKU 14,2 ZŁ, PODCZAS GDY ŚREDNIA W KRAJU TO 19 ZŁ NA MIESZKAŃCA. MNIEJ NIŻ MY NA TURYSTYKĘ WYDAŁO TYLKO PIĘĆ REGIONÓW. DLA PORÓWNANIA W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM, GDZIE TE WYDATKI BYŁY NAJWYŻSZE, SIĘGNĘŁY ONE 62,9 ZŁ NA MIESZKAŃCA, NA POMORZU – 44,7 ZŁ. TO NIE DZIWMY SIĘ PÓŹNIEJ, ŻE LUDZIE JADĄ WYPOCZYWAĆ NAD BAŁTYK, A NIE NAD WIELKIE JEZIORA.

Oczywiście są samorządy na Warmii i Mazurach, które dostrzegają konieczność wydatków na turystykę, bo dużo więcej od przeciętnej w województwie wydały na turystykę, np. władze powiatu węgorzewskiego i nowomiejskiego.

Jednak wielu samorządowców w regionie wciąż wychodzi z założenia, że branża turystyczna sama sobie poradzi. Skoro mamy jeziora i lasy, to przyjadą też turyści. Może w pandemii, ale nie dziś, kiedy granice są otwarte i turystyka wyjazdowa kwitnie.

ANDRZEJ MIELNICKI

a.mielnicki@gazetaolsztynska.pl

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

Mimo że wielu kojarzy Grzegorza Brauna z polityką, jego twórczość filmowa, w tym znana rozmowa ze Stanisławem Lemem, zdobyła powszechne uznanie. W jego dorobku znajduje się kilkadziesiąt większych produkcji.

We wtorek 13 sierpnia w Warszawie odbyła się pełna emocji konferencja prasowa zapowiadająca premierę filmu dokumentalnego „Gietrzwałd 1877. Wojna Światów”. Reżyser Grzegorz Braun i producent Włodzimierz Skalik przedstawili dziennikarzom i przedstawicielom mediów projekt, który już teraz budzi ogromne zainteresowanie i kontrowersje. Film obiecuje rzucić nowe światło na wydarzenia z 1877 roku, które, jak twierdzą twórcy, były kluczowe dla historii Polski i Europy.

— „Gietrzwałd 1877. Wojna Światów” to nie jest zwykły film historyczny. To podróż w głąb ludzkiej duszy, analiza decyzji, które kształtowały historię, i refleksja nad losem narodów. To opowieść o wierze, wolności i ocaleniu — tak swój film zaprezentował autor.

Grzegorz Braun podkreślił, że jest to „projekt jego życia”, który łączy wszystkie jego wcześniejsze doświadczenia jako dokumentalisty, publicysty i historyka. Stwierdził nawet, że wcześniejsze prace były przygotowaniem do tego filmu.

Opowiadając o filmie, wyraził też nadzieję, że „przyczyni się do lepszego zrozumienia geopolity-

GIETRZWAŁD 1877. WOJNA ŚWIATÓW

GRZEGORZ BRAUN, CHOĆ ZNANY GŁÓWNIJE JAKO KONTROWERSYJNY POLITYK, JEST RÓWNIŻ CENIONYM AUTOREM FILMÓW DOKUMENTALNYCH. NIEDAWNO ZAPREZENTOWAŁ NOWY PROJEKT „GIETRZWAŁD 1877. WOJNA ŚWIATÓW”, KTÓRY WKRÓTCE BĘDZIE WYŚWIETLANY PODCZAS POKAZÓW NA WARMII.

Grzegorz Braun (reżyser) i Włodzimierz Skalik (producent filmu)

tyki oraz historii Polski, a także do przypomnienia o znaczeniu Gietrzwałdu jako miejsca kultu i pamięci narodowej”. Wielokrotnie podkreślał, że rok 1877, choć często pomijany w podręcznikach, był rokiem przełomowym.

— W powszechnej świadomości historycznej Polaków rok 1877 nie istnieje. A jednak to właśnie wtedy zapadły decyzje, które

wpłynęły na przyszłość całego kontynentu — mówił.

W prezentacji filmu uczestniczył także jego producent. Włodzimierz Skalik opowiedział o kulisach powstawania filmu. — W 2018 roku postanowiliśmy stworzyć film, który pokaże prawdziwą historię roku 1877. Nie było łatwo, bo nasz projekt nie otrzymał wsparcia od żadnych instytucji państwowych. Udało się to dzięki wsparciu setek naszych rodaków, którzy wierzyli w naszą wizję — przypomniał.

„Gietrzwałd 1877. Wojna Światów” to na pewno film, który odważnie podważa dotychczasowe interpretacje historyczne. Grzegorz Braun podczas spotkania z dziennikarzami przedstawił hipotezę, że rok 1877 był początkiem globalnego konfliktu.

— Rok 1877 to początek wojny światowej. To, co

zaczęło się jako regionalny konflikt na Bałkanach, miało potencjał eskalacji do ogólnoeuropejskiej wojny — stwierdził Grzegorz Braun. — Objawienia w Gietrzwałdzie powstrzymały eskalację konfliktu. To nie była tylko interwencja mistyczna, ale realne wydarzenie o ogromnym znaczeniu geopolitycznym — podkreślił.

Nawiązując do objawień z 1877 roku, autor dokumentu podkreślił, że Gietrzwałd ciągle jeszcze czeka na swoją monografię, swoje opracowanie źródłowe, zbiór dokumentów, które nigdy nie zostały w całości opublikowane. Jego zdaniem dokumentacja objawień gietrzwałdzkich jest niezwykle istotna i powinna być udostępniona, ponieważ są to jedyne w historii Polski objawienia Najświętszej Marii Panny potwierdzone przez Urząd Kanoniczny Kościoła Katolickiego.

Trwający 100 minut dokument nie jest, jak zapewniają jego twórcy, tylko historią z przeszłości. Reżyser i producent zgodnie podkreślają jego aktualność i znaczenie dla współczesnych widzów.

— TO FILM O NAS, O NASZYCH WYBORACH I ICH KONSEKWENCJACH. DZIŚ, TAK JAK WTEDY, STOIMY PRZED KLUCZOWYMI DECYZJAMI, KTÓRE MOGĄ ZADECYDOWAĆ O LOSACH NASZEGO NARODU — MÓWIŁ GRZEGORZ BRAUN.

— Film jest gotowy i niebawem ruszamy z pokazami w całej Polsce. Pierwsze projekcje odbędą się w Warszawie, Gietrzwałdzie i Krakowie. Pracujemy również nad wersją angielskojęzyczną, aby film mógł dotrzeć do widzów za granicą — zapowiedział producent filmu.

Obecni na konferencji prasowej dziennikarze dopytywali zarówno o ak-

tualność objawień maryjnych w Gietrzwałdzie, jak i o pokazany kontekst historyczny. Reżyser odpowiadał w swoim charakterystycznym stylu.

— PROSTE WEZWANIE: MNIEJ PIĆ, WIĘCEJ MODLIĆ SIĘ NA RÓŻAŃCU, NIGDY NIE TRACI NA AKTUALNOŚCI. TO PRZESŁANIE JEST WCIĄŻ ŻYWE I NIEZWYKLE WAŻNE DLA NASZEGO NARODU — STWIERDZIŁ GRZEGORZ BRAUN.

Niebawem rozpoczną się przedpremierowe pokazy filmu, którego autorzy jako jedyni dokumentaliści dotarli do ostatniej żyjącej w Gwatemali siostry zakonnej, która pracowała razem z siostrą Barbarą Samulowską (jedną z dwóch wizjonerek z Gietrzwałdu). Premierowe pokazy odbędą się w Gietrzwałdzie 6 i 7 września. Na liście jest już wiele miast Polski.

Aby uczestniczyć w premierowym pokazie, należy zarejestrować się na stronie filmu. Jak sprawdziliśmy, nie ma już miejsc na pokaz 7 września. Wszystkie zostały zarezerwowane. Na kolejny pokaz 8 września w Warszawie też już zamknięto listę rezerwacyjną. Film jest wyświetlany bezpłatnie, a jego producent zachęca do organizacji pokazów w kolejnych miejscowościach.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

s.kryscinski@gazetaolsztynska.pl

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

Siostra Róża z Gwatemali, która w Gwatemali pracowała z siostrą Barbarą Samulowską (kadr z filmu)

Sanktuarium w Gietrzwałdzie

NOWE MOŻLIWOŚCI NA NEUROLOGII

NA ODDZIALE NEUROLOGII SZPITALA POWIATOWEGO W IŁAWIE W OSTATNICH MIESIĄCACH DOSZŁO DO WIELU ZMIAN. TĄ DOBRĄ INFORMACJĄ DLA PACJENTÓW, PONIEWAŻ W ZNACZĄCY SPOSÓB ROZWINĘŁY SIĘ MOŻLIWOŚCI LECZENIA.

Całościowa opieka nad pacjentem z SM

Szpital Powiatowy w Iławie znajduje się w gronie ośrodków prowadzących programy lekowe SM. Programami tymi objętych jest coraz więcej pacjentów. Programy lekowe refundowane są przez Ministerstwo Zdrowia. Oznacza to, że osoba z SM, jeśli posiada ubezpieczenie zdrowotne, może leczyć się za darmo. Pacjenci chorzy na SM, którzy trafiają do Szpitala Powiatowego w Iławie, mają szansę terapii na światowym poziomie.

— Wcześniej zaawansowane przypadki stwardnienia rozsianego przekazywaliśmy do ośrodków o wyższej referencyjności. Teraz nie ma takiej potrzeby, nasz oddział dołączył do grona placówek, które zdecydowały się leczyć stwardnienie rozsiane jako całość — informuje dr n. med. Janusz Nowiński, ordynator Oddziału Neurologicznego i Udarowego w Szpitalu Powiatowym w Iławie.

W stwardnieniu rozsianym nastąpił niesamowity postęp, jeśli chodzi o leczenie. Zostało wprowadzonych kilka nowych leków, nowych substancji o bardzo dobrej skuteczności.

— To zobligowało nas do przeszkolenia się, wprowadziliśmy właściwie wszelkie możliwe dostępne obecnie leki, mamy wszystko to, co jest w stwardnieniu rozsianym najlepszego dla pacjenta. To, co można stosować, to stosujemy — wyjaśnia ordynator neurologii.

Liczba osób, które leczą się w ramach programu lekowego stwardnienia rozsianego w Szpitalu Po-

wiatowym w Iławie zwiększa się dość szybko. Obecnie pod opieką oddziału neurologii jest około 60 pacjentów, kolejni czekają w kolejce, są w trakcie diagnozy.

W Szpitalu Powiatowym w Iławie funkcjonuje program lekowy, który obejmuje wszystkie linie i możliwe strategii leczenia stwardnienia rozsianego.

— Istnieją dwie koncepcje leczenia, które uwarunkowane są stopniem aktywności choroby, a to oceniamy na podstawie objawów chorobowych (aktywność kliniczna) oraz i obrazu rzosnansowego (aktywność radiologiczna). Te czynniki warunkują sposób podejścia do leczenia konkretnego pacjenta tzw. leczenia spersonalizowanego. Istnieją dwa sposoby podejścia, sposób eskalacyjny u osób z mniejszą aktywnością choroby oraz konsolidacyjny u osób z większą aktywnością w zakresie w/w czynników. Zwłaszcza to drugie podejście ma bardzo istotne znaczenie dla dalszego przebiegu choroby i losów pacjenta. Nowe terapie, które wprowadziliśmy, dają możliwość takiego leczenia.

SM to „choroba o tysiącu twarzy”, co oznacza, że u każdego może przebiegać inaczej. Do najczęstszych objawów należą:

— nagłe, najczęściej przemijające zaburzenia widzenia (zamglenia wzroku, ubytki w polu widzenia, podwójne widzenie, osłabienie ostrości widzenia, zaburzenia widzenia barw, ból gałek ocznych, mroczki, oczopląs)
— zaburzenia czucia (mrowienie, drętwienie, kłujący ból, wrzawienie przebiegającego

prądu wzdłuż kręgosłupa i kończyn)

— przewlekłe zmęczenie
— zaburzenia funkcji poznawczych (problemy ze skupieniem się, pamięcią)
— zaburzenia równowagi (zawroty głowy, pogorszenie koordynacji)
— zaburzenia funkcji pęcherza moczowego i jelit (nieutrzymanie moczu)
— zaburzenia ruchowe (nieśmiałość)
— zaburzenia mowy
— spastyczność mięśni
— zaburzenia w sferze seksualnej (obniżenie popędu płciowego, impotencja)
— odczuwanie bólu neuropatycznego, psychogenne, zapalne lub mieszanego.

ROZWÓJ MEDYCyny ORAZ ZWIĘKSZONY DOSTĘP DO LECZENIA W POLSCE SPRAWIŁY, ŻE ZDIAGNOZOWANI PACJENCI MAJĄ SZANSĘ NA NORMALNE I AKTYWNE ŻYCIE, JEŚLI SZYBKO ROZPOCZNĄ LECZENIE. ZGŁOŚ SIĘ DO LEKARZA, JAK ZAOBSERWUJESZ U SIEBIE NIEPOKOJĄCE OBJAWY.

Toksyna botulinowa w neurologii

To bez wątpienia przełomowa nowość, toksyna botulinowa w neurologii

przechodzi prawdziwy rozkwit. Botoks stosowany do tej pory w kosmetyce czy medycynie estetycznej, znajduje szerokie zastosowanie w leczeniu schorzeń układu nerwowego. W przypadku wielu z nich jest to leczenie pierwszego wyboru.

— Toksyna botulinowa to lek, który po podaniu miejscowo hamuje uwalnianie acetylocholin w złączu nerwowo-mięśniowym - tym samym zmniejsza napięcie mięśniowe w ostrzykiwanym mięśniu, ogranicza nadmierną aktywność mięśni (np. w kurczu powiek czy dystoniach) oraz wpływa na wydzielanie substancji biorących udział w transmisji doznań bólowych tzn. działa przeciwbólowo — wyjaśnia dr n. med. Janusz Nowiński, ordynator Oddziału Neurologicznego i Udarowego w Szpitalu Powiatowym w Iławie.

Toksyna botulinowa działa poprzez rozluźnienie mięśni blokując uwalnianie acetylocholin z zakończeń nerwowych, której efektem jest skurcz mięśni. Jej zastosowanie w schorzeniach takich jak spastyczność czy dystonie przynosi ulgę pacjentom poprzez zmniejszenie napięcia mięśni, poprawę ruchomości kończyn

i zmniejszenie bólu, redukcję ruchów mimowolnych. Toksyna botulinowa może również zmniejszyć wydzielanie śliny i potu, oraz łagodzić objawy migreny i bólu neuropatycznego. Podczas zabiegu toksynę botulinową podaje się domięśniowo w postaci niewielkich zastrzyków, które są wykonywane pod kontrolą ultrasonograficzną w celu zapewnienia optymalnych wyników. Zazwyczaj wykonuje się kilka do kilkunastu miejsc iniekcji w jednym cyklu, z ilością leku dostosowaną do indywidualnych potrzeb i objawów pacjenta. Zabieg jest szybki i bezpieczny, trwający zazwyczaj kilka do kilkunastu minut.

Leczenie przewlekłej migreny

Ta forma leczenia jest w iławskim szpitalu tematem dość świeżym, dopiero dwa miesiące temu placówka otrzymała pozwolenie na włączenie pacjentów do tego programu lekowego.

— Jesteśmy na etapie rekrutacji pacjentów z migreną przewlekłą — mówi Janusz Nowiński, który podkreśla, że migrena przewlekła to rodzaj migreny, która charakteryzuje się nawracającymi, silnymi bólami głowy o różnym

nasileniu, w tym o typowej ostrej symptomatologii migrenowej przez co najmniej 15 dni w miesiącu, w okresie minimum trzech kolejnych miesięcy. Objawy mogą być bardzo dokuczliwe i wpływać znacząco na jakość życia osoby cierpiącej na migrenę przewlekłą.

Botoks jest skuteczny w leczeniu migreny w ponad 70% przypadków. U więcej niż połowy pacjentów dochodzi do całkowitego ustąpienia napadów, a u pozostałych do co najmniej dwukrotnego zmniejszenia ich częstotliwości i siły.

— Program lekowy NFZ leczenia migreny przewlekłej, daje możliwość przy nieskuteczności terapii toksyną botulinową, włączenia w jego ramach leków, które stanowią prawdziwy przełom w terapii tego schorzenia, a mianowicie przeciwciał monoklonalnych. Terapia polega na iniekcjach podskórnych, jeden raz w miesiącu — dodaje ordynator.

Plan na przyszłość — spastyka

Udar mózgu, stwardnienie rozsiane, urazy czaszkowo - mózgowe prowadzą do różnych powikłań, w zależności od obszaru uszkodzenia tkanki mózgowej i rdzenia, a także

szybkości reakcji na objawy. Następstwa tych chorób mogą przybierać różne formy. Spastyczność kończyn jest częstym skutkiem wyżej wymienionych schorzeń, z którymi zmagają się pacjenci. I to jest w kręgu zainteresowania doktora Nowińskiego, wykorzystywanie nowych możliwości to ogromna szansa dla pacjentów, na życie w lepszej sprawności i komforcie. U wielu z nich dużym problemem jest wzmożona spastyczność, czyli zwiększone napięcie mięśniowe spowodowane uszkodzeniem struktur układu nerwowego tzn. górnego neuronu ruchowego. Objawia się ona trudnościami w wykonywaniu codziennych czynności oraz często powoduje ból u pacjentów. Dotyczy kończyn górnych jak i dolnych. Objawy spastyczności nie zawsze pojawiają natychmiast, najczęściej problem ten rozwija się z pewnym opóźnieniem.

Wykorzystanie toksyny botulinowej w spastyczności polega na zmniejszeniu napięcia mięśniowego, co w połączeniu z rehabilitacją, pozwala na poprawę sprawności.

Złote...pół godziny

Dr n. med. Janusz Nowiński, ordynator Oddziału Neurologicznego i Udarowego w Szpitalu Powiatowym w Iławie, nie ma wątpliwości, że każda minuta zwłoki po udar-

Dr Janusz Nowiński

rze, to strata dla mózgu, kluczowe są pierwsze godziny. Od chwili dotarcia pacjenta do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego do rozpoczęcia leczenia nie powinno upłynąć więcej niż 60 minut, mówimy wtedy o „złotej godzinie”.

— My chcieliśmy żeby to było złote pół godziny — mówi Janusz Nowiński, który nie ma wątpliwości, że jest to możliwe. Wszystko to kwestia organizacji, która jest już teraz na najwyższym poziomie.

Pacjentowi przy małym udarze zazwyczaj wystarczy samo leczenie trombolityczne — Na trombolizę do tej pory mieliśmy 4,5 godziny, dziś cieszymy się z posiadanych możliwości wydłużenia u niektórych pacjentów okna terapeutycznego do 9 godzin — mówi ordynator — Przy udarze z większym deficytem neurologicznym, gdy chory ma niedrożne duże

— W ramach leczenia w naszym oddziale każdy pacjent ma zaplanowany indywidualny program prewencji wtórnej oraz wdrożony program wczesnej indywidualnej rehabilitacji już przy łóżku pacjenta. Poza tym w ramach kompleksowej opieki medycznej, pacjent po zakończeniu hospitalizacji w Oddziale Udarowym jest niezwłocznie przekazywany do funkcjonującego w strukturach szpitala Oddziału Rehabilitacji Neurologicznej, gdzie prowadzone jest dalsze usprawnianie chorego. Warto zaznaczyć, że leczenie trombolityczne prowadzimy w naszym szpitalu już od ponad 10 lat — mówi dr n. med. Janusz Nowiński.

naczynie wewnątrzczaszkowe, co ustalamy badaniem angio, może on być zakwalifikowany do leczenia trombekcją mechaniczną, czyli do udrożnienia naczynia poprzez mechaniczne usunięcie skrzepu. Do tej pory na trombekcję mechaniczną mieliśmy 6 godzin od wystąpienia objawów udaru mózgu. Dziś ten czas też może być wydłużony. Wiąże się to i zależne jest od rozległości strefy niedokrwienia (tzn. penumbra, strefa półcienia), którą możemy dość precyzyjnie ustalić wykorzystując nowoczesne techniki neuroobrazowania (tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny), a która warunkuje możliwość wydłużenia czasu interwencji. — dodaje Janusz Nowiński. — Warto podkreślić, że aktualnie w świecie i w krajach UE wprowadzany jest nowy lek trombolityczny, którego zaletą jest nieco lepsza skuteczność w pewnych typach udarów i krótszy czas podania. Ten lek będzie również u nas.

Najczęstsze przyczyny udaru

Pojawienie się udaru mózgu w wielu przypadkach związane jest z współwystępowaniem wielu schorzeń, które niekorzystnie wpływają na stan naczyń krwionośnych w obrębie ośrodkowego układu nerwowego oraz ogólnie całego układu sercowo-naczyniowego. Ryzyko wystąpienia udaru zwiększają także nieprawidłowe nawyki zdrowotne oraz szkodliwy styl życia. Najistotniejsze czynniki ryzyka wystąpienia udaru to m.in. nadciśnienie tętnicze, choroby kardiologiczne (przede wszystkim migotanie przedsionków), miażdżyca, cukrzyca, otyłość, wysokie poziomy cholesterolu, zaburzenia lipidowe, choroby nerek, palenie tytoniu, nadużywanie alkoholu, brak aktywności fizycznej. Niewielka część udarów wynika z czynników, na które dana osoba nie ma jakiegokolwiek wpływu. Jest to np. wy-

stępowanie wrodzonych nieprawidłowości naczyń tętniczych w obrębie czaszki (tętniaków), które mogą samoistnie ulegać pęknięciu prowadząc do wystąpienia udaru krwotocznego mózgu oraz zaburzeń genetycznie uwarunkowanych.

— Jeśli pacjent pozostaje u nas w szpitalu, monitorowany jest i zajmuje się nim sztab specjalistów. W zespole udarowym są lekarze, pielęgniarki, rehabilitanci, jest logopeda, psycholog. Każdy ma swoją ogromną rolę w drodze pacjenta do sprawności. Naszym celem jest ustalenie przyczyny tego stanu, aby móc wprowadzić profilaktykę wtórną i zapobiec kolejnym udarom — wyjaśnia dr. Nowiński — Mamy ten komfort, że w naszej placówce jest pracownia tomografu i rezonansu, RTG, aparaty USG. W przypadku udaru o nieustalonej etiologii (ok. 30 procent) uzasadnione jest przedłużone monitorowanie czynności serca do 7 dni za pomocą rejestracji EKG metodą Holtera. To także na naszym oddziale się dzieje, w teamie udarowym jest kardiolog czy internista, którzy oceniają obraz badania dając szersze spojrzenie na pacjenta. Na miejscu wykonujemy także echo serca, badania laboratoryjne w bardzo szerokim zakresie, mamy pracownię EEG/EMG.

ALINA LASKOWSKA

a.laskowska@gazetaolsztynska.pl

W CIĄGU ROKU W POLSCE UDAR MÓZGU DOTYKA OKOŁO 90 TYS. OSÓB, ŚMIERTELNOŚĆ OCENIA SIĘ NA OKOŁO 20%. RYZYKO NAWROTU UDARU W PIERWSZYM ROKU PO PRZEBYTYM UDARZE WYNOŚI 10-12%, ŚREDNIE RYZYKO NAWROTU W CIĄGU 5 LAT WYNOŚI 30-40%. ODDZIAŁ UDAROWY IŁAWSKIEGO SZPITALA ZAPEWNIĄ OPIEKĘ AŻ BLISKO 250 000 MIESZKAŃCÓW KILKU POWIATÓW. NA LECZENIE TRAFIAJĄ TU PACJENCI Z POWIATU IŁAWSKIEGO, NOWOMIEJSKIEGO, OSTRÓDZKIEGO, ALE RÓWNIEŻ BRODNICKIEGO. ROCZNIE W ODDZIALE LECZONYCH JEST OKOŁO 400 OSÓB, U KTÓRYCH STWIERDZONO UDAR MÓZGU.

Oddział Neurologiczny i Udarowy dysponują łącznie 31 łóżkami. Oddziały ściśle współpracują ze sobą i pełnią stałą 24-godzinny dyżur neurologiczny.

W Oddziale Udarowym funkcjonuje 18 łóżek dla chorych z udarem mózgu wraz wyposażoną w specjalistyczny sprzęt medyczny 6-stanowiskową Salą Intensywnego Nadzoru Neurologicznego, przeznaczoną do wzmożonego nadzoru lekarskiego i pielęgniarskiego oraz ciągłego monitorowania parametrów życiowych chorych z udarem

mózgu krwotocznym lub niedokrwinnym. Personel Oddziału Udarowego prowadzi kompleksową diagnostykę i leczenie chorób naczyniowych ośrodkowego układu nerwowego.

Oddział Neurologiczny posiada 13 łóżek przeznaczonych dla pacjentów cierpiących z powodu innych nagłych i przewlekłych chorób neurologicznych m.in. padaczka, schorzenia kręgosłupa, Opiekę nad chorymi zapewnia wysoce wykwalifikowany interdyscyplinarny zespół

medyków, w skład którego wchodzi specjaliści neurologów, pielęgniarki, fizjoterapeuci, psycholog oraz logopeda. Pacjenci Oddziałów mogą również liczyć na specjalistyczne konsultacje internistyczne, kardiologiczne, z zakresu chirurgii ogólnej, urazowej i naczyniowej oraz rehabilitacji i psychiatrii.

Szybkie ustalenie rozpoznania i wdrożenie nowoczesnych technik leczenia schorzeń neurologicznych jest możliwe dzięki dostępowi Oddziałów do szerokiej diagnostyki labo-

ratoryjnej oraz obrazowej tj. badania laboratoryjne, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, USG-Doppler Duplex, badanie elektroencefalograficzne.

Do dyspozycji pacjentów Oddziału Neurologicznego i Udarowego znajduje się sala rehabilitacyjna, gdzie doświadczeni fizjoterapeuci przy pomocy sprzętu do rehabilitacji oraz aparatury służącej do zabiegów fizykoterapii (elektrolecznictwo czy laseroterapia) prowadzą wczesną terapię pacjentów hospitalizowanych w Oddziałach z po-

wodu schorzeń neurologicznych.

W ramach wczesnego usprawniania po przebytych udarach mózgu Oddział Udarowy stale współpracuje z Oddziałem Rehabilitacji Neurologicznej funkcjonującym w szpitalu, gdzie kierowani są pacjenci wymagający tego rodzaju rehabilitacji bezpośrednio po pobycie w Oddziale. Ponadto personel medyczny Oddziału prowadzi przyszpitalną Poradnię Neurologiczną, w której pacjenci po pobycie w Oddziale mają zapew-

nioną możliwość odbicia wizyty kontrolnej.

To jeszcze nie koniec

Poza wymienionymi wcześniejszymi i omówionymi programami lekowymi, Oddział Neurologii realizuje jeszcze program lekowy leczenia immunoglobulinami (polineuropatie, Zespół Guillaina-Barrego) oraz program lekowy leczenia choroby Pompego (spichrzeniowej). Są to terapie bardzo drogie i zaawansowane, które dotychczas nie były dostępne i stosowane w naszym szpitalu. Wykonuje je niewielu ośrodków.

AL

Majestat gór

I oświecie wartości miejsca, a właściwie miejsc, w którym byłem w trakcie wakacyjnego wyjazdu, chciałabym napisać. Mówiąc najogólniej, byłem w górach: polskich i słowackich. Przy okazji regeneracji nadwątłych sił fizycznych czynnie eksplorowałam różne miejsca i spotykałam się z różnymi osobami. Był to bardzo dobrze wykorzystany czas. Kolejny raz uświadomiłam sobie, jak spore różnice kulturowe dzielą mój region, w którym mieszkam, a więc Warmię i Mazury, od południa Polski. To jasne, że mamy inne krajobrazy, za oknami widzimy zupełnie inny obszar geograficzny. Mnie jednak widok gór niezwykle uspokaja i nastraja do przemyśleń. Tak jest za każdym razem. Góry zawsze fascynowały mnie swoim majestatycznym pięknem i, chyba mogę tak powiedzieć, transcendentnym wymiarem, który przenika zarówno zmysły, jak i duszę. Stojąc u ich podnóża, czuję się mała i zależna od potęgi natury, która wznosi się przede mną w formie strzelistych szczytów, skalnych grani i kamiennych katedr. W Tatrach Bielskich po prostu miałam łzy w oczach z powodu ich piękna. Góry to miejsce, gdzie ziemia styka się z niebem, a człowiek może poczuć się bliżej nieskończoności. Majestat gór objawia się w ich surowej, pierwotnej formie. Skaliste masywy emanują ciszą i spokojem, który przenika wewnątrz, pozwalając na głębsze połączenie z naturą i sobą samą. W górskiej ciszy można usłyszeć oddech Ziemi, który trwa niezmiennie od milionów lat. Góry, niczym milczący strażnicy, przypominają mi zawsze o kruchości ludzkiego życia i o potęgze sił natury. Transcendencja gór zawsze wywołuje we mnie uczucia, które wykraczają poza codzienną egzystencję. Chodząc po górach, przekraczamy nie tylko fizyczne bariery, ale także własne ograniczenia. Każdy krok w górę

PROMIENIOWANIE WARTOŚCI

to metafora wewnętrznej podróży, poszukiwania sensu i harmonii. Widok z góry, gdzie świat rozciąga się u naszych stóp, jest momentem pełnym kontemplacji – czuję wtedy jedność z Bogiem i ogromną wdzięczność dla dzieł, które stworzył.

MYŚLĘ – CHYBA KAŻDY TO PRYZNA – ŻE GÓRY UCZĄ POKORY I SZACUNKU DO NATURY, KTÓREJ POTĘGA PRZEWYŻSZA WSZELKIE LUDZKIE OSIĄGNIĘCIA. ICH SUROWOŚĆ I PIĘKNO UKAZUJĄ NAM PRAWDĘ O KRUCHOŚCI NASZEGO ISTNIENIA, A JEDNOCZEŚNIE INSPIRUJĄ DO POSZUKIWANIA TEGO, CO W NAS NAJWYŻSZE I NAJCZYSTSZE.

Przebywanie w górach staje się formą medytacji, gdzie zewnętrzny świat zanika, a my zostajemy sam na sam z wszechświatem, w którym góry stanowią symbol nieosiągalnego ideału – czystości, siły i wieczności. W ich majestacie odnajdujemy zarówno przeszłość, jak i przyszłość – trwałość, która przekracza nasze życie i czasy. Góry są świa-

PODRÓŻOWANIE MA OGROMNĄ WARTOŚĆ, KTÓRA WYKRACZA DALEKO POZA ZWIEDZANIE NOWYCH MIEJSC I ZWYKŁY ODPOCZYNEK. POSZERZA ONO HORYZONTY MENTALNE PODRÓŻUJĄCYCH. ZAMIAST UCZYĆ SIĘ CZEGOŚ Z KSIĄŻEK, MOŻNA DOŚWIADCZAĆ ŚWIATA I LUDZI NA WŁASNE OCZY, CO SPRAWIA, ŻE WIEDZA STAJE SIĘ BARDZIEJ ANGAŻUJĄCA I ŻYWA. ZWŁASZCZA ŻE KAŻDA PODRÓŻ TO, PRZYNAJMNIEJ DLA MNIE, LEKCJA HISTORII, GEOGRAFII, JĘZYKÓW, GWAŃ I KULTURY. NOWE KRAJOBRAZY, SMAKI, DŹWIĘKI I DOŚWIADCZENIA, A ZWŁASZCZA POZNANE OSOBY MOGĄ BYĆ ŹRÓDŁEM INSPIRACJI. PODRÓŻOWANIE OTWIERA UMYŚŁ NA NOWE IDEE, CO MOŻE WPŁYNAĆ NA TWÓRCZOŚĆ ZARÓWNO W PRACY, JAK I W ŻYCIU OSOBISTYM. KAŻDA PODRÓŻ POZOSTAWIA PO SOBIE WSPOMNIENIA, DO KTÓRYCH MOŻNA WRACAĆ PRZEZ CAŁE ŻYCIE. TE DOŚWIADCZENIA STAJĄ SIĘ CZĘŚCIĄ NASZEJ HISTORII, DODAJĄ ŻYCIU GŁĘBI I KOLORYTU. PODRÓŻOWANIE TO NIE TYLKO ODWIEDZANIE NOWYCH MIEJSC, ALE TAKŻE MOŻLIWOŚĆ GŁĘBSZEGO ZROZUMIENIE SAMEGO SIEBIE, DRUGIEGO CZŁOWIEKA, A TAKŻE PO PROSTU ŚWIATA – ZWŁASZCZA ŚWIATA WARTOŚCI, NA KTÓRYM WSZYSTKO SIĘ ZASADZA.

dectwem historii Ziemi, jej długowiecznych procesów, ale jednocześnie oferują nam coś więcej: możliwość transcendencji, przekroczenia własnych ograniczeń i zrozumienia głębokiego piękna, które jest ukryte w samej istocie natury. To miejsce, gdzie każdy oddech jest głębszy, a każdy krok prowadzi nas bliżej nieskończoności. Tak! Góry dają mi radość z własnego istnienia. Ten wymiar aksjologiczny gór jest dla mnie nie do przecenienia.

Świadomi swej tożsamości

Ważnym aspektem gór są też ludzie tam mieszkający i świat ich wartości. Rodowici mieszkańcy gór są inni. Począwszy od zachowania – są to ludzie wyjątkowi, wyróżniający się na tle innych społeczności swoją prostotą, uczciwością, patriotyzmem, głębokim zakorzenieniem w tradycji, wspólnotowością wartości. Ich życie, ukształtowane przez surowe warunki przyrody, jest pełne wyzwań, ale to właśnie te wyzwania sprawiły, że stali się ludźmi silnymi, odpornymi i wyjątkowo wiernymi swoim wartościom. Wiara w Boga odgrywa wciąż istotną rolę w ich

życiu. Codzienne zmagania z naturą, nieprzewidywalna pogoda, ciężka praca na roli, w obejściu, w lesie – wszystko to sprawia, że zwracają się ku Bogu z pokorą i głębokim zaufaniem. Czuje się, że wiara jest dla nich siłą, która pomaga przetrwać trudne chwile, a także jest źródłem nadziei, spokoju i zaufania. Regularne uczestnictwo w mszach i nabożeństwach, pielęgnowanie religijnych tradycji i obchodzenie świąt z należytą powagą to elementy, które spajają społeczność górali. Widziałam to po frekwencji w kościołach. W niedziele pełne kościoły, w dni powszednie – również na porannych mszach św. – także sporo osób. Księża też jakby nieco inni. Ośmielę się powiedzieć – jakby bardziej pobożni, skupieni, bez pośpiechu odprawiający mszę św., nieskracający liturgii, godnie ją celebrujący. Ba... środowa Nowenna do Matki Bożej trwa u nich 30 minut i gromadzi mnóstwo ludzi – tak widziałam choćby w Kamienicy. Czuje się też większy respekt wiernych wobec duchownych. Kościół jest nadal ostoją trwałości wiary, moralnych zasad codziennego życia, trwania przy tradycji.

Ważnymi wartościami, które wyznają mieszkańcy gór, jest również uczciwość i prostota. Są one zapewne owocem życia w zgodzie z naturą i jej rytmem. W górach, gdzie każdy zna każdego, słowo jest równie ważne jak umowa na papierze. Ludzie ci cenią sobie rzetelność, lojalność – zasady, które są przekazywane z pokolenia na pokolenie. Prostota życia idzie w parze z przejrzystością intencji i działań. To wiąże się z byciem otwartymi i życzliwymi. Są to niewątpliwie cechy, które przyciągają do górskich społeczności nie tylko turystów, ale i tych, którzy pragną poczuć prawdziwą ludzką gościnność.

Górale są znani z tego, że zawsze znajdują czas na rozmowę, chętnie dzielą się swoimi doświadczeniami i historiami. Ich domy są otwarte dla gości, któ-

rzy mogą liczyć na ciepłe przyjęcie i poczęstunek, często składający się z lokalnych specjałów. Wśród górali panuje przekonanie, że gość w domu to dar od Boga, dlatego starają się okazać mu jak największy szacunek i serdeczność.

Życie górali jest też nierozdzielnie związane z ich kulturą, obyczajami i zwyczajami. Praktykują tradycyjne rzemiosła, pielęgnują umiejętności przekazywane z pokolenia na pokolenie. Festiwale, tańce, śpiewy, kuchnia i stroje regionalne odzwierciedlają ich bogate dziedzictwo, które traktują z dumą i szacunkiem. Górale wiedzą, jak ważne jest zachowanie tradycji i przekazywanie ich młodszym pokoleniom, aby te nie zagubiły się w nowoczesnym świecie. Jest to możliwe niewątpliwie dzięki rodzinie, która stanowi fundament życia mieszkańców gór, będąc dla nich nie tylko oparciem, ale i centrum wszystkich codziennych działań. W trudnych warunkach górskiego życia, gdzie natura niejednokrotnie stawia przed ludźmi wyzwania, rodzina była i jest najważniejszą wartością, źródłem siły i poczucia bezpieczeństwa. Często rodzina jest instytucją wielopoziomową, w której wartości przekazywane są z pokolenia na pokolenie. To tutaj dzieci uczą się szacunku do pracy, ziemi i natury, obserwując codzien-

Archivum prywatne

nie trud swoich rodziców i dziadków. Rodzinne gospodarstwa, uprawianie tej samej ziemi od pokoleń stają się nie tylko miejscem pracy, ale i symbolem ciągłości oraz przywiązania do korzeni. Życie w górskich rodzinach jest pełne rytuałów, które umacniają więzi i budują poczucie wspólnoty. Wspólne posił-

ki, modlitwy, świętowanie ważnych wydarzeń wgronie wielu krewnych czy wspólna praca na roli – wszystko to sprawia, że członkowie rodziny są ze sobą blisko, ucząc się współdziałania i wzajemnego szacunku. Rodzina jest również ostoją duchową, w której transmituje się najlepsze wartości i wychowuje do nich.

Ludzie z wartościami

Takimi osobami – góralami z krwi i kości – są dwie osoby, które pragnę wspomnieć, reprezentujące dwa pokolenia, a z którymi miałam radość się spotkać. Maria z Zabrzeży – żona, mama, od niedawna babcia, którą znam od wielu lat. Urodzona i wychowana wysoko w górach, pozostała na ojcowiznie, gdzie od najmłodszych lat pomagała mamie – wdowie w gospodarce (ojciec jej zmarł, gdy miała 4 lata). Obydwaj bracia poszli do seminarium, potem zostali księżmi, więc ona wraz z mamą pracowała na roli, przy obrządki, robiła zakupy, które trzeba było wnieść na górę. Potem, dla swojej rodziny, wybudowała na wzniesieniu piękny dom, sama doglądając budowlańców, gdy mąż pracował na zagranicznych kontraktach. Oczywiście cała trójka rodzeństwa musiała dostać się do szkoły. Zimą zjeżdżali na nartach, a potem o zmroku wspinali

się znów na swoją górę. Maria – bardzo kobieca, o urodzie Claudii Cardinale, w górach radzi sobie znakomicie. Jak mało kto jeździ z dużą odwagą wąskimi drogami po górach – także zimą na łańcuchach, które sprawnie potrafi zakładać na koła. Jest silna, odważna, zahartowana, dzielna, a przy tym niezwykle sympatyczna, otwarta, gościnna, pogodna, rozmowna. Gdy myślę o Marii i jej niezmiennie ciężkim życiu na górze, choćby z racji specyfiki zamieszkania, to moje uciążliwości dnia codziennego wydają się po prostu dziecinnie łatwe do pokonania. Maria jest oddana rodzinie, ziemi, wierzy w Boga i jest przykładem biblijnej „dzielnej niewiasty”.

Inna osoba, która zrobiła na mnie duże wrażenie, to Norbert z Kasinki Małej, pochodzący z jednego z najstarszych rodów tej wsi. Wystarczy powiedzieć jego nazwisko, a mieszkańcy tej rozległej miejscowości wskażą dom, w którym mieszka. Norbert to kolega z liceum moich dzieci. Pamiętam, że już w liceum wyróżniał się jako jeden, może nie z najgrzeczniejszych i najspokojniejszych, ale za to najaktywniejszych i najbardziej pomyslowych uczniów. Norbert zaoferował się, że pokaże to i owo córce i mnie w swoich ukochanych górach, które zna na wylot, z upodobaniem wspinając się po nich. Ten zaledwie 21-letni chłopak to już prawdziwy mężczyzna i góral z krwi i kości, zakochany w swej kulturze, tradycji i rodzinie. Radosny, mądry, pracowity, z poczuciem humoru. Obecnie studiuje prawo w Krakowie, ale równocześnie pracuje w firmach ojca, pomagając mu, jak również sam prowadzi własny biznes. Jest odpowiedzialny za swój dom rodzinny, gdy tylko może, dbając o obojście, zwierzęta i we wszystkim wspierając bliskich. W rozmowie, gdy opowiadał o swej rodzinie, wyczuwałam jego miłość do rodziców i rodzeństwa, a także przywiązanie do

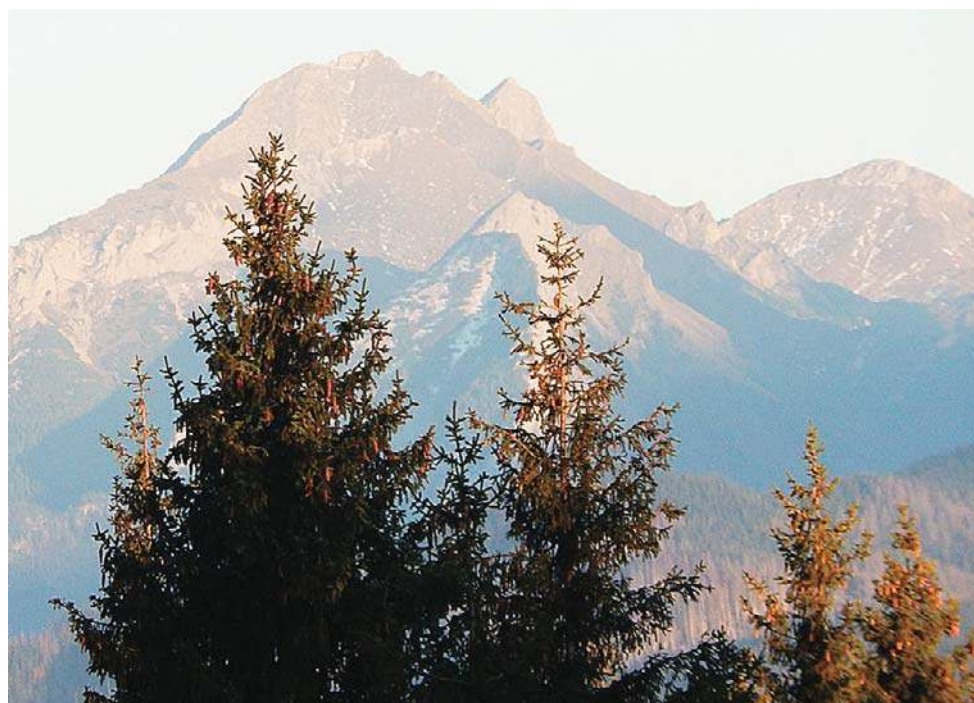
dalszej rodziny, którą darzy autentyczną estymą. Jest niewątpliwie zafascynowany miejscem, w którym się urodził, i jest bardzo z niego dumny. Mówi perfekcyjnie gwara, zna wszystkie obyczaje, ma własny przepiękny strój góralski. Od najmłodszych lat w ministranturze i w oazie jest ceremoniarzem liturgicznym. Od dzieciństwa należał do zespołów folklorystycznych pieśni i tańca. Zna mnóstwo pieśni góralskich, doskonale tańczy, kocha słowacką muzykę ludową. Twierdzi, że bez wiary w Boga nie wyobraża sobie życia, zwłaszcza rodzinnego oraz wychowania swoich dzieci. Przepięknie opowiadał nam o swoich poglądach, rodzinie, wierze, zwyczajach, gwarze, kuchni, pasjach, których ma całkiem sporo. Wspominam o nim, gdyż jako pedagog i nauczycielka akademicka, która poznała tysiące studentów, Norbert wybija się na ich tle swoją osobowością, charakterem, zachowaniem, zaangażowaniem, pasjami, a przede wszystkim dobrem i prawością, które z niego emanują. Sądję, że jego rodzice i wielopokoleniowa rodzina są z niego bardzo dumni. I myślę, że to ich zasługa oraz całego środowiska, które go ukształtowało.

Ci piękni ludzie (mogłabym opowiedzieć także o innych mieszkańcach gór), z całą pewnością są właśnie tacy aksjologicznie wyraziści, ponieważ żyli i żyją w świecie silnie zakorzenionych wartości, które promieniają i oświetlają ich życie, a które są wciąż niezmiennie, silne, ważne, przynajmniej, w tej części Polski.

Świat wartości niewątpliwie pociąga. Dlatego lubię jeździć wgóry, aby pooddychać innym powietrzem, nie tylko tym górskim...

ZDZISŁAWA KOBILIŃSKA

Mizoginia — niestety! — jest szeroko praktykowana od tysięcy lat. Znajduje to odzwierciedlenie w sztuce, literaturze, strukturze społeczeństwa ludzkiego, wydarzeniach historycznych, mitologii, filozofii i religii na całym świecie. Przykładem mizoginii jest przemoc wobec kobiet, która obejmuje przemoc domową oraz, w jej najbardziej ekstremalnych formach, mizoginistyczny terroryzm i zabójstwa kobiet. Mizoginia często opiera się również na molestowaniu seksualnym, przymusie i technikach psychologicznych mających na celu kontrolowanie kobiet oraz na prawnym lub społecznym wykluczeniu kobiet z pełnego obywatelstwa. W niektórych przypadkach mizoginia nagradza kobiety za akceptację niższego statusu.

Mizoginię można rozumieć zarówno jako postawę jednostek, przede wszystkim mężczyzn, ale i jako szeroko rozpowszechniony zwyczaj lub system kulturowy. Czasami mizoginia objawia się w oczywisty i odważny sposób — innym razem jest bardziej subtelna lub zamaskowana w sposób zapewniający wiarygodne zaprzeczenie.

W myśli feministycznej mizoginia obejmuje także odrzucenie kobiecych cech. Gardzi instytucjami, pracą, hobby czy zwyczajami związanymi z kobietami. Odrzuca wszelkie aspekty mężczyzn, które są postrzegane jako kobiece lub niemęskie. Według Oxford English Dictionary angielskie słowo „mizoginia” powstało w połowie XVII w. z greckiego ‘misos’ — nienawiść oraz ‘gunē’ czyli kobieta. Słowo to było rzadko używane, dopóki nie zostało spopularyzowane przez feminizm drugiej fali w latach 70. XX w.

Przykłady? Aż nadto...

Czym jest mizoginia? Uprowadzeniem i kobiet. Poniżaniem ich w rozmowie — choćby poprzez używanie seksistowskich przezwisk lub obraźliwych uwag. Próba kontrolowania zachowań kobiet. Używaniem zastra-

szającego lub upokarzającego zachowania w celu zniszczenia pewności siebie kobiety i osłabienia jej. Dyskryminacją kobiet, na przykład wtedy, gdy nie oferuje się kobiecie pracy, do której ma kwalifikacje, ponieważ jest kobietą, lub zakłada się, że nie może czegoś zrobić, ponieważ jest kobietą. Mizoginia to także podwójne standardy: mężczyźni są traktowani pobłażliwie, a kobiety — krytykowane. Mizoginia jest traktowaniem kobiet inaczej niż mężczyzn w środowisku społecznym i zawodowym. To ponadto groźby, agresywne, zastraszające lub brutalne zachowanie, wykonywanie niechcianych komentarzy lub zalotów o charakterze seksualnym, w tym nawoływania, prześladowanie, gapienie się, dotykanie, robienie zdjęć bez zgody, narażenie na napaść na tle seksualnym i gwałt. Zachowanie kontrolujące, pewne siebie i egocentryczne, a także konkurencyjne — to również mizoginia.

Według ruchów feministycznych mizoginia istnieje zarówno w wyniku ról płciowych, jak i jako sposób

na ich egzekwowanie. Historycznie patriarchalnych społeczeństwach kobiety zachęcane do zajmowania ról wspierających mężczyzn. Choć powszechnie uważa się, że poziom praw kobiet radykalnie poprawił się w XX w., wiele kobiet na początku XXI w. w dalszym ciągu spotykało się i spotyka z ostrymi reakcjami, a nie wsparciem mężczyzn, gdy podejmuje role, stanowiące dla mężczyzn wyzwanie. Kobiety od dawna borykają się z mizoginią i seksizmem w zdominowanym przez mężczyzn świecie sportu. W 1967 r. biegaczka Kathrine Switzer była pierwszą kobietą, która oficjalnie wzięła udział w maratonie bostońskim — a tak do historii przeszła chwila, gdy menadżer wyścigu w połowie wydarzenia próbował ją wykluczyć. Dziś większość zawodowych sportswomen nadal otrzymuje niższe wynagrodzenie niż ich koledzy. W polityce często przywołuje się mizoginię, aby wyjaśnić pogardliwe traktowanie, z jakim czasem ze strony przeciwników, kolegów, wyborców i mediów spotykają się kobiety-politycy w USA i innych krajach. Mizoginia

MIZOGINII MÓWIMY „NIE”!

MIZOGINIA TO NIENAWIŚĆ, POGARDA I /
LUB UPRAWDNIENIE WOBEC KOBIET LUB
DZIEWCZĄT. JEST FORMĄ SEKSIZMU, KTÓRA
WPROWADZA KOBIETY W POCZUCIE NIŻSZEGO
STATUSU SPOŁECZNEGO W PORÓWNANIU
Z MĘŻCZYZNAMI, PODTRZYMUJĄC W TEN
SPOSÓB SPOŁECZNE ROLE PATRIARCHATU.

objawia się w instytucjach edukacyjnych, miejscu pracy i innych dziedzinach — jako różnica w wynagradzaniu kobiet i mężczyzn, dysproporcje w zakresie urlopów rodzicielskich i ogólnie nierówne traktowanie. Kobiety w dalszym ciągu rzadziej zajmują stanowiska kierownicze w korporacjach: na liście Fortune 500 w 2021 r. znalazło się tylko 41 kobiet na stanowiskach dyrektorskich.

Mizoginia w sieci

Retoryka mizoginistyczna jest w sieci wszechobecna i z biegiem czasu staje się coraz bardziej agresywna. Obejmuje zarówno indywidualne próby zastraszania i oczerniania kobiet, zaprzeczanie nierówności płci (neoseksizm), jak i próby skoordynowane, zbiorowe, choćby brygady wyborcze i kampanie antyfeministyczne. Mizoginia w sieci może prowadzić do napotkania przez kobiety przeszkód, gdy próbują zaangażować się w publiczną i polityczną sferę wirtualnego świata ze względu na agresywny charakter tych przestrzeni. Stąd wielokrotnie powtarzane apele środowisk pro-kobiecych, by uregulować i prawnie usunąć internetową mizoginię zarówno za pomocą środków rządowych, jak i pozarządowych.

Najbardziej prawdopodobnymi celami mizoginistycznych ataków skoordynowanych grup są kobiety widoczne w sferze publicz-

nej, które otwarcie mówią o zagrożeniach, jakie otrzymują, oraz kobiety kojarzone z feminizmem. Autorzy mizoginistycznych wiadomości są zazwyczaj anonimowi lub z innych powodów trudni do zidentyfikowania. Ich retoryka zawiera mizoginistyczne epitety i drastyczne obrazy. Koncentruje się na wyglądzie fizycznym kobiet. Przy czym ataki te nie zawsze mają charakter wyłącznie internetowy.

Zły język

Obelgi i groźby kierowane pod adresem różnych kobiet są zazwyczaj bardzo podobne. Jude Doyle, amerykańska pisarka i feministka oraz jedna z kobiet, która jakiś czas temu stała się celem ataków w sieci, zauważyła „w przeważającej mierze bezosobowy, powtarzalny i stereotypowy charakter” molestowania oraz fakt, że „nas wszystkich nazywa się w ten sam sposób i tym samym tonem”.

Badanie z 2020 r. opublikowane w czasopiśmie „New Media & Society” omawia również, w jaki sposób język w sieci może przyczyniać się do mizoginii w wersji online. Autorzy szczególnie krytykują Urban Dictionary, twierdząc, że język użyty w definicjach jest mizoginistyczny i antyfeministyczny, i że po prostu nie jest słownikiem współpracującym.

W badaniu z 2021 r. opublikowanym na posiedzeniu Association for Computational Linguistics zauważono,

że mizoginia w Internecie przedstawia się inaczej w różnych kontekstach. Na przykład hiszpańskie dyskusje internetowe pokazują silniejszą obecność dominacji; włoska mizoginia charakteryzuje się wieloma stereotypami i uprzedmiotowieniem; angielska mizoginia w Internecie najczęściej polega na dyskredytowaniu kobiet; a duńskie dyskusje wyrażają przede wszystkim neoseksizm.

Z czego to?

Nasuwa się zatem pytanie: z czego rodzi się mizoginia? Wobec braku równej i przeciwnej historii systemowych i strukturalnych nierówności wywieranych przez kobiety przeciwko mężczyznom, jakie jest źródło męskiej złości wobec kobiet? Używając obiektywu systemowo-strukturalnego, który można zastosować do śledzenia władzy w hierarchiach — widać, że mizoginia ma swoje korzenie w jednym źródle: w tym, jak szkolimy chłopców w naszej kulturze męskości opartej na dominacji.

W męskości opartej na dominacji zنعamy się nad chłopcami, począwszy od niemowlęstwa, pozbawiając ich ekspresji emocjonalnej i więzi. Kiedy chłopiec okazuje emocje lub zbyt dużą potrzebę kontaktu, zostaje zastraszony, a jego męskość — kwestionowana. W ten sposób szkolimy naszych młodych synów w zakresie uniwersalnych ludzkich zdolności w zakresie relacji, takich jak empatia, troska, współczucie i więź ponad różnicami, w zamian wychając ich w naszą dominację opartą na hierarchicznej kulturze męskości, w której musimy dominować nad otaczającymi nas ludźmi, aby utrzymać nasz status i potwierdzić naszą męskość.

Jeśli zatem prawi- mizogini tkwi w wychowaniu chłopców — to akurat my, kobiety, mamy największą szansę to zmienić!

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@gazetaolsztynska.pl

Korzystałam ze stron london.gov.uk, remakingmanhood.medium.com oraz z Encyclopædia Britannica

Działacze na rzecz praw mężczyzn i inne grupy pro-męskie scharakteryzowały współczesne przepisy dotyczące rozwodów, przemocy domowej, poboru do wojska, obrzezania i traktowania ofiar gwałtu płci męskiej — jako przykłady instytucjonalnej mizandrii.

W epoce Internetu użytkownicy publikujący posty w mediach społecznościowych i na forach, a zajmujących się aktywizmem na rzecz praw mężczyzn — twierdzą, że mizoandria jest powszechna, wynika z preferencyjnego traktowania kobiet i przejawia się dyskryminacją mężczyzn. Temu punktowi widzenia zaprzecza większość socjologów i antropologów, twierdząc, że mizoandria nie jest instytucją kulturową i nie jest równoważna pod względem zakresu mizoginii, która jest zarówno znacznie głębiej zakorzeniona w społeczeństwie, jak i bardziej dotkliwa w swoich konsekwencjach. A fałszywy pogląd, że mizoandria jest powszechna wśród feministek, jest tak popularny, że 40 ekspertów w tej dziedzinie nazwało go „mitem mizandry”.

Wielu uczonych krytykuje organizacje działające na rzecz praw mężczyzn za promowanie fałszywej równowagi między mizandrią i mizoginią. I argumentuje, że współczesne zainteresowanie tematem mizoginii reprezentuje antyfeministyczną stronę społeczeństwa, promowaną przez zmarginalizowanych mężczyzn.

Z historii mizandrii

Mizandria to połączenie greckiego ‘misos’ — nienawiść i ‘anēr’, ‘andros’ — mężczyzna. Użycie tego słowa można znaleźć już w dokumentach z XIX w., w tym w 1871 r. w magazynie „The Spectator”. W 1952 r. pojawiło się w Merriam-Webster’s Collegiate Dictionary (wyd. 11) tłumaczenie francuskiego misandrie na niemiecki Männerhass (nienawiść do ludzi) odnotowano z kolei w 1803 r. Terminem o po-

dobnym, ale odrębnym znaczeniu jest androfobia, która opisuje strach, ale niekoniecznie nienawiść, do mężczyzn.

Mizandria widoczna jest też w literaturze, choćby starożytnej Grecji. Na przykład Froma Zeitlin, profesor filologii klasycznej z Uniwersytetu Princeton omówiła mizandrię w swoim artykule zatytułowanym „Wzorce płci w dramacie Ajschylosa: Siedem przeciwko Tebom i trylogii Danaidów”. Jak pisze — najbardziej znaczącym punktem styczonym między Eteoklesem a błagającą Danaidą jest wręczystości ich skrajne stanowisko w stosunku do płci przeciwnej: mizoginia wybuchu Eteoklesa przeciwko wszystkim kobietom, jakiegokolwiek odmiany, ma swój odpowiednik w pozornej mizandrii Danaidów, którzy choć szczególnie sprzeciwiają się swoim egipskim kuzynom (małżeństwo z nimi jest kazirodce, są to agresywni mężczyźni) — często rozszerzają swoje zastrzeżenia na całą rasę męską i postrzegają swoją sprawę jako żarliwą rywalizację między płciami.

Mizandrię opisywał także Szekspir. — Nie przychodzi mi do głowy ani jeden przypadek mizoginii i Szekspira, choć twierdę, że mizoandria jest w jego dziełach silnym elementem. Szekspir doskonale wyjaśnia, że kobiety na ogół muszą wychodzić za mąż, a mężczyźni są narcystyczni i nie można im ufać i tak dalej. Ogólnie rzecz biorąc, daje nam mroczniejszą wizję mężczyzn niż kobiet — uważa Harold Bloom, krytyk literacki.

W literaturze poświęconej prawom mężczyzn i literaturze akademickiej na temat uprzedzeń strukturalnych termin mizandria zaczął być używany na początku lat 80. XX w. Wsiedli używany jest co najmniej od 1989 r. Okrytyce i parodii koncepcji mizandrii, której autorkami były blogerki feministyczne, pisanego w takich czasopismach, m.in. „The Guardian” i „Time”.

MIZANDRIA — ISTNIEJE, ALE NIE WARTO IŚĆ JEJ ŚLADEM

W SKRÓCIE — TO NIENAWIŚĆ, POGARDA I /
LUB UPREDZENIE WOBEC MĘŻCZYZN
I CHŁOPCÓW. WIELE SIĘ MÓWI O MIZOGINACH
(PATRZ ARTYKUŁ OBOK) — TYMCZASEM
ZJAWISKO MIZANDRII TEŻ ISTNIEJE. I TEŻ ROBI
WIELE ZŁEGO — NAM WSZYSTKIM...

Co boli mężczyzn?

Działacze na rzecz praw mężczyzn krytykują współczesne przepisy dotyczące rozwodów, przemocy domowej, poboru do wojska, obrzezania (znanego przez przeciwników jako okaleczanie narządów płciowych) i traktowania

ofiar gwałtu płci męskiej jako przykłady instytucjonalnej mizandrii. Odwołują się do idei mizoandrii, ostrzegając przed tym, co uważają za postęp społeczeństwa zdominowanego przez kobiety. Ruch na rzecz praw mężczyzn wykorzystuje argumenty op-

arte na koncepcji mizoginii, aby przeciwstawić się oskarżeniom o mizoginię ze strony feministek. Jak argumentują — proponowane przykłady mizoandrii obejmują problemy społeczne, które prowadzą do krótszej długości życia mężczyzn, wyższego wskaźnika samobójstw, wymogu udziału w poborach do wojska oraz braku ulg podatkowych przysługujących wdowcom w porównaniu z wdowami.

I wskazują, że publikacje dotyczące praw mężczyzn są cenzurowane w Internecie i trudno jest publikować książki na ten temat w porównaniu z kwestiami feministycznymi. Ich zdaniem mężczyźni często są społecznie odrzucani za wyrażanie uczuć, a jednocześnie obwiniani za to, że tego nie robią. Istnieje ponoć uprzedzenie ze względu na płeć, wzmocnione feminizmem. Filozof James P. Sterba argumentuje, że kobiety mogły zostać wykluczone z niebezpiecznych zawodów, takich jak wojsko, w celu ochrony męskiego statusu, podając przykład wojny erytrejsko-etiopskiej, w której kobiety uzyskiwały status w społeczeństwie dzięki walce na wojnie. I porównuje sytuację z Izraelem, gdzie wykluczenie kobiet ze służby wojskowej i wojska w ogóle zmniejsza ich status, a w rezultacie ich wpływ na politykę.

Aktywista Warren Farrell wskazuje z kolei, że przedstawianie mężczyzn w kulturze popularnej jako nieobecnych, niewrażliwych lub agresywnych, a także proces prawny dyskryminujący mężczyzn w postępowaniu rozwodowym lub w przypadkach przemocy domowej lub seksualnej, gdy ofiarą jest mężczyzna — są przykładami mizoandrii.

Socjolog Anthony Synnott argumentuje, że we współczesnej literaturze istnieje tendencja do przedstawiania mężczyzn jako złoczyńców, a kobiet jako ofiar. I twierdzi, że istnieje rynek powieści

„antymęskich”, bez odpowiadającego mu rynku „antykobiecego”. Mizandria występuje zarówno w „wysokiej”, jak i „niskiej” kulturze i literaturze. Na przykład afroamerykańscy mężczyźni często są pogardliwie przedstawiani jako infantylni lub erotyzowani i hiper-męscy — w zależności od panujących stereotypów kulturowych.

Nie zatem dziwnego, że zwolennicy męskiej supremacji starają się zrównać słowo mizandria z mizoginią, deklarując, że są ofiarami jako część podstawowej strategii wspólnej ekstremistom wszelkiej maści. Można to zdefiniować w najbardziej brutalny sposób jako „akt dżgnięcia kogoś przy jednoczesnym głośnym oświadczeniu, że dżga on ciebie”. Kiedy zwolennicy męskiej supremacji wzmacniają ramy bycia ofiarą, tj.: „jesteśmy wymazani” — dają sobie pozwolenie na stosowanie przemocy. I zdają się mówić: „Zobacz, do czego mnie zmusiłaś”.

Przemoc, łącznie z ludobójstwem wobec niedostatecznie reprezentowanych grup, staje się powszechna i normalizowana w kulturach i społeczeństwach, w których wyciszono krytyczne badanie systemów i struktur kontrolujących nasze życie. Fałszywym równowagom i uzbrojonej ofierze skutecznie przeciwdziałają dyskusje na temat systemów i struktur. Dyskursywny proces dyskusji o systemach i strukturach, które wpływają na nasze życie, daje nam siłę do zmiany tych struktur, aby stworzyć lepszy świat.

Ale jednak musimy stale pamiętać, że chłopaki też czasem płaczą...

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@gazetaolsztynska.pl

Korzystałam ze strony remakingmanhood.medium.com oraz z Encyclopædia Britannica.

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

Narzeczeni z okolic podełckich Prostek (Gorczyce) sakramentalne „tak” mieli powiedzieć sobie w czwartek 8 sierpnia. Niestety ich piękne plany zostały bezceremonialnie zburzone ok. 2 tygodnie wcześniej – we wtorek 23 lipca mężczyzna uległ ciężkiemu wypadkowi. Pomagał koledze w pracach polowych.

Łukasz został uderzony spadając z przyczepy belą słomy. 36-latek, silny i w pełni sprawny facet w jednej chwili stracił czucie we wszystkich kończynach. Po kilkugodzinnej operacji w szpitalu, do którego mężczyznę przetransportowano helikoptrem, naręczona i rodzina usłyszeli przerażającą diagnozę: złamanie kręgosłupa w odcinku szyjnym, zmiążdżenie rdzenia kręgowego z możliwością częściowego przerwania i porażenie czterokończynowe.

Łukasz przeżył, ale lekarze nie dają mężczyźnie szans na to, że kiedykolwiek stanie samodzielnie na własnych nogach. Teraz

Pani Kamila dzielnie walczy o narzeczonego i potrzebuje pomocy...

trwa walka o to, aby naręczony pani Kamili odzyskał możliwość samodzielnego oddychania i choćby częściową władzę w rękach. Ona sama nie traci nadziei. Od pierwszych chwil po wypadku jest przy nim, wspiera i robi wszystko, co w jej mocy, aby mu pomóc.

— Pierwsze doby były decydujące: czy Łukasz przeżyje? Rozpacz i strach

rozdziarały moje serce. Czułam wielką niesprawiedliwość. Dlaczego człowiek, który był zawsze życzliwy i pomocny innym ludziom, spotkała taka tragedia? — pyta z rozpaczą pani Kamila.

Tragizm sytuacji pogłębia fakt, że bezceremonialnie potraktowana przez los para spodziewa się dziecka. Małuszek pojawi się na świecie

za kilka miesięcy. Czy do tego czasu tata dojdzie do zdrowia na tyle, aby mógł powitać oseska we własnych ramionach? Mama walczy o to każdego dnia.

MIMO OGROMNEJ DETERMINACJI I SIŁY, JAKĄ SIĘ WYKAZUJE, KOSZTY LECZENIA I REHABILITACJI ŁUKASZA PRZERASTAJĄ JEJ MOŻLIWOŚCI FINANSOWE, STĄD PANI KAMILA ZDECYDOWAŁA SIĘ NA ZAŁOŻENIE ZBIÓRKI NA RZECZ NARZECZONEGO.

Doświadczona wyjątkową perfidią losu kobieta się nie poddaje, nadal tli się w niej cień nadziei wto, że znajdą się dobre dusze, które pomogą podjąć i prowadzić walkę o zdrowie ojca jej dziecka.

— Rehabilitacja będzie długa i kosztowna, dlatego prosimy Państwa o pomoc w zebraniu funduszy. Sami nie jesteśmy w stanie temu podołać. Dziękujemy za każde najmniejsze wsparcie — apeluje Kamila.

A MIAŁO BYĆ TAK PIĘKNIE... KAMILA WALCZY O ŁUKASZA

ŁUKASZ I KAMILA PLANOWALI WSPÓLNĄ, PEŁNĄ PIĘKNYCH CHWIL PRZYSZŁOŚĆ. TUŻ PRZED WYMARZONYM ŚLUBEM BRUTALNY KAPRYS LOSU WYWRÓCIŁ ŻYCIE PARY DO GÓRY NOGAMI. ŁUKASZ ULEGŁ WYPADKOWI, JEST SPARALIZOWANY, POTRZEBUJE POMOCY. ZA CHWILĘ NA ŚWIAT PRZYJDZIE ICH DZIECKO...

W obliczu powyższej tragedii nie pozostaje nic innego, jak dołączyć się do apelu pani Kamili i zachęcić Państwa do odwiedzenia zbiórki na rzecz pana Łukasza. Przy okazji wykazanie się dzielnością w obliczu tak wielkiej tragedii udowadnia jedno – prawdziwa miłość chyba jednak istnieje. I pani Kamila jest

tego najdobitniejszym dowodem.

Aby znaleźć zbiórkę na rzecz pana Łukasza, należy na serwisie pomagam.pl wpisać: „Długa i kosztowna rehabilitacja” (pomagam.pl/ynbfa8, założycielką zbiórki jest Kamila Gruska).

MACIEJ CHROŚCIELEWSKI

m.chroscielewski@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA

Rolnicze abc

z Tobą od 1971 r.

MIESIĘCZNIK NIE TYLKO DLA ROLNIKÓW

SIERPNIOWE WYDANIE JUŻ W SPRZEDAŻY!

- PORADY SPECJALISTÓW
- AGROTECHNICZNE NOWOŚCI
- STYL ŻYCIA, EKOLOGIA, ZDROWIE

Do kupienia stacjonarnie: na pocście, w punktach sprzedaży prasy, w salonikach prasowych, także w sieciach sklepów Dino, Społem, Polo Market, Auchan, Chorten, Stokrotka i Real oraz online: www.kupgazete.pl i www.e-kiosk.pl

16 SIERPNIA
Finisaż wystawy
„Szczegóły i epizody
– Typoantologia wierszy
Wisławy Szymborskiej”

Olsztyn
Spotkanie z Alicją Magierą – pomysłodawczynią i realizatorką projektu wydania książki.
Godz. 16.00, Galeria Stary Ratusz WBP, ul. Stare Miasto 33.

17 SIERPNIA
Blanka Summer Tour

Ostróda
Autorka hitów „SOLO”, „BOYS LIKE TOYS”, „RODEO” czy „CARA MIA”, odwiedzi 8 miast, w których wystąpi ze swoim wyjątkowym show oraz spotka się z fanami osobiście!
To niepowtarzalna okazja na spotkanie z reprezentantką Polski w konkursie Eurowizji 2023.
Godz. 20.00, Amfiteatr, ul. Adama Mickiewicza 17A.

17 SIERPNIA
17. Warmińska Uczta
Pierogowa

Biesowo
W programie:
— 13:00 - msza św. w kościele św. Mikołaja Biskupa w Biesowie
— 14:00 oficjalne otwarcie
— występy:
- Warmińska Kuźnia
- Węgojska Strużka
- Chór Innamorati
- kapela Podwórkowa
- Zespół Szulerzy
- Zespół Trubadurzy
- The King's Friends Elvis Show
- Masza.
Godz. 13.00, Świetlica wiejska w Biesowie.

17 SIERPNIA
Istny Kosmos:
międzygalaktyczne soboty

Olsztyn
Warsztaty edukacyjne, kreatywne warsztaty oraz opowieści o mikrokosmosie pszczelim.
— 15.00 Wszystko gra na Ziemi. Warsztaty edukacyjne z Patrykiem Lichotą – dla starszych dzieci i młodzieży.
— 16.30 Budujemy gwiazdozbiory. Kreatywne warsztaty edukacyjne dla dzieci 7+.
— 18.00 Idealna społeczność. O mikrokosmosie pszczelim opowiedzą Katarzyna i Arkadiusz Masiewiczowie.
Godz. 15.00, Zajezdnia Trolejbusowa i okolice, ul. Knosaty 3b.

18 SIERPNIA
Kolor fest - Dzień kolorów

Olsztyn
Przygotowaliśmy dla was: kolorowe PROSZKI HOLI 9 kolorów, najlepszy muzyczny klimat, wyrutnie proszkowy Holi, kolorową watę cukrową. Przyjdź z przyjaciółmi na tę niepowtarzalną imprezę, przeżyj niezapomniane chwile, obrzucaj się kolorowymi proszkami holi, baw się i tańcz przy muzyce najlepszych DJ'ów.
Godz. 18.00, Park Centralny.

18 SIERPNIA
Targi Moda na Olsztyn

Olsztyn
Polskie produkty, polskie marki, polskie rękodzieło, polski DESIGN! Ubrana, buty, biżuteria, torebki, świece, kosmetyki, ceramika, obrazy. Kilkunastu wystawców i tysiące odwiedzających spotkają się w jednym miejscu.

W kranie tysiąca jezior! W Olsztynie, chcemy stworzyć na jeden dzień azyl i dać Ci możliwość nawiązania relacji biznesowych, wymianie doświadczeń, edukacji, a przede wszystkim odnalezienia swojego stylu, wrażenie siebie nie tylko przez ubiór. Zadbaj o siebie w każdej sferze życia codziennego. Komplementarnie! U nas stworzysz całą stylizację.
Godz. 9.00, Lotnisko Dajtki.

18 SIERPNIA
XLVI Olsztyńskie Koncerty
Organowe

Olsztyn
Wystąpi: Christian Bischof (organy)
Program koncertu:
— Johann Sebastian Bach (1685–1750) Preludium i fuga Es-dur BWV 552
— Johann Kaspar Kerll (1627–1693) Capriccio sopra il Cucu
— Antonio Vivaldi (1678–1741) Cztery pory roku: L' autunno (Jesień) op. 8, RV 293 (opr. J. Scott): Allegro, Adagio molto, Allegro
— Felix Mendelssohn Bartholdy (1809–1847) Preludium i fuga f-moll op. 35 nr 5 (opr. Christoph Bossert)
— Fryderyk Chopin (1810–1849) Nokturn f-moll op. 55 nr 1 (opr. Christian Bischof)
— Naji Hakim (*1955) Te Deum (1997).
Godz. 20.00, Bazylika konkatedralna św. Jakuba, ul. Staszica 11.

18 SIERPNIA
Koncert Joanny
Mioduchowskiej

Olsztyn
Songwriterka, autorka piosenek w łagodnych klimatach, z nutką poezji, dużą dozą dystansu do świata, ciepła i harmonii. Jej utwory znalazły uznanie zarówno w kręgach piosenki autorskiej, poezji śpiewanej, muzyki folk i blues, ostatnio także muzyki country.
Śpiewa akompaniując sobie na gitarze i harmonijkach ustnych solo lub w większym składzie instrumentalnym.
Godz. 19.00, Galeria Sowa, ul. Zamkowa 3.

18 SIERPNIA
Dzień Balonów

Olsztyn
Przygotowaliśmy dla Was: niezliczone ilości kolorowych balonów, balonowe animacje, wyjątkowe balonowe show, balonowe warsztaty i wielki wyrzut balonów. Oprócz tego czekać na Was będą: balony i akcesoria, kolorowe łakocie i granity i dmuchańce.
Dzień Balonów to doskonała zabawa dla wszystkich, bez wyjątków, bez ograniczeń wiekowych. Wspólnie dajmy się ponieść balonowej fantazji! Ten wyjątkowy dzień z pewnością będzie niezapomnianym przeżyciem.
Godz. 15.00, Park Centralny.

19 SIERPNIA
Wakacyjny koncert
edukacyjny

Olsztyn
Koncert „Muzyka zapisana w gwiazdach”.
Podczas koncertu przyjrzymy się nocnemu niebu, które można zobaczyć nad Olsztynem w II połowie sierpnia. Dzieci dowiedzą się

jak wyznaczyć kierunki świata, poznają najważniejsze, widoczne na niebie obiekty oraz piękne historie ukryte w widocznych w Olsztynie gwiazdozbiorach.
Wystąpią:
— Kwartet Dęty Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej
— Daria Falkiewicz – flet
— Zofia Radwańska – obój
— Sergio Mondéjar Alarcón – waltornia
— Dominik Grędziński – klarnet basowy
— Magdalena Grędzińska – prowadząca.
Godz. 10.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska, ul. Głowackiego 1.

19 SIERPNIA
Kino plenerowe -
Królestwo: Exodus

Olsztyn
W ramach cyklu LETNIA ODYSEJA MOK Olsztyn zaprasza na kolejną odsłonę cyklu Kina Plenerowego w Parku Podzamcze! Spotykamy się tradycyjnie w kolejne poniedziałki lipca i sierpnia nieopodal fontanny „Ryba z dzieckiem”.
Tym razem zaprezentujemy Wam kontynuację klasika o nawiedzonym szpitalu w reżyserii Larsa von Triera! Cały sezon (pięć odcinków!) „Królestwa: Exodus” zaprezentujemy Wam w poniedziałek 19 sierpnia od godz. 20:00, tradycyjnie nieopodal fontanny „Ryba z dzieckiem” w Parku Centralnym.
Godz. 20.00, Park Podzamcze.

OLSZTYŃSKIE KINA

Repertuar Multikino
Piątek, 16 sierpnia
BORDERLANDS / dubbing: 19:30;
BORDERLANDS / napisy: 22:20 ; BYŁ SOBIE KOT / familijny / dubbing: 10:10; DEADPOOL & WOLVERINE / napisy: 12:30, 19:20, 21:00, 22:10; DEADPOOL & WOLVERINE / dubbing: 15:20, 18:10; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / dubbing: 10:10, 12:20, 14:40, 17:00 ; HAROLD

I MAGICZNA KREDKA / familijny / dubbing: 10:00, 12:20; HRABIA MONTE CHRISTO / napisy: 20:00 ; IT ENDS WITH US / napisy: 12:05, 14:55, 17:45, 20:35, 22:00; KOD ZŁA / napisy: 21:50; ŁOWCY PRZYGÓD / familijny / dubbing: 10:00, 13:00, 15:10, 17:20; MOTOCYKLIŚCI / napisy: 19:40; NIEROZŁĄCZENI / familijny / dubbing: 14:35; OBCY: ROMULUS / napisy: 10:15, 11:15, 13:00, 14:00, 15:45, 16:45,

18:30, 19:30, 21:15, 22:15; PANDA I AFRYKAŃSKA BANDA / familijny / dubbing: 13:30, 15:40, 17:50; PUŁAPKA / napisy: 19:20; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 12:40, 15:00, 17:20

Repertuar Helios
Piątek, 16 sierpnia
OBCY: ROMULUS / napisy: 12:20, 15:00, 17:45, 18:30, 20:30; ŁOWCY

PRZYGÓD / familijny / dubbing: 10:00, 12:10, 14:45, 17:15; PANDA I AFRYKAŃSKA BANDA / familijny / dubbing: 10:00, 13:10, 15:20, 17:30; DEADPOOL & WOLVERINE / dubbing: 11:40, 15:40, 17:00; DEADPOOL & WOLVERINE / napisy: 14:30, 19:00, 20:00; IT ENDS WITH US / napisy: 12:40, 15:10, 18:00, 21:00; GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ / familijny / dubbing: 10:10, 12:30,

14:20, 16:00; W GŁOWIE SIĘ NIE MIEŚCI 2 / familijny / dubbing: 10:20, 12:50, 16:40 ; PUŁAPKA / napisy: 21:15; BORDELANDS / dubbing: 10:50; BORDELANDS / napisy: 18:15; HAROLD I MAGICZNA KREDKA / familijny / dubbing: 11:30 ; HRABIA MONTE CHRISTO / napisy: 19:30 ; BYŁ SOBIE KOT / familijny / dubbing: 10:30, 13:45; MOTOCYKLIŚCI / napisy: 20:45; KOD ZŁA / napisy: 21:45

Dzień 15 sierpnia ma duże znaczenie w skali narodowej i historycznej. To właśnie tego dnia 1920 roku w godzinach nocnych oddziały 21. Dywizji Górskiej rozpoczęły forsowanie Wieprza pod Kockiem. Rozpoczęła się w ten sposób słynna kontrofensywa, w wyniku której rozbito wojska armii bolszewickiego Frontu Zachodniego pod dowództwem Michaiła Tuchaczewskiego.

W 1923 roku Święto Żołnierza wprowadził Minister Spraw Wojskowych gen. broni Stanisław Szepetycki. W rozkazie można przeczytać takie m.in. słowa: „W dniu tym wojsko i społeczeństwo czci chwałę oręża polskiego, której uosobieniem i wyrazem jest żołnierz. W rocznicę wielkopomnego rozgromienia nawały bolszewickiej pod Warszawą święci się pamięć poległych w walkach z wiekowym wrogiem o całość i niepodległość Polski”.

Święto nigdy nie zostało później anulowane i było obchodzone zarówno w czasie II wojny światowej przez Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, jak i w Wojsku Polskim do 1947 roku.

W późniejszym okresie zaniechano jego obchodzenia, a jako Dzień Wojska Polskiego ustanowiono 12 października, upamiętniając chrzest bojowy 1. Dywizji Piechoty im. Kościuszki w bitwie pod Lenino. W latach 1990-1992 święto obchodzone łącznie z rocznicą Konstytucji 3 Maja.

Dopiero 15 sierpnia 1993 roku odbyły się pierwsze centralne uroczystości przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Warszawie. W 2007 roku po raz pierwszy tego dnia odbyła się defilada nawiązująca do tradycji II Rzeczypospolitej. Około sto pojazdów i tysiąc żołnierzy łącznie z reprezentacyjnym pododdziałem francuskim przedelfowało warszawskimi Alejami Ujazdowskimi. Przeglądu pododdziałów i odbioru defilady dokonywał Prezydent RP Lech Kaczyński.

Polskie pozycje pod Miłosną, sierpień 1920

Plany Sowietów legły w gruzach

Dlaczego akurat ta data ma tak olbrzymie znaczenie? Kontrofensywa znad Wieprza całkowicie zmieniła układ operacyjny na przedpolach Warszawy. Doskonała dotychczas pozycja rosyjskiego Frontu Zachodniego do szturmu na miasto i zadania klęski Polakom stała się pozycją śmiertelnego zagrożenia. Następujące w jej wyniku natarcia zakończyły się efektywnym zwycięstwem Polaków i przesądziły o dalszym, korzystnym dla Polski, przebiegu wojny. W opinii historyków to właśnie rozpoczęta wtedy kontrofensywa i walki pod Warszawą powstrzymały marsz armii Tuchaczewskiego, która w dalszej kolejności mogła nie skończyć tylko na podbiciu Polski. Już wtedy trwały układy bolszewików z Niemcami, którym oferowano połączenie z prowincją Prus Wschodnich. Francuski generał Louis Faury porównał Bitwę Warszawską do bitwy pod Wiedniem.

— Przed dwustu laty Polska pod murami

Wiednia uratowała świat chrześcijański od niebezpieczeństwa tureckiego; nad Wisłą i nad Niemnem szlachetny ten naród oddał ponownie światu cy-

W książce prof. Andrzeja Nowaka „Klęska imperium zła. Rok 1920” czytamy: „W korespondencji Lenina ze Stalinem z końca lipca 1920 r. przewija

bohaterskiej obronie Warszawy, lecz Lwowa. Otóż Stalin mówił, że zdobędą najpierw rzeczony Lwów, a potem cała Galicja aż po Kraków będzie bolszewicka i Sowietci pójdą dalej, rozbiją Czechy, Węgry i Rumunię, wejdą do Wiednia, a w końcu zsowietyzują także Włochy. Stalin wymienia te konkretne kraje, które miały paść ofiarą postępującej ofensywy sowieckiej już w roku 1920. Te ambitne plany podboju praktycznie całego kontynentu europejskiego legły w gruzach. Legły w gruzach, bo zatrzymała je Polska”.

Wyjątkowa data

Jako ciekawostkę warto dodać, że 15 sierpnia miało miejsce kilka innych wydarzeń w historii Polski. W 1433 roku podczas wojny polsko-krzyżackiej zakończyło się nieudane polsko-czeskie oblężenie Chojnic. W 1649 roku pod Zborowem miała miejsce jedna z najistotniejszych i najbardziej krwawych bitew Powstania Chmielnickiego. W 1831 roku podczas Powstania Listopadowego 34 polskich oficerów

NIE TYLKO CUD NAD WISŁĄ

15 SIERPNIA TO DZIEŃ, KTÓRY PRZEWIJA SIĘ DOSYĆ SYMBOLICZNIE W CAŁEJ HISTORII POLSKI. TO NIE TYLKO NAJBARDZIEJ ZNANA BITWA WARSZAWSKA SPRZED 104 LAT. W TYM DNIU NA KARTACH DZIEJÓW NASZEGO KRAJU ZAPISAŁY SIĘ NAJBARDZIEJ KRWAWY WYDARZENIA.

wilizowanemu usługę, którą nie dość oceniono — napisał w 1928 roku w jednym ze swoich artykułów generał Louis Faury.

się systematycznie jeden motyw: jak dobijemy Polskę, zdobędziemy Lwów — to była perspektywa Stalina, który ugrzązł ze swoim frontem nie na

podejrzanych o zdradę oraz szpiegów i agentów rosyjskich zostało wywleczonych przez tłum z warszawskich więzień, a następnie powieszonych lub zakłutych bagnietami.

W 1906 roku Organizacja Bojowa PPS dokonała w 19 miastach Królestwa Polskiego zamachów na 80 Rosjan, głównie na policjantów, żandarmów i agentów tzw. Ochrony. Wydarzenie to przeszło do historii pod nazwą „krwawa środa”. W 1919 roku pod kopalnią w Mysłowicach niemiecki Grenzschutz otworzył ogień do 3 tys. górników i ich rodzin, co doprowadziło w efekcie do I Powstania Śląskiego. W 1922 roku załoga polskiego hydroplanu Lübeck-Travemünde F4 przypadkowo zrzuciła bombę w tłum obserwujący pokazy lotnicze w Pucku, w wyniku czego zginęło 9 osób, 18 zostało ciężko rannych, a 19 — lekko rannych. W 1937 roku Stronnictwo Ludowe ogłasza „strajk chłopski” zakończony bilansem 44 ofiar i 5 tys. aresztowań. W 1940 roku do obozu Auschwitz – Birkenau trafia z Warszawy pierwszy transport więźniów. W 1941 roku dochodzi do tzw. mordu w Czarnym Lesie, kiedy to Niemcy mordują 250 przedstawicieli polskiej inteligencji ze Stanisławowa. Rok później na rynku w Bieczu z ręki hitlerowców ginie 250 Żydów. W 1944 roku siedmiu polskich lotników zginęło w Nieszczowicach Wielkich koło Bochni wskutek zestrzeleń przez Niemców samolotu Liberator. Wracali do bazy we włoskim Brindisi po dokonaniu zrzutów nad ogarniętą powstaniem Warszawą. W 1988 roku dochodzi do fali strajków, które obejmują swoim zasięgiem 14 kopalń węgla kamiennego.

WOJCIECH CARUK

w.caruk@gazetaolsztynska.pl

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

DEZINFORMACJA NA WOJNIE

Wojna na Ukrainie trwa już ponad 900 dni. To oczywiście krwawa wojna na froncie — ale to też walka w mediach, głównie z tzw. fake newsami, czyli dezinformacją i celowym manipulowaniem danymi. A w tym przypadku specjaliści uważają, że można mówić wręcz o „produkcie dedykowanym”.

SZYTE NA MIARĘ

W tym przypadku ów produkt dedykowany to przede wszystkim propagandowe przekazy, oparte na pozornie wszechstronnej analizie, uwzględniającej rzekomo polskie realia życia, fragmenty części tragicznej historii kraju oraz specyfikę polskiego społeczeństwa. Kanałami, którymi posługują się rosyjscy propagandyści, chcąc dostać się do świadomości Polaków, są głównie platformy społecznościowe, zwłaszcza X, czyli dawny Twitter. Skutek jest taki, że polski Internet codziennie zalewany jest informacjami mającymi na celu wywołanie fałszywego wrażenia na temat przyczyn i przebiegu konfliktu, przeznaczonych dla polskich odbiorców.

Analiza tych przekazów pokazuje, że wyraźnie wytyczono kilka kierunków, które w polskiej opinii publicznej mają zasiać strach i wątpliwość, wzbudzić poczucie zagrożenia i zniechęcić ludzi do pomagania ofiarom wojny. Reakcje na nie i ich późniejsze powielanie wskazują, jak wielu polskich internautów często nie zdaje sobie sprawy, że sensacyjne doniesienia, plotki i często pozornie bezstronne wpisy, które czytają na platformach społecznościowych — a następnie bezkrytycznie lajkują lub udostępniają — w rzeczywistości są produktem rosyjskiej maszyny propagandowej, rozpowszechnianych następnie za pośrednictwem powiązanych z nimi jawnych lub ukrytych źródeł. Bronią, której używa w tej walce Rosja, jest dezinformacja — zmanipulowane komunikaty tworzone przez kremlowskich propagandyistów w celu budowania fałszywego obrazu rzeczywistości w świadomości polskich odbiorców.

Propaganda kremlowska od samego początku inwazji na Ukrainę posługiwała się narracjami uniwersalnymi, adresowanymi do międzynarodowej opinii publicznej. Sfabrykowane materiały powstają po to, by zaciemnić prawdziwy obraz wojny, przedstawić działania Rosji jako operację pokojową i Rosję jako wyzwolicieła Ukrainy spod obcych wpływów. Do tego dochodzi ciągła próba prowokowania konfliktów w społeczeństwach (w oczach Moskwy oczywiście) wrogich Rosji oraz systematyczne podważanie znaczenia i wartości instytucji demokratycznych.

NARRACJA 1: „UKRAIŃSKI UCHODŹCA TO SZKODNIK”

I tak powstają komunikaty adresowane do konkretnego odbiorcy — oczywistym celem rosyjskich propagandyistów jest podsycanie konfliktu polsko-ukraińskiego.

Od początku wojny polski Internet jest więc bombardowany treściami mającymi na celu zmylić Polaków. Takie komunikaty tworzą atmosferę strachu — przecież w stosunkowo krótkim czasie w Polsce pojawiło się prawie 4,5 miliona uchodźców. Celem takich fałszywych wiadomości jest szerzenie niepokoju w związku z masowym napływem osób uciekających przed wojną i ma na celu zasianie obaw o pogorszenie bezpieczeństwa i sytuacji społeczno-gospodarczej Polaków.

I to m.in. dlatego w pierwszych dniach rosyjskiej inwazji na Ukrainę w polskim Internecie zaczął krążyć wpis, że „polskie dzieci wyrzuca się ze szpitali onkologicznych, żeby zrobić miejsce dzieciom ukraińskim”. Źródłem tych doniesień był „sąsiad”, którego czteroletni syn został wypisany ze szpitala. Polskie władze szybko zdementowały tę fałszywą wiadomość, przekaz uległ zmianie, a wpisy zaczęły mówić o szerszym rzekomym priorytecie leczenia uchodźców w polskich szpitalach i klinikach. Kolejne dni wojny przyniosły nowe warianty tej narracji, istotnej z punktu widzenia stosunków polsko-ukraińskich. Pojawiły się np. anonimowe historie o rzekomym traktowaniu uczniów ukraińskich priorytetowo w polskich szkołach. Inne wpisy sugerowały, że pomoc ukraińskim uchodźcom odbywa się kosztem Polaków, a Ukraińcy korzystają z preferencyjnego dostępu do transportu i instytucji kulturalnych. W wiadomościach głoszono, że uczniowie i studenci byli wyrzucani z akademików, by zrobić miejsce sąsiadom zza wschodniej granicy, czego skutkiem były kolejki w urzędach i instytucjach publicznych.

Narracja 2: „PRZEZ UKRAIŃCĄ NIE MAM PRACY”

Na platformach społecznościowych szczególnie mocno propagowana jest też narracja, że Ukraińcy zastąpią Polaków na

Fot. AdobeStock

polskim rynku pracy. Kluczowa kwestia jest taka, że polscy pracodawcy otrzymują dotacje na zatrudnianie Ukraińców. Autorzy narracji szybko przeszli od ogółu do konkretnego — zaczęły pojawiać się publikacje, które nie tyle nakreślały możliwe zagrożenie, ile przytaczały „żywe” przykłady. Wskazano konkretne firmy, które dokonują rzekomych zwolnień grupowych w celu uzupełnienia kadry złożoną z Ukraińców.

Kiedy polski rząd ogłosił na początku kwietnia, że uchodźcy otrzymają numer PESEL, dzięki czemu będą mogli m.in. korzystać z usług cyfrowych, reakcja rosyjskiego aparatu dezinformacyjnego była natychmiastowa — sieć została zalana doniesieniami, że Ukraińcy otrzymają polskie obywatelstwo — i że celem operacji było pozyskanie nowych wyborców dla partii rządzącej. Jednocześnie powstała

narracja, że ludzie, którzy uciekli z Ukrainy przed wojną, nie byli uchodźcami, a przesiedleńcami. Kiedy pod koniec marca 2022 r. polski bank centralny ogłosił, że uruchomi system wymiany hrywny na złoty, reakcja Kremla była natychmiastowa. Platformy społecznościowe zostały zalane skandaliczną informacją, że wymiana ma odbywać się w stosunku 1:1. Część internautów, nie czekając na faktyczny kurs wymiany (który wynosi około 0,14 zł za 1 hrywnę), ubolewała, że rząd i Narodowy Bank Polski podejmuje szkodliwe działania w zakresie polityki pieniężnej. I tak już od ponad 900 dni — rosyjska propaganda prowadzi tzw. komunikację sondującą, polegającą na umieszczaniu w Internecie nieprawdziwych informacji, których celem jest wzbudzenie emocji, wywołanie złości i niechęci do Ukraińców wśród określonych grup społecznych, które

mogą być bardziej podatne na takie doniesienia lub czuć się zagrożone, m.in. pacjentów, osób korzystających z pomocy społecznej czy bezrobotnych.

Większość tych doniesień nie opiera się na faktach, ale na emocjach, a ich celem jest sianie niechęci, a nawet nienawiści do Ukraińców, wprowadzenie chaosu i pogłębienie wewnętrznych podziałów w polskim społeczeństwie.

W tej sytuacji bezcenne jest uświadomienie polskim internautom i użytkownikom platform społecznościowych, że bezkrytycznie powielając tego typu narracje, nieświadomie stają się narzędziem w rękach rosyjskich propagandyistów. Ostatnio często obserwuje się taką reakcję na poziomie społecznym. Ciąg dalszy, niestety, nastąpi...

Magdalena Maria Bukowiecka

Korzystałam ze strony fake-hunter.pap.pl oraz bbc.co.uk.

Projekt dofinansowany ze środków Fundacji „Polska Fundacja Narodowa”. Wydawca „Gazety Olsztyńskiej” Grupa WM dzięki Polskiej Fundacji Narodowej właśnie rozpoczęła prace nad nowym projektem. Jego celem jest przeciwdziałanie dezinformacji, która przez lata utrzymywała zniekształcony wizerunek Polski przez rozpowszechnianie zmanipulowanych faktów historycznych, negatywnie wpływających na dobre imię Polski i Polaków na świecie. W najbliższym czasie będziemy prezentować artykuły, ale także audycje w których poruszymy ważne kwestie dotyczące tuszowania i fałszowania prawdy historycznej. Zapraszamy do lektury, ale też do czynnego udziału w naszej akcji! Na zgłoszenia od wolontariuszy czekamy pod adresem: kontakt@wm.pl.

OFICJALNY PARTNER

PARTNERZY
GRUPA WM

GAZETA
OLSZTYŃSKA

METROPOLIA WROCŁAWSKA • DOLNY ŚLĄSK
WROCŁAWSKIE.INFO

DZIENNIK
ELBLĄSKI

KONGRES
PRZYSZŁOŚCI

WAWA.info
PORTAL WARSZAWY I MAZOWSZA

HEROSI WRACAJĄ DO GRY

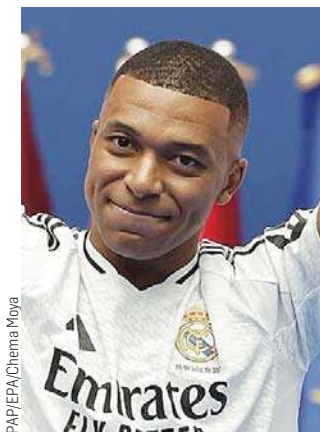
PIŁKA NOŻNA Robert Lewandowski, Lamine Yamal czy Dani Olmo w Barcelonie, a także Kylian Mbappe i Jude Bellingham w Realu Madryt – to gracze, którzy sprawiają, że rozpoczynający się sezon hiszpańskiej ekstraklasy zapowiada się wielce emocjonująco.

Królewscy” poprzedni sezon zakończyli z podwójną koroną, bo triumfowali także po raz 15. w historii w Lidze Mistrzów. Ligowe rozgrywki rozpoczną w niedzielę od wyjazdowego starcia z Mallorcą.

Jednym z największych bohaterów Realu w poprzednim sezonie był Anglik Jude Bellingham, który swoimi golami i asystami pomagał zespołowi zdobywać ważne punkty w trudnych meczach, szczególnie w pierwszej połowie rozgrywek o mistrzostwo Hiszpanii. Teraz do pomocy będzie miał Francuza Mbappe, który dołączył do klubu z Paris Saint-Germain na zasadzie wolnego transferu.

– Kylian przynosi ze sobą jakość i dojrzałość, właściwe nastawienie i poświęcenie. Będzie musiał przyzwyczaić się do stylu gry nowego zespołu, jak każdy, ale cieszymy się, że jest z nami. Posiada wielkie umiejętności. Wszyscy jesteśmy przekonani, że świetnie sobie tu poradzi – ocenił szkoleniowiec „Królewskich” Carlo Ancelotti.

Wyzwaniem może okazać się organizacja gry wśród

Robert Lewandowski, Kylian Mbappe i Lamine Yamal

ku pola, skąd ubył jeden z największych specjalistów od tego – Toni Kroos. Niemiec zakończył karierę po mistrzostwach Europy. Kluczowej roli nie ma także już Chorwat Luka Modric, który 9 września skończy 39 lat.

Jednak nazwiska takie jak Mbappe, Bellingham, Brazylijczyk Vinicius Junior, Turek Arda Guler czy sprowadzony z Palmeiras 18-letni Brazylijczyk Endrick sprawiają, że o siłę ofensywną drużyny raczej nie trzeba się martwić. Nie wspominając o Rodrygo, Brahimie Diazie, Aurelienie Tchouamenim, Eduardo Camavingie...

– Mamy bardzo utalentowaną grupę, która jest nastawiona na walkę. Rywalizacja o miejsce w pierwszym składzie to coś, co pomaga wszystkim zachować koncentrację. To dla nas coś pozytywnego – ocenił Ancelotti.

Tradycyjnie największym rywalem Realu będzie najprawdopodobniej Barcelona, która ma w swoich szeregach doświadczonego Lewandowskiego, a także dwóch spośród największych bohaterów Euro 2024: 17-letniego Yamala oraz pozyskanego z RB Lipsk Olmo. Próbuje także sprowadzić trzeciego, czyli Nico Williamsa z Athletic Bilbao, ale na razie

nie zostało w tej sprawie osiągnięte porozumienie.

Największym transferem tego lata może natomiast okazać się zatrudnienie trenera Hansiego Flicka w miejsce Xaviego Hernandeza. Z Hiszpanem rozstano się w kontrowersyjnych okolicznościach, choć wydawało się już, że szkoleniowiec uratuje posadę choćby dlatego, że po raz pierwszy od czterech lat wprowadził „Dumę Katalonii” do ćwierćfinału Ligi Mistrzów i zajął drugie miejsce w ekstraklasie.

Ostatecznie jednak jego podopieczni nie zdobyli żadnego trofeum i posadę przejął 59-letni Niemiec, który w latach 2019-2021

zdołał ich siedem z Bayernem Monachium. Jednym z jego podopiecznych był wówczas Lewandowski.

– Zdaję sobie sprawę z tego, jak wymagająca praca. Barcelona to niesamowity klub i cieszę się każdą sekundą, którą tu spędzam. Zostałem wspaniale przyjęty. Jestem całkowicie przekonany, że jesteśmy na właściwej drodze – powiedział Flick na konferencji prasowej.

Wśród jego podopiecznych są też wschodzące gwiazdy Pau Cubarsi i Fermin Lopez, którzy wpiątk wywalczyli złoty medal igrzysk olimpijskich w Paryżu. Lopez strzelił w tym turnieju sześć goli, w tym dwa w finale.

Barcelona może też liczyć na doświadczenie Lewandowskiego, Raphinha, Ilkaya Gundogana, Frenkiego de Jonga i bramkarza Marca-Andre ter Stegena, a młodzi, ale już „sprawdzeni w boju” są też m.in. Pedri, Alejandro Balde czy powracający po wielomiesięcznej przerwie spowodowanej kontuzją Gavi.

Pierwszy mecz nowego sezonu Barcelona rozegra w sobotę – na wyjeździe z Valencią.

Aktywność na rynku transferowym wskazuje na to, że poważne wyzwanie wielkiej dwójce chce rzucić Atletico Madryt. Stołeczny zespół wydał ok. 200 mln euro na Argentyńczyka Juliana Alvareza z Manchesteru City, Anglika Conora Gallaghera z Chelsea Londyn, Robina Le Normanda z Realu Sociedad i wicekróla strzelców ekstraklasy w poprzednim sezonie Norwega Alexandra Soerlothę z Villarrealu. Zespół opuścił za to Alvaro Morata, który przeszedł do AC Milan.

– Soerloth jest dość podobnym piłkarzem do Moraty: to napastnik sprawdzający się w polu karnym. Potrafi kończyć akcje, więc chcemy pomagać mu w taki sam sposób, w jaki pomagaliśmy Alvaro. Mamy nadzieję, że strzeli tak samo dużo goli, jak w poprzednim sezonie – powiedział argentyński szkoleniowiec Diego Simeone.

Pierwszy mecz ligowy Atletico rozegra w poniedziałek na wyjeździe, a rywalem będzie właśnie poprzedni klub Norwega – Villarreal.

Rozrywki ruszają 15 sierpnia. **ŹRÓDŁO: PAP**

STANISZEWSKI WYGRA W JASKINI LWA?

Zbigniew Staniszewski wygrał łączoną rundę mistrzostw Polski oraz mistrzostw Europy strefy centralnej w rallycrossie w klasie supercars. Olsztyński kierowca jest coraz bliżej piątego z rzędu podwójnego tytułu mistrza kraju i Europy centralnej. Ważniejsze jednak w miniony weekend były testy, które zespół Staniszewskiego przeprowadził na torze w Słomczynie. Na warsztat wzięte zostały opony, które są obowiązkowymi w najważniejszym cyklu rallycrossowym starego kontynentu Euro RX. Staniszewski nie ukrywa, że

kusi go rywalizacja z najlepszymi kierowcami w całej Europie. Zbigniew Staniszewski: – Jesteśmy bardzo zadowoleni z występu w Słomczynie. Wygraliśmy wszystkie kwalifikacje oraz finał, więc przywozimy komplet punktów do obu klasyfikacji. Bronimy czwarty raz z rzędu tytułów i runda w Słomczynie mocno nas do nich przybliżyła. Ważniejsze jednak, że zrobiliśmy w ten weekend kawał dobrej roboty, bo przy okazji zawodów testowaliśmy nowy rodzaj opon. Opony niestety wolniejszych od naszych dotychczasowych. Robiliśmy na nich 1,7 sekundy

Zbigniew Staniszewski

gorsze czasy na jednym okrążeniu. To jest duża różnica na minus. Musieliśmy przestawić mój styl jazdy i doregulować zawieszenie auta. Fiesta zachowuje się na nich zupełnie

inaczej. Musieliśmy tę pracę przejść, ponieważ zamierzamy – być może jeszcze w tym, a jeżeli nie, to w przyszłym sezonie – pojechać na rundę mistrzostw starego kontynentu Euro RX.

Pościgać się z najlepszymi kierowcami w całej Europie. W mistrzostwach Europy testowane przez nas opony Hoosier są oponami obowiązkowymi. Dokonaliśmy testów, za nami kawał dobrej roboty. Teraz koncentrujemy się na rundzie FIA CEZ w Melk. Za dwa tygodnie w Austrii pojawi się wielu lokalnych matadorów i mistrzów tamtego podwórka. Wielu kierowców, którzy wychowali się na tym torze. Mimo wszystko celujemy w zwycięstwo, bo jesteśmy rozpedzeni i w uderzeniu. Jest połowa sezonu, forma dopisuje. Zrobimy wszystko, aby wygrać w jaskini lwa.

Finał MP RX oraz FIA CEZ RX Słomczyn 10-11.08.2024

Zbigniew Staniszewski	
Ford Fiesta R5	4:40,895
Michał Peterlajtner	
Skoda Fabia RX	4:51,896
Emil Uszyński	
Subaru Impreza	4:53,350

Klasyfikacja MP RX

Zbigniew Staniszewski	106 pkt
Michał Peterlajtner	83 pkt
Emil Uszyński	41 pkt

Klasyfikacja FIA CEZ

Zbigniew Staniszewski	101 pkt
Alois Holler	66 pkt
Ales Fucik	32 pkt

MISTRZ POLSKI POZA LIGĄ MISTRZÓW

PIŁKA NOŻNA Jagiellonia Białystok przegrała na wyjeździe z norweskim Bodoe/Glimt 1:4 w rewanżowym meczu 3. rundy eliminacji LM. Teraz mistrz Polski wystąpi w 4. rundzie kwalifikacji LE, gdzie zagra z Ajaxem Amsterdam lub Panathinaikosem Ateny.

Bodoe/Glimt – Jagiellonia Białystok 4:1 (2:1)

Bramki: dla Bodoe/Glimt – Sondre Brunstad Fet dwie (34, 56), Isak Dybvik Maatta (38), Kasper Høgh (71); dla Jagiellonii – Patrick Berg (4-samobójcza).

Pierwszy mecz:

1:0 dla Bodoe/Glimt.

Awans: Bodoe/Glimt.

Bodoe/Glimt: Nikita Hajkin – Fredrik Sjøevold, Jostein Gundersen, Odin Bjoertuft, Fredrik Andre Bjoerkan (82. Adam Sørensen) – Hakon Evjen (74. August Mikkelsen), Patrick Berg, Sondre Brunstad Fet (67. Ulrik Saltnes) – Isak Dybvik Maatta (67. Sondre Sorli), Kasper Høgh (74. Andreas Helmersen), Jens Petter Hauge.

Jagiellonia: Sławomir Abramowicz – Michał Sacek, Mateusz Skrzypczak, Adrian Dieguez, João Moutinho – Dominik Marczuk, Taras Romanczuk (80. Jarosław Kubicki), Aurelien Nguiamba (61. Nene), Kristoffer Hansen (67. Miki Villar) – Jesus Imaz (80. Tomas Silva) – Afimico Pululu (67. Lamine Diaby-Fadiga).

Mecz rozpoczął się znakomicie dla Jagiellonii, która od początku grała odważnie niż w Białymstoku, starała się dłużej utrzymać przy piłce i atakować.

Wprawdzie gospodarze mogli najpierw białostoczan skarcić, bo po kontrze w dobrej sytuacji znalazł się Jens Petter Hauge (piłka przeszła obok bramki Jagiellonii), ale w 4. minucie polski zespół objął prowadzenie. Strzelał Afimico Pululu, dobijał Jesus Imaz, ostatecznie piłka odbiła się najpierw od poprzeczki, potem od pomocnika Bodoe/Glimt Patricka Berga i wpadła do bramki gospodarzy.

Po stracie gola Bodoe/Glimt szybko ruszyło do ataku. Największym zagrożeniem w tej fazie

PAP/Artur Reszko

meczu były strzały Berga z dystansu. W 11. minucie takie uderzenie zza pola karnego odbił Sławomir Abramowicz, a w 19. minucie młody bramkarz Jagiellonii kolejne uderzenie norweskiego pomocnika wyłapał.

Przewaga gospodarzy rosła jednak z każdą minutą i w ostatnim kwadransie pierwszej połowy została udokumentowana dwoma golami. Najpierw w 34. minucie idealnie w „okienko” trafił z kilkunastu metrów Sondre Brunstad Fet, a kilka minut później Bodoe/Glimt objęło prowadzenie po technicznym uderzeniu z pola karnego Isaka Dybvika Maaty.

W drugiej połowie Norwegowie nie pozwolili już Jagiellonii tak dać się zaskoczyć, jak na początku meczu. Goście mieli jednak swoją szansę na wyrównanie, bo w 52. minucie, po błędzie gospodarzy w pobliżu swego pola karnego, piłka trafiła w „szesnastkę” do Pululu, który – zamiast próbować strzału – chciał ją przyjąć, ale bez powodzenia.

Gdy Jagiellonia nieco dłużej utrzymywała się przy piłce, Bodoe/Glimt strzeliło trzeciego gola. W 56. minucie płasko z linii pola karnego uderzył Fet, a piłka od słupka wpadła do bramki.

W 67. minucie Imaz mógł zdobyć gola, jednak jego techniczne uderzenie minęło górny róg bramki norweskiej drużyny. Bodoe/Glimt kontrolowało już mecz, a w 71. minucie jeszcze podwyższyło wynik. Hauge wypatrzył w polu karnym Kaspera Hogha i duński napastnik pokonał Abramowicza.

W odpowiedzi Dominik Marczuk bardzo dokładnie zagrał w pole karne do Lamine Diaby-Fadigi, Francuz jednak nieczysto trafił w piłkę, a ta minęła bramkę gospodarzy.

– Momentami widziałem dzisiaj swoją drużynę, której nie było tydzień temu. Wiem, że to brzmi dziwnie, jeśli się przegrywa 1:4, ale przegraliśmy z bardzo dobrym zespołem. Byliśmy dziś jednak lepszą wersją samych siebie, niż przed tygodniem. I to mnie cieszy – przyznał na pomeczowej

konferencji prasowej trener Jagiellonii Adrian Siemieniec.

– OCZYWIŚCIE MECZ TRWA 90 MINUT I FRAGMENTY TO ZA MAŁO, ŻEBY POKONAĆ TAKĄ DRUŻYNĘ. ALE NA TYCH FRAGMENTACH BĘDZIEMY BUDOWAĆ TO, CO DALEJ. JEST TO DLA NAS DUŻA NAUKA, DUŻE DOŚWIADCZENIE – MÓWIŁ SZKOLENIOWIEC GOŚCI, KTÓRY DZIĘKOWAŁ KIBICOM, KTÓRZY Z POLSKI PRZYJECHALI NA MECZ W BODOE. – TO NIESAMOWITA SPRAWA, JEŹDŹĄ ZA NAMI WIELE TYSIĘCY KILOMETRÓW I POŚWIECAJĄ DUŻO DLA TEJ DRUŻYNY. BARDZO DZIĘKUJĘ IM ZA WSPARCIE I ZA TO, ŻE Z NAMI TUTAJ BYLI – MÓWIŁ.

– Zdobyliśmy mistrzostwo Polski, nie będziemy przepraszać za to, że gramy takie mecze – dodał szkoleniowiec, pytany o spot-

kania w eliminacjach LE, gdzie przeciwnikiem będą bardziej znane i renomowane zespoły niż Bodoe/Glimt.

– Decyduje boisko i będziemy walczyć o każdą minutę, każdą piłkę. Uważam, że dzisiaj tacy byliśmy (...). Dzisiaj widziałem drużynę, która jest odważna. Mimo niekorzystnego wyniku dążyliśmy do strzelenia bramki, żeby mieć jak najwięcej inicjatywy – powiedział Siemieniec.

– W meczu z Bodoe/Glimt starczyło nam na tyle, były to wyłącznie fragmenty, ale wierzę w to, że wrócimy do takich spotkań. A przed nami mecze też z jakościowymi przeciwnikami i takie mecze będą tylko nas wzbożać. Ważne jest, żeby w takich sytuacjach odpowiednio prowadzić zespół – w tę dobrą stronę. Szukać tego, co było dobre. A uważam, że wiele fragmentów było takich, w których byłem dumny z drużyny – zakończył.

Jagiellonia zagra w 4. rundzie eliminacji Ligi Europy ze zwycięzcą dwumeczu Panathinaikos Ateny – Ajax Amsterdam.

ŹRÓDŁO: PAP

Wyniki 3. rundy eliminacji Ligi Mistrzów (* - awans)

Ścieżka mistrzowska
*Bodoe/Glimt (Norwegia)
– Jagiellonia Białystok (Polska) 4:1 (2:1); pierwszy mecz 1:0
APOEL Nikozja (Cypr) – *Slovan Bratysława (Słowacja) 0:0; 0:2
PAOK Saloniki (Grecja) – *Malmö FF (Szwecja) 3:4 po dogrywce (3:3, 3:2); 2:2
Ferencváros Budapeszt (Węgry) – *FC Midtjylland (Dania) 1:1 (1:0); 0:2
Łudogorec Razgrad (Bułgaria) – *Karabach Agdam (Azerbejdżan) 2:7 po dogrywce (2:3, 2:3); 2:1
FCSB Bukareszt (Rumunia) – *Sparta Praga (Czechy) 2:3 (0:3); 1:1
Union Saint-Gilloise (Belgia) – *Slavia Praga (Czechy) 0:1 (0:0); 1:3

Ścieżka ligowa
FC Twente Enschede (Holandia) – *FC Salzburg (Austria) 3:3 (1:2); 1:2
Fenerbahçe Stambuł (Turcja) – *Lille (Francja) 1:1 po dogrywce (1:0, 0:0); 1:2
Rangers FC (Szkocja) – *Dynamo Kijów (Ukraina) 0:2 (0:0); 1:1

Pary 4. rundy
Ścieżka mistrzowska
Bodoe/Glimt (Norwegia) – Crvena Zvezda Belgrad (Serbia)
Dinamo Zagrzeb (Chorwacja) – Karabach Agdam (Azerbejdżan)
Young Boys Berno (Szwajcaria) – Galatasaray Stambuł (Turcja)
FC Midtjylland (Dania) – Slovan Bratysława (Słowacja)
Malmö FF (Szwecja) – Sparta Praga (Czechy)

Ścieżka ligowa
Lille (Francja) – Slavia Praga (Czechy)
Dynamo Kijów (Ukraina) – FC Salzburg (Austria)

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

JEST DIAGNOZA, TRZEBA LECZYĆ

PIŁKA NOŻNA Wisła Puławy będzie kolejnym rywalem Olimpii Elbląg w walce o pierwsze zwycięstwo w nowym sezonie. Spotkanie odbędzie się w niedzielne popołudnie w Puławach.

Dwa remisy i dwie porażki w lidze oraz fatalny bilans początku sierpnia, gdy elblążanie odpadli z Pucharu Polski i byli niemal bezradni w lidze, to odpowiedni moment, by mówić o przełamaniu, którego potrzebuje Olimpia. Forma zespołu pozostawia wiele do życzenia, a po ostatniej porażce trener Sebastian Letniowski długo mówił o mankamentach w grze swojego zespołu. Szkoleniowiec nie zagina jednak rzeczywistości i bierze odpowiedzialność za postawę drużyny, jej przygotowanie i realizację zadań na boisku. Jeśli udało się już postawić diagnozę, to pora na leczenie i wychodzenie na prostą, bo sezon jest długi, a kłopoty ściągnięte już na starcie rozgrywek mogą mieć poważne konsekwencje. Przed Olimpią piąta szansa na wywalczenie pierwszego zwycięstwa sezonie i przerwanie serii bez wygranej, która trwa już od początku maja. Tym razem elblążanie zagrają z Wisłą Puławy. Mecz odbędzie się w niedzielę o godz. 17 i ra-

facebook/Olimpia Elbląg

cji, że oba kluby znajdują się w dolnej części tabeli, będzie naprawdę istotny. Wisła też ma swoje problemy. Długo nie było wiadomo, czy zespół z Puław przystąpi w ogóle do rozgrywek. Z klubu wycofał się sponsor, jedna ze spółek Skarbu Państwa i trzeba było zna-

leć chętnych do ratowania klubu, który znalazł się na ostrym zakręcie. Wisła przełożyła pierwszy mecz nowego sezonu z Zagłębiem II Lubin, dopiero 22 lipca zatrudniono nowego szkoleniowca i rozpoczęto kompletowanie składu. Na razie puławianie wywalczyli jeden

punkt, remisując z KKS Kalisz, a w środowe popołudnie odrobili zaległości.

ŁUKASZ SZYMAŃSKI

Pozostałe mecze 5. kolejki:
Piątek: Zagłębie Sosnowiec – ŁKS II Łódź (18), Skra Częstochowa – Pogoń Grodzisk Mazowiecki (19)

Sobota: Wieczysta Kraków – Hutnik Kraków (12), Olimpia Grudziądz – Zagłębie II (16), Rekord Bielsko-Biała – Resovia Rzeszów (17), GKS Jastrzębie – Polonia Bytom (20.15)
Niedziela: Świt Szczecin – Podbeskidzie Bielsko-Biała (12), Chojniczanka Chojnice – KKS 1925 Kalisz (19.35)

PRZED OLIMPIĄ PIĄTA SZANSA NA WYWALCZENIE PIERWSZEGO ZWYCIĘSTWA SEZONIE I PRZERWANIE SERII BEZ WYGRANEJ, KTÓRA TRWA JUŻ OD POČZĄTKU MAJA.

Tabela		
1. Pogoń	12	10:2
2. Zagłębie S.	10	6:2
3. Wieczysta	9	7:1
4. Polonia	9	8:3
5. Chojniczanka	9	5:2
6. Resovia	9	4:3
7. Świt	7	6:5
8. Kalisz	7	4:4
9. Hutnik	6	5:7
10. Jastrzębie	5	7:3
11. ŁKS II	4	3:6
12. Rekord	3	3:9
13. Podbeskidzie	2	2:5
14. Olimpia E.	2	1:5
15. Wisła*	1	1:3
Zagłębie II*	1	1:3
17. Olimpia G.	0	2:7
18. Skra**	-4	3:8
* mecz mniej		
** Skra ukarana siedmioma punktami ujemnymi		

PARYSKIE IGRZYSKA: MAŁO PLUSÓW, WIELE MINUSÓW

Dziś zaboli, bo zabołć musi. W olimpijskiej beczce dziegiu sprezentowanej Polsce jest kilka tyżeczek miodu. Wymienie je na początku, bo potem nie będzie już tak miło: Po pierwsze: zdobyliśmy medale w aż dziewięciu dyscyplinach, gdy w Tokio przed trzema laty – tylko w pięciu. To realny krok naprzód. Po drugie: zdominowaliśmy historię – bo pierwszą w historii Igrzysk – rywali-

zację we wspinaczce kobiet. Owszem, była ona już trzy lata temu w stolicy Japonii, ale wówczas jako jedna z trzech konkurencji wspinaczkowego „wieloboju” – a tak dwie Polki (dwie Aleksandry: Mirosław i Kałucka) przejdą do dziejów tej dyscypliny sportu. Po trzecie: dwa rekordy świata Aleksandry Mirosław. Po czwarte: pierwszy medal dla polskiego kajakarstwa górskiego na IO od 24 lat. Po piąte: pierwszy medal dla Polski w boksie od 32 lat. Po szóste: pierwszy w historii medal dla polskiego boksu kobiecego dla Julii Szeremety. Po siódme: pierwszy w historii medal dla polskiego kobie-

cego kolarstwa torowego dla Darii Pikulik. Po ósme: pierwszy historyczny medal dla polskiej żeńskiej szpady. Po dziewiąte: pierwszy medal od 16 lat dla wioślarskiej męskiej czwórki podwójnej. Po dziesiąte: pierwszy medal dla siatkarki od 48 lat. A teraz dłuższa lista negatywów: Po pierwsze: mniej medali niż teraz zdobyliśmy ostatni raz... 68 lat temu w Australii, na IO w Melbourne. Po drugie: najgorsza w historii startów Polaków na igrzyskach pozycja w klasyfikacji medalowej: 42 (dotąd najgor-

sza – na IO w Londynie przed 76 laty: miejsce 34.). Po trzecie: po raz pierwszy w historii w klasyfikacji medalowej IO byliśmy za takimi krajami, jak: Izrael, Indonezja, Algieria, Filipiny, Hongkong, Chińskie Tajpej (Tajwan), Słowenia, Bahrajn, Chorwacja, Azerbejdżan, Gruzja, Iran czy Uzbekistan. Po czwarte: nakłady na sport wyczynowy były odwrotnie proporcjonalne do liczby medali: dlatego było to „najdroższe” medale w historii startów Białe-Czerwonych na IO. Po piąte: prezes PKOl zapowiadał, że będzie 16 medali, a plan wykonano zaledwie w 62,5 proc.

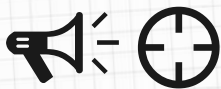
Po szóste: doszło do publicznych skarg i potajanek na związki sportowe ze strony zawodników lub dziennikarzy w szermierce, zapasach i kolarstwie. Po siódme: prezes PKOl obwiniał za słaby wynik ministra sportu, a premier i minister sportu – prezesa PKOl i związki sportowe. Po ósme: nie zdobyliśmy medalu w dyscyplinach, w których zdobywaliśmy je w Tokio, czyli w kajakarstwie płaskim, zapasach i żeglarstwie. Po dziewiąte: tylko trzy polskie drużyny (siatkarsze, siatkarki i koszykarze 3x3) wystąpiły na IO, choć możliwości było kilkanaście.

Po dziesiąte: o pozycji Polski na sportowej arenie międzynarodowej świadczy fakt, że na inauguracji Igrzysk pokazano nas przed kilka sekund, a na zakończenie – w ogóle. Po jedenaste: dramatyczny spadek zanotowała lekkoatletyka, która z dziewięciu medali, w tym czterech złotych w Tokio i drugiego miejsca, po Włoszech w klasyfikacji medalowej spadła na łeb na szyję, do jednego brązowego „krążka”. Najwyższy czas na poważną dyskusję o przyszłości polskiego sportu. Doprawdy nie ma co zwlekać!

RYSZARD CZARNECKI

SZUKASZ KLIENTÓW?

Wybierz
profesjonalistów
WYBIERZ NAS!

wykorzystujemy zaawansowane
sposoby emisji i targetowania
reklam

docieramy do
1400000 odbiorców

dostarczymy Twoją ofertę do
potencjalnych klientów
na najpopularniejszych nośnikach

zapewniamy pełne raportowanie
efektów przeprowadzonych
działań

tel. **885 998 201**

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL

USŁUGI
POGRZEBOWE

ARKA

Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A

☎ **89 534 72 42, 605 635 908**

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24

(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)

☎ **89 526 66 01, 605 665 909**

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-k-M

ARKADIA

Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. **89 526 67 53, 665 175 125**

całodobowe przewozy zmarłych

www.zuparkadia.olsztyn.pl

Gwarantujemy godną
i kulturalną postugę

1039230pb1-e-M

Panu

Krzysztofowi Kuriata

Dyrektorowi Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania
Kryzysowego Warmińsko-Mazurskiego UW w Olsztynie

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Teściowej

składa Zastępca Dyrektora i pracownicy

1197240pb1-a -P

Pani

Ewie Przybylskiej

wyrazy szczerzego współczucia z powodu śmierci

Brata

składają Rada Nadzorcza i Zarząd oraz koleżanki i koledzy
Spółdzielni WULKAN w Olsztynie

1205240pb1-a -P

ROLNICTWO

inne

WEZMĘ w dzierżawę ziemię rolną
lub całe gospodarstwo powyżej 100
ha w celu uprawy roślin. Proponuję
atrakcyjne warunki. Tel. 798 375 726

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL
503-103-703

DOM 116m2 i budynek mieszkalny
90m2 w miejscowości nadmorskiej
z działką 1700m2, do morza 800m,
725-036-264

do wynajęcia

POKÓJ do wynajęcia, ul. Elbląska,
662-675-886

PRACA

dam pracę

KIEROWCA CE, 503103703

MECHANIK samochodowy z do-
świadczeniem, tel. 502-172-361

MĘŻCZYNĘ lub parę do pracy
w gospodarstwie, 502-712-884

W gospodarstwie mlecznym, 534-
920-987

ZATRUDNIĘ tokarzy i frezerów oraz
spawacz - ślusarz, 607-372-535

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501-
172-462

SPORT.wm.pl

PIĄTEK-NIEDZIELA 16-18.08.2024

WEZMĄ SIĘ ZA DZIAŁACZY?

Działacze w Paryżu mieszkali w hotelach, gdzie za jedną noc trzeba zapłacić ponad 4 tys. zł, a np. lekarz polskich siatkarzy w domu pielgrzyma, gdzie noc kosztuje 48 euro – powiedział podczas konferencji minister sportu Sławomir Nitras.

Minister Nitras kilka dni temu zwrócił się z prośbą do prezesa Polskiego Komitetu Olimpijskiego Radosława Piesiewicza o przekazanie dokumentacji dotyczącej m.in. adresów zakwaterowania poszczególnych prezesów oraz członków zarządów polskich związków sportowych w trakcie ich pobytu w Paryżu. Podczas środowej konferencji w Dusznikach-Zdrój szef resortu sportu przyznał, że wiele już takich wniosków do niego wpłynęło.

– MAM WIEDZĘ NA GODZINĘ JEDENASTĄ. POŁOWA ZWIĄZKÓW MI TE INFORMACJE JUŻ PRZEKAZAŁA. JA ZNAM TE INFORMACJE I ONE POTWIERDZAJĄ, CO WIDZIAŁEM W PARYŻU. PREZESI W HYATCIE – CENA HOTELU POWYŻEJ 4 TYS. ZŁ, PONAD TYSIĄC ZA NOC EURO, Z OSOBAMI TOWARZYSZĄCYMI, A LEKARZE, NP. DOKTOR ZAJĄC, KTÓRY OPIEKOWAŁ SIĘ POLSKIMI SIATKARZAMI, SIATKARKAMI – W DOMU PIELGRZYMA ZA 48 EURO. JA TO WIDZIAŁEM NA WŁASNE OCZY – STWIERDZIŁ MINISTER SPORTU.

Dalej Sławomir Nitras wytłumaczył, że nie chciał nagłaśniać wielu problemów, z którymi zetknął się w Paryżu – nie mówił o tym w czasie igrzysk, aby nie podgrzewać atmosfery.

Minister sportu Sławomir Nitras ujawnił szokujące informacje

– A tak naprawdę nie chciałem odwracać uwagi od sportowców. Ale sami sportowcy nie wytrzymywali i o tych przypadkach słyszeliśmy wszyscy. Tych sygnałów o nieprawidłowościach, które do mnie docierały, było znacznie więcej niż to, co wie dzisiaj opinia publiczna. Były przypadki, że trenerzy, którzy prowadzili danego zawodnika czy zawodniczkę, musieli sami kupować bilety na zawody, aby móc wspierać swojego podopiecznego – kontynuował i podkreślił, że ministerstwo nie mogło pokryć kosztu zakupu wejściówek na areny, gdzie były rozgrywane zawody, bo tak mówi ustawa. Jak powiedział Nitras, to tylko Polski Komitet Olimpijski może finansować pobyt na samych igrzyskach.

– Nie ma pretensji o przepisy międzynarodowego komitetu olimpijskiego, który reglamentuje liczbę osób, które towarzyszą zawodnikom na zawodach. Ale nie było żadnego powodu, aby trener musiał kupić te bilety sobie sam, a nie mógł tego kosztu ponieść PKOl, którego było stać, aby w tym samym czasie finansować pobyt wszystkich prezesów z osobami towarzyszącymi i kupować hotele, które kosztowały tyle, ile wspominałem – dodał.

Szef resortu sportu nawiązał też do informacji o korzystaniu przez prezesa Piesiewicza ze specjalnej odprawy VIP na lotnisku Chopina w Warszawie. Powiedział, że umowa między Polskimi Portami Lotniczymi a PKOl była podpisana po to, aby sportowcy

mogli w jak najlepszych warunkach odbyć podróż do Paryża.

– Apóźniej się okazuje, że żaden sportowiec z tego nie korzystał, ale za to korzystał prezes, prezesi i ich rodziny. To pokazuje, jak te związki funkcjonują. Nie chcę zostawić złudzeń: wszystkich, którzy się do tego przyczynili, poznamy. Wstrzymam wszystkie płatności, które ode mnie zależą do czasu ujawnienia pełnej informacji o igrzyskach w Paryżu. Potrzebuję informacji o tym, kto pojechał i ile to kosztowało, aby zobaczyć, kto nie pojechał albo musiał z prywatnych pieniędzy zapłacić za pobyt. Nie chcę robić polowania na czarownice. To ma być początek dyskusji, jak ma to wyglądać w przyszłości – dodał.

Minister zaznaczył, że na tym etapie poznawania ku-

lis wyjazdu na igrzyska czy organizacji przygotowań sportowców nikogo nie oskarża, a jedynie chce, aby opinia publiczna poznała, jak wydawane były pieniądze. Dodał jednak, że nikt nie może się uważać za bezkarnego.

– Prezesowi PKOl wydaje się, że nikt go nie może kontrolować i jest bezkarny. Państwo polskie ma odpowiednie instrumenty. Po pierwsze obowiązuje go polskie prawo, a po drugie PKOl korzysta z pieniędzy publicznych i podlega kontroli. A po trzecie prezes PKOl powoływany i odwoływany jest przez walne zgromadzenie, które tworzą członkowie związków sportowych. Nie wiem, czy w tym przypadku ryba psuje się od głowy, czy od ogona. Myślę jednak, że cała ta ryba ma kłopot – skomentował.

Najgorzej od 68 lat

Reprezentacja Polski na igrzyskach w Paryżu liczyła 211 osób w 22 dyscyplinach. Wywalczyła 10 medali: 1 złoty, 4 srebrne i 5 brązowych, co dało 42. miejsce w klasyfikacji. To najgorszy wynik Polski od 68 lat.

Spotkanie ministra z mediami odbyło się w Dusznikach-Zdrój, gdzie miał zostać uruchomiony kolejny Centralny Ośrodek Sportu. Decyzja zapadła w 2021 roku, ale od tego czasu nic się w tej sprawie nie wydarzyło.

– Tutaj był ośrodek prywatny, który służył m.in. sportowcom korzystającym z obiektów znajdujących się obok. Ktoś podjął decyzję, aby kupić ten obiekt i wydawało się, że wszystko jest OK. Ale wcześniej ten obiekt praktycznie cały został zbudowany za pieniądze Ministerstwa Sportu. Czyli pan minister Piotr Gliński kupił te obiekty, mimo że zapłacił za ich zbudowanie. Druga sprawa: do 2021 roku funkcjonował tu hotel, w którym mieszkali zawodnicy, którzy korzystali z tych obiektów. Gdy pan Gliński kupił ten obiekt, został zdekompletowany i od momentu zakupu jest nieczynny – mówił Nitras.

Minister sportu poinformował, że zakupiony obiekt, który pozbawiony jest aktualnie nawet dostępu do wody, przynosi państwu straty liczone w milionach złotych.

– Kosztował 80 mln zł, przychody wynoszą 200 tys. zł, a każdego roku do tego częściowo zamkniętego obiektu dopłacamy 7 mln zł. Pieniądze publiczne zostały zmarnotrawione – podsumował Nitras.

ŹRÓDŁO: PAP

			4					1
7			9	8				5
								3
9	2	4		6	7			8
			2	9	8		6	4
6		3				2		9
1						9		
	5			2			3	7
	4				5			2

	6	3				9	2	
	1	4		5				
		7						8
3						1	6	2
6		2		7				
				6			3	
1			8	2	5			
		6	3					
2		5	7				1	3

4		7		2	6	5		
	8					1	4	
	9		3	4	8		6	
5	6					3		8
				8		9	1	
		1		9				
6				5	7			
			9	6		2	3	
9	1		8	3	2	6	7	

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 22 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

[illegible]

BAŚKA z HASŁEM

Litery z pól z kropką czytane
rzędami, utworzą rozwiązanie:

[illegible]

sznurek w świecy; odłamki cegieł i kamieni; prowadzona przez nauczyciela; niemiecki samochód; kolce przy butach alpinisty; imitacja produktu na wystawie; oddawany z pistoletu; w parze z wzlótami; fumaria dla botanika; Shaw napisał "Młode lwy"; stawiany oskarżonemu; wyjechał z ojczyzny na stałe; inteligentny gryzoń; pierwsza żona Napoleona I; warzywo na keczup; gromada, rzesza ludzi; drobny element, szczegół; druga planeta od słońca; urządzenie ułatwiające oddychanie; Julianna Orańska, księżniczka; żart, dowcip; Rudyard, brytyjski pisarz; grecka bogini nocy; załoga łodzi wioślarskiej w; wielopasmowa droga szybkiego ruchu; odrzucenie propozycji, brak zgody; Chruszczow, były premier ZSRR; zapach spalenizny; cukier drzewny inaczej; określony obszar morza lub jeziora; japoński gang; "... cienia", powieść Josepha Conrada; partia Zbigniewa Religi; mierzy ilość alkoholu we krwi; święty kielich Jezusa; tytułowy król u Szekspira; sytuacja bez wyjścia; na końcu modlitwy; wagon restauracyjny; bezpieczna kryjówka, schronienie; samosąd inaczej; Górniak z estrady; niedorośl krzewinkowa inaczej; Jonathan, autor "Podróż Guliwera"; występuje na scenie; człowiek samotny, żyjący w pojedynkę.

Sprawdź się w SUDOKU: wypelnij diagram

		5					7	
7	6	3		1		4		
	2	8	4			5	6	
1		7	6			8		2
	8		3	7				6
		6	8	2	1			5
	7			5	3	9		
	3		9	6				
5	4		7	8				3

9	1		3	4				7
	8	3		9	7		5	
4	2	7					1	
		2	6	8		4		
7		4	2		9			
		8		3	4	1	6	
8							4	
		9				7	2	6
	5	6			3	8		1

WYKREŚL 23 polskich aktorów. Wykreśl ich od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: Karolak, Adamczyk, Cywka, Szczygłowski, Rozenek, Polak, Jakubik, Globisz, Topa, Stuhra, Pazura, Pokora, Chyra, Frycz, Gołas, Opania, Paćka, Seweryn, Bajor, Konrad, Musiał, Peszek, Kordek

K	A	R	A	R	S	E	N	I	P
Ł	O	P	O	L	K	T	E	J	O
O	P	E	S	Z	E	K	U	C	K
S	G	R	A	C	E	L	I	H	O
H	E	L	Y	M	T	N	K	U	R
O	S	W	O	J	U	O	E	R	A
P	K	Ł	E	B	N	S	P	K	H
A	Ł	O	J	R	I	G	I	A	P
C	A	S	A	A	Y	S	C	A	N
E	H	D	K	B	K	N	Z	F	Ł
K	Ł	Y	A	O	G	U	R	Y	T
G	A	J	R	M	R	Y	B	D	C
K	Ł	Ł	O	A	C	D	N	I	E
R	Z	Ł	L	Z	H	Z	E	L	K
Ł	O	P	A	N	I	A	Y	K	I
Z	N	A	K	S	Ł	U	P	K	N

16 - 22 sierpnia 2024

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura

INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek s.p. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 • Skład komputerowy: Magraf s.p.j.

Poniedziałek

22:35

TVP 1

Trucizny Putina
Dokument, Francja, 2023

Film o serii prób unicestwienia wielu przeciwników Putina za pomocą trucizn. Wiktor Juszczenko - trwale oszepecony przez dioksyny. Aleksander Litwinienko - zabity radioaktywnym polonem. Siergiej Skripal - otruty za pomocą nowiczoka. Aleksiej Nawalny, Władimir Kara-Murza... Lista osób, które prawdopodobnie zostały otrute na rozkaz Putina, jest długa. W latach dwudziestych rosyjskie tajne służby utworzyły pierwsze laboratorium trucizn, które go zadaniem było zabijanie wrogów reżimu komunistycznego. Za czasów Putina nastąpił powrót do tych metod...

Piątek

1:10

TVP 2

Duma i uprzedzenie
Melodramat kostiumowy, Wielka Brytania, Francja, USA, 2005

Pięć siostr Bennet do zostało w przekonaniu, iż jedynym ich celem jest zdobycie mężów. Ale jedna z nich, Lizzie, zna przynajmniej sto powodów, by nie brać ślubu. Kiedy pani Bennet słyszy ekscytującą wiadomość, iż bogaty kawaler zamierza wynająć pobliski dworek, weszły znakomitą okazję znalezienia mężów dla swoich córek. Zgodnie z tym planem, najstarsza z siostr usidla panicza Charlesa Bingleya. Ale gdy Lizzie trafia na przystojnego pana Darcy'ego, który zdaje się być dla niej idealną partią, jej sercem zaczynają targać tak duma, jak i uprzedzenia. Czy zdoła ją pokonać i znaleźć w końcu powodów do poślubienia mężczyzny?

Sobota

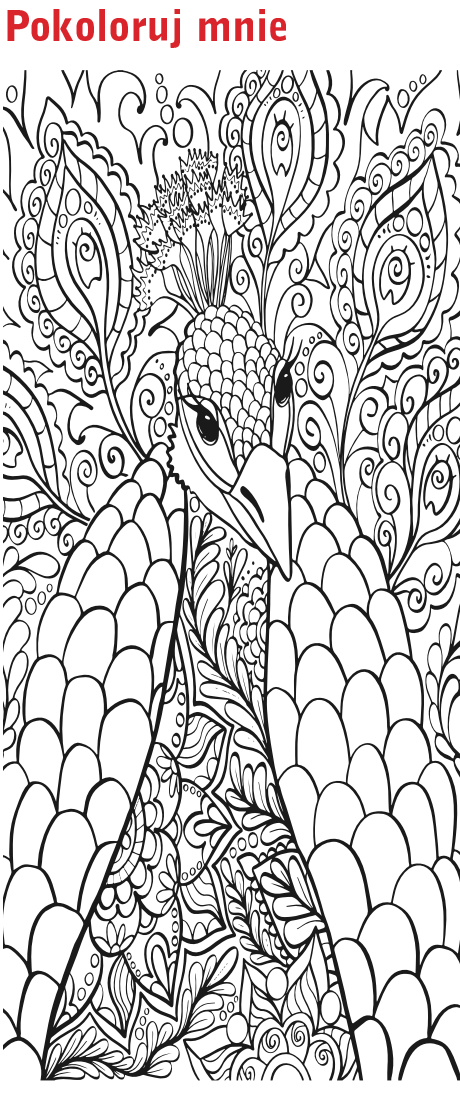

22:35

TVN

Wzgórza marzeń
Musical, USA, 2021

Aromat cafecito caliente unosi się w powietrzu niedaleko stacji metra przy 181. ulicy w Nowym Jorku, gdzie istny kalejdoskop marzeń nakręca tętniącą życiem i żyzną społeczność. Tam właśnie mieszka sympatyczny, obdarzony magnetyczną osobowością właściciel sklepiku Usnavi. Mężczyzna odkłada każdy grosz z dziennego utargu, żyjąc nadzieją i fantazją oraz śpiewając o lepszym życiu. Obraz łączy muzykę i teksty Lin-Manuela Mirandy z żywym i autentycznym sposobem opowiadania reżysera Jona M. Chu.

Wtorek

20:00

TVN 7

Godzina zemsty
Sensacyjny, USA, 1999

Kradzież gotówki, zaplanowana przez dwóch złodziei nie należała do trudnych zadań. Gdy nadchodzi czas podziału gotówki Val postanawia zabić swego kolegę - Portera - i zatrzymać całą zdobytą sumę. W spisku przeciwko Porterowi bierze również udział jego żona. Tymczasem okazuje się, że Porter przeżył. Powraca owładnięty chęcią zemsty, chce odzyskać pieniądze. Z pomocą prostytutki Rosie Porter rozbija azjatycki gang i pokonuje skorumpowanych policjantów. Nowi szefowie Valaz syndykatu dochożą do wniosku, że co do Portera to lepiej upewnić się, czy jest martwy. **INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, GODZ. 0:30**

Środa

23:10

TVN 7

Po zachodzie słońca
Komedia sensacyjna, USA, 2004

Agent FBI Stan (Woody Harrelson) tropi nieuchwytnego złodzieja Maxa Burdetta (Pierce Brosnan), zwanego również królem alibi, oraz jego piękną i sprytną współniczkę, Lolę (Salma Hayek), którzy odpoczywają na jednej z rajskich wysp na Atlantyku. Ich ostatni wspólny skok oczywiście zakończył się sukcesem. Skradli drugą z trzech największych na świecie diamentów i jak zwykle zapewнили sobie żelazne alibi. Teraz przygotowują się do kolejnej akcji... **INNE DATY EMISJI: PIĄTEK, 0:45**

PIĄTEK • 16 sierpnia

TVP 1

05:05 **Miasto z morza** - serial, 2009

05:55 **Przybyli ułani** - kom., Polska, 2005

07:00 **Transmisja Mszy Świętej**

07:30 **Życiowe wybory**
- **Przysięga małżeńska** - telenow. dok., Polska, 2020

08:00 **Wydział kryminalny** **Kitzbühel** - serial krym.

08:50 **Ranczo** - serial obycz.

09:45 **Komisarz Alex** - serial krym.

10:40 **Ojciec Mateusz** - serial

11:35 **Korona królów. Jagiellonowie** - serial hist., 2024

12:10 **Agrobiznes**

12:30 **Agropogoda** - magazyn

12:35 **To się oplaca** - magazyn

13:00 **Sekretne życie kotów** - reality show

14:00 **Złoty chłopak** - serial obycz.

14:55 **Kolarstwo - Tour de Pologne** - Etap 5.

17:00 **Teleexpress; Pogoda**

TVP 2

05:30 **M jak miłość** - serial, 2022

06:20 **Anna Dymna** - spotkajmy się

06:55 **Rodzinka.pl** - serial kom.

07:30 **Pytanie na śniadanie**

11:15 **Operacja zdrowie**
- **Lipiedema - choroba grubych nóg** - magazyn medyczny

11:50 **Dla niesłyszących** - **Barwy szczęścia** - serial

12:30 **Koło fortuny** - teleturniej

13:15 **Akcyjowa 38** - serial

14:05 **Va Banque** - teleturniej

14:35 **Na sygnale** - serial fabularyzowany

15:05 **La Promesa - pałac tajemnic** - serial, Hiszp., 2022

16:00 **Koło fortuny** - teleturniej

16:35 **Familjada** - teleturniej

17:15 **Miłość i nadzieja** - serial obyczajowy, Turcja, 2022

18:10 **Va Banque** - teleturniej

TVN

05:30 **Uwaga!** - program interwencyjny

05:45 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

06:40 **Ten moment** - program obyczajowy

07:15 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno - rozrywkowy

09:10 **Szpital** - program obycz.

11:15 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno - rozrywkowy

12:20 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

14:25 **Szpital** - program obycz.

15:25 **Doradca smaku** - program kulinarny

15:30 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

16:35 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno - rozrywkowy

17:40 **Detektywi** - program krym.

18:45 **Sport; Pogoda**

POLSAT

06:00 **Nowy dzień Polsat News**

08:30 **Malanowski i Partnerzy** - serial kryminalny

09:30 **Sekrety rodziny** - program obyczajowy

10:30 **Dlaczego ja?** - serial paradowymontażowy

11:30 **Gliniarze** - serial paradowymontażowy

13:35 **Trudne sprawy** - program obyczajowy

14:40 **Dlaczego ja?** - serial paradowymontażowy

15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny

16:20 **Pogoda**

16:25 **Interwencja** - magazyn reporterów

16:35 **Gliniarze** - serial paradowymontażowy

17:35 **Sekrety rodziny** - program obyczajowy

18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny

19:20 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia

TVP Kultura

07:00 **Tamte lata, tamte dni** - **Teresa Lipowska** - magazyn

07:35 **Podróże z historią** - **Atomowa tajemnica** - dok., Polska, 2017

08:20 **Wędrownicy Polski** - rep.

09:00 **Polskie drogi** - serial, 1977

10:40 **Mój przyjaciel Hachiko** - obycz., USA, Wik. Bryt., 2009

12:20 **Renoir. Portrecista odchodzącej epoki** - dok., Niemcy, 2022

13:45 **Karino** - serial, 1974

15:00 **Książę i żebrak** - fab., Wik. Bryt., USA, 1978

16:55 **Informacje kulturalne**

17:20 **Piotr Szczepanik. Koniec świata kormoranów** - dok., Polska, 1990

18:30 **Muzeum Polskiej Piosenki - "Kochać"** - Piotr Szczepanik, 2013

18:55 **Dziecko i clown** - dok., Dania, 2011

TV Puls

06:00 **Policjanci z Miami** - serial kryminalny

08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Krüger staje się zakładniczką w hotelu. Paul przygotuje się do wyjazdu do Nowej Zelandii...

10:55 **Wielka włóczęga** - kom., Franc., 1966

13:35 **Kapuśniaczek** - kom., Franc., 1981

15:40 **Facet na miarę** - kom., Franc., 2016. Diane jest młodą i piękną prawniczką. Pewnego dnia dzwoni do niej mężczyzna, który proponuje jej randkę.

17:40 **W 80 dni dookoła świata** - przyg., USA, 2004. Ekscentryczny londyński wynalazca Fieles Fogg przyjmuje od Lorda Kelvina, z Królewskiej Akademii Nauk, niecodzienny zakład... zobowiązując się objechać kulę ziemską w 80 dni.

TVN 7

05:00 **Szkoła** - Kornelia Drzewicka mówi koleżankom, że nie będzie mieć chłopaka. Uczennica podoba się Jankowi ze starszej klasy i chłopak umawia się z nią na randkę.

06:55 **Zagadki losu** - program obyczajowy

07:55 **Ukryta prawda**

11:00 **W-11 Wydział Śledczy** - program kryminalny

11:45 **Fachowcy**

12:25 **Zaplane w gwiazdach** - paradowymontażowy

13:25 **Idealna niania** - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy

14:55 **Sędzia Anna Maria Wesołowska** - serial sądowy

16:55 **Szpital** - Doktor Dominika Gajda przyjmuje na oddział 17-latkę, która zaatakowała w tramwaju kontrolera biletów, a uciekając, uszkodziła sobie nogę.

TV 4

06:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej**

08:00 **Bogaty Dom** - Biedny Dom - program paradowymontażowy

09:00 **Dlaczego ja?** - serial paradowymontażowy

11:00 **Trudne sprawy** - program obyczajowy

13:00 **Policjantki** - serial paradowymontażowy

14:00 **Gliniarze** - serial paradowymontażowy

15:00 **Na ratunek 112** - serial obyczajowy

16:00 **Policjantki i Policjanci** - serial paradowymontażowy

18:00 **Łowcy skarbów. Kto da więcej**

19:00 **Policjantki i Policjanci** - serial paradowymontażowy

20:00 **Sprawiedliwi** - Wydział Kryminalny - serial policyjny

23:00 **Underworld: Przebudzenie** - sens., USA, Kan., 2012

00:55 **Love Island. Wyspa miłości** - reality show

01:55 **STOP** Drogowka - serial policyjny

02:55 **Interwencja** - magazyn reporterów

03:25 **Disco Polo Life**

04:25 **Top 10** - Lista Przebojów

05:30 **Telezakupy**

JAKA TO Melodia?

17:20 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny

18:00 **Dziękujemy ze Lwowa** - serial obycz., Polska, 2018

19:00 **Jeden z dziesięciu** - telet.

19:30 **Program inform.**

19:30 **Pytanie dnia**

20:05 **Pogoda; Sport**

20:15 **Tour de Pologne** - kroniki, felieton

20:19 **Reporterzy** - magazyn

20:30 **Korona królów. Jagiellonowie** - serial historyczny TVP, 2024

21:10 **Sam i swoi** - kom., Polska, 1967

22:45 **21 mostów** - fab., USA, Chiny, 2019

00:40 **Kochać albo rzucić** - kom., Polska, 1977

02:50 **Sissi** - film biograficzny, Austria, 1955

18:45 **Akcyjowa 38** - serial kostiumowy, Hiszpania, 2016

19:35 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2024

20:10 **Postaw na milion** - teleturniej

21:05 **Lato z Radiem i Telewizją Polską** - **Stadion Śląski** - widowisko

21:55 **Na sygnale** - serial fabularyzowany

22:30 **Panorama** - program informacyjny

23:10 **Kino relaks - Footloose** - dram., USA, 1984

01:10 **Duma i uprzedzenie** - fab., Wik. Bryt., Franc., USA, 2005

03:25 **Z miłości do Joey** - dok., USA, 2016

Fakty

19:35 **Uwaga!** - program interw.

19:55 **Doradca smaku** - program kulinarny

20:00 **Nico: Ponad prawem** - sens., USA, 1988

00:50 **Specjalista** - sens., USA, 1994

03:10 **Kuba Wojewódzki** - talk-show

04:15 **Uwaga!** - program interw.

04:30 **Nauka jazdy** - reality show

05:00 **Recepta na stary dom**

05:30 **Jak to jest zrobione**

19:45 **Sport; Pogoda**

19:55 **Pogoda**

20:00 **Festiwal Weselnych Przebojów - Mrągowo, 2024** - koncert

23:00 **Transformers: Zemsta upadłych** - sens., USA, 2009. Kolejna część pełnego akcji przebojowego filmu, w którym rozgrywa się bitwa o losy Ziemi.

02:30 **183 metry strachu** - sens., USA, 2016. Surferce Nancy przyjdzie stoczyć dramatyczną walkę na śmierć i życie z gigantykiem żarłaczem białym.

04:20 **Na ratunek 112** - serial obyczajowy

04:40 **Disco Gramy** - program muzyczny

05:25 **Telezakupy TV Okazje**

Komedie

20:00 **Komedie lato** - **Wyjście awaryjne** - kom., Polska, 1982

21:45 **Serialowa nostalgia** - **Osielka** - serial, 2020

22:45 **Seans kultowy** - **Piękność dnia** - fabularny, Franc., 1967

00:35 **Noc krótkich filmów** - **Wejście przez balkon** - film animowany

01:20 **Kino nocne - Trzeci człowiek** - krym., film noir, Wik. Bryt., 1949. Pisarz postrzępionych kryminałów przyjeżdża do Lorda Kelvina, powojennego Wiednia, gdzie ma rozwiązać zagadkę śmierci przyjaciela.

03:15 **Bo oszaleć dla niej** - komediodramat, Polska, 1980

20:00 **Zabójczy cel** - akcja, Kan., USA, 2008. Bezwygodny detektyw Jacob Stilwell to specjalista w tropieniu seryjnych zabójców.

22:00 **Żądza śmierci** - akcja, USA, Kan., Rosja, 2009. Były członek rosyjskiej mafii - Ruslan, zamierza napisać książkę o świecie przestępczym. Po wielu latach postanawia także odnowić kontakt ze swoją córką...

00:00 **Renegaci: Zemsta** - akcja, Wik. Bryt., 2022

02:00 **Menu na miarę** - program kulinarny

03:00 **Diżurni** - serial medyczny

04:10 **Przypadki Cezarego P.** - serial komediowy

05:00 **Diżurni** - serial medyczny

SOS Ekipy w akcji

- Policjanci interweniują na wieczorze kawalerskim i odkrywają, że impreza wymknęła się gospodarzom spod kontroli...

18:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy

20:00 **Raj dla par** - kom., USA, 2009. Cztery pary przyjaciół wyruszają na tropikalną wyspę na kursy dla małżeństw...

22:25 **Ruchomy chaos** - przyg., USA, Kan., 2021

00:45 **Po zachodzie słońca** - sens., USA, 2004

02:50 **Żyjąc z potworem** - historie ludzi dzielących dom z zabójcą

03:50 **Druga strona medalu** - talk-show

09:35 **Św. na każdy dzień**

09:45 **Jestem mamą**

10:00 **Inf. dnia**

10:15 **Rozmowy niedok.**

11:25 **Miś**

12:00 **Aniol Pański**

12:03 **Inf. dnia**

12:20 **Polka**

12:50 **Fatima** - znak nadziei

13:30 **Mśa św.**

14:30 **Drzwi do lasu**

14:55 **Słowo życia**

15:00 **Modlitwa do Boga**

15:05 **Miłosierdzie**

15:20 **Mocni w Wierze**

15:50 **Ma się rozumieć**

16:00 **Inf. dnia**

16:10 **Natura**

16:40 **Obiektywnie**

17:00 **Metr do Świętości**

17:30 **Geopolityka**

17:55 **Poczet Wik. Polaków**

18:00 **Aniol Pański**

18:05 **Inf. dnia**

18:15 **Westerplatte**

18:40 **Młodych**

19:00 **Warto zauważyć...**

19:30 **Brat Franciszek**

20:00 **Inf. dnia**

20:20 **Różaniec**

20:50 **Miś**

21:00 **Historia**

21:20 **Inf. dnia**

21:40 **Polski Punkt Widzenia**

22:00 **Oddech Boga**

22:50 **Przegląd Tygodnika „Niedziela”**

22:55 **Moja Fatima**

SOBOTA • 17 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
06:20 Awantura o Basię - serial, 1996	05:30 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2024
07:00 Transmisja Mszy Świętej	06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, 2024
07:40 Rok w ogrodzie	07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny
08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn	11:40 To jest grane - magazyn muzyczny
08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych	12:20 Asteriks i Obeliks: Osiedle Bogów - anim., Francja, 2014
08:50 Polskie Parki Narodowe - Drawieński Park Narodowy - dok., Polska, 2022	14:00 Familiada - teleturniej
09:25 Ranczo - serial obycz., Polska, 2007	14:35 Koło fortuny - teleturniej
10:30 Komisarz Alex - serial krym.	15:15 Szansa na sukces. Opole 2024 - widowisko muzyczne
11:25 Ojciec Mateusz - serial	16:20 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
12:25 Sissi - film biograficzny, Austria, 1955	17:25 Tamte lata, tamte dni - Pologne - Etap 6.: Wadowice - Bukowina Resort
14:20 Okraszenie przepisów - magazyn kulinarny	17:55 Słowo na niedzielę
14:55 Kolarstwo - Tour de Pologne - Etap 6.: Wadowice - Bukowina Resort	
	
17:00 Teleexpress	18:10 Va Banque - teleturniej
17:20 Pogoda	18:45 Akcyjowa 38 - serial
17:30 Słoki Narciarskie - Letnie Grand Prix, Wisła - konkurs indywidualny mężczyzn	19:40 Ja to mam szczęście! - ulubione skecze
19:30 Program inform. 19.30	20:00 Lato z Radiem i Telewizją Polską - Białystok - widowisko
20:05 Pogoda	22:10 Panorama
20:10 Sport	22:50 Zupa Nic - komedia obycz., 2021. Czaszy PRL-u. Portret trzypokoleniowej rodziny, mieszkającej pod jej dachem.
20:15 Tour de Pologne - kroniki, felieton	00:40 Marley i ja - kom., USA, 2008
20:25 Nie ma mocnych - kom., Polska, 1974	02:45 Głowa rodziny - dram., USA, Kan., 2016. Choroba dziecka przewartościowoje życie rodziny. Czy ojciec, specjalista od ludzkiej natury, zdoła stawić czoło największemu wyzwaniu w swoim życiu?
22:10 Hit na sobotę - Pompeje - fab., Kan., Niemcy, USA, 2014	
00:05 Capone - dram., Kan., USA, 2020	
02:00 21 mostów - krym., thriller, USA, Chiny, 2019	
03:50 Przybyli ułani - kom., Polska, 2005	

TVN	POLSAT
05:55 Uwaga! - program interw.	06:00 Nowy dzień z Polsat News
06:10 Bugs Bunny Builders - animacja	08:50 Hotel Transylwania - anim., USA, 2012. Księż Drakula chce uczcić sto ośmiennaste urodziny córki wystawia imprezę dla najbliższych przyjaciół. Przyjście zakłóca...
06:55 Ugotowani w parach - turniej kulinarny	10:50 Faceci w czerni 2 - kom., USA, 2002. Wykonalny rutynowego dochodzenia J wpada na trop planu, za którym stoi Serleena, zła i przewrotna kosmitka z odległej galaktyki, ukrywająca się pod postacią seksownej modelki
07:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	12:40 Gliniarze - serial. Kierowca natyka się na ciężko pobitą kobietę. Poszkodowana J wpada na trop planu, za którym stoi Serleena, zła i przewrotna kosmitka z odległej galaktyki, ukrywająca się pod postacią seksownej modelki
08:45 Dzień Dobry Wakacje	12:40 Gliniarze - serial. Kierowca natyka się na ciężko pobitą kobietę. Poszkodowana J wpada na trop planu, za którym stoi Serleena, zła i przewrotna kosmitka z odległej galaktyki, ukrywająca się pod postacią seksownej modelki
11:30 Top Of The Top Sopot Festival - koncert	17:50 Chłopaki do wzięcia - serial paradokumentalny
11:40 Na Wspólnej Om nibus - serial obyczajowy, Polska	
13:00 Weekendowa metamorfoza - program rozrywkowy	
14:05 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy	
15:35 Top Of The Top Sopot Festival - koncert	
15:45 Bella i Sebastian III - przyg., Franc., 2017	
17:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	
	
18:45 Sport: Raport Speedway Grand Prix	18:50 Wydarzenia - program informacyjny
18:55 Pogoda	19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gułaj
19:00 Fakty	19:45 Sport
19:30 Uwaga! - program interwencyjny	19:55 Pogoda
19:55 Doradca smaku - program kulinarny	20:00 Festival Weselnych Przebojów - poprawiny w Mrągowie - koncert, Polska, 2024
20:00 P.S. Kocham cię - obycz., USA, 2007	23:00 Piraci z Karaibów: Zemsta Salazara - sens., USA, 2017. Szczęcie nie sprzyja kapitanowi Jackowi Sparrowowi, a złe wiatry pchają go coraz silniej ku kolejnej awanturze...
22:35 Wzgórza marzeń - musical, USA, 2021	01:40 Znaki - serial kryminalny
01:25 Ostatni skaut - sens., USA, 1991	04:50 Disco Gramy - program muzyczny
03:40 Uwaga! - program interwencyjny	05:35 Telezakupy TV Okazje
04:00 Nauka jazdy - reality show	
04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny	
05:00 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy	

TVP Kultura	TV Puls
06:05 Książę i żebrak - fab., Wlk. Bryt., USA, 1978	06:00 Taki jest świat - Przegląd wydarzeń z całego globu.
08:05 Irena Jarocka. Koncert w Malborku, 1981	07:00 Kobra - oddział specjalny - Paul staje się głównym podejrzanym w sprawie śmierci matki zabrania ćwiczyć na wuefie.
09:05 Tamte lata, tamte dni - Alicja Majewska - mag.	06:00 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
09:40 Serialowa nostalgia - Zmiennicy - serial, 1986	06:55 Tom i Jerry Show - anim.
10:50 Ludwig van Beethoven - IX Symfonia d-moll op. 125 - koncert, Franc., 2015	07:25 Turbo - kom., anim., USA, 2013
12:20 Dokument tygodnia - Sztuka milczenia - dok., Szwajc., 2022	09:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:55 Informacje kulturalne	12:30 Detektywi - Klientem Anny Potaczki i Macieja Dębsza jest 52-latek, który został odurzony i okradziony przez kobietę poznaną na portalu randkowym.
14:25 Komedie lato - Wyjście awaryjne - kom., Polska, 1982	14:30 Uwolnić orkę III: Na ratunek - przyg., USA, 1997
16:10 James Tissot, portrecista neoklasycyzmu - dok., Franc., 2020	16:20 Władca pieścieni: Drużyna Pierścienia - przyg., N. Zel., USA, Niemcy, 2001
17:20 Retro kino - Kot - dramat, Franc., 1971	
19:00 Konkurs Eurowizji Młodych Muzyków - Bodo - koncert	
	
21:15 Bilet do kina - Nazwał się Bagger Vance - obycz., USA, 2000. Adele organizuje turniej golfowy z udziałem dwóch mistrzów: Bobby'ego Jonesa i Waltera Hagena. W turnieju ma również wziąć udział Rannulph Junuh z Savannah, który miał zadatki na wspaniałego o golfistę. Do turnieju przygotowuje go Bagger Vance...	22:05 Huragan - akcja, USA, 2018. Naddciąga silny huragan, który z łatwością porwya samochody, domy, a nawet kontenerowce. Tego samego dnia, do skarbca w bazie wojskowej trafia olbrzymia kłota...
23:30 John Williams - Koncert z Berlina - koncert, Niemcy, 2021	00:05 Handel - akcja, USA, 2007. Przejmująca historia dwóch dziewczyn porwanych na terenie Meksyku, a następnie przemierzonych do USA, gdzie rozwinięty jest handel żywym towarem.
01:05 Kino nocne - Nie oglądaj się teraz - horror, Wlk. Bryt., Włochy, 1973	02:25 Dyżur - serial medyczny
03:55 Seans kultowy - Piękność dnia - fabularny, Franc., 1967	03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
	04:00 Menu na miarę - program kulinarny
	05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - Jednemu z uczniów gimnazjum, Oskarowi Gawronowi, który przeszedł operację kolana, nadopiekuńcza mama zabrania ćwiczyć na wuefie.	06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej? 09:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki
06:00 Wiza na miłość - serial paradokumentalny	11:05 Jesteśmy Dla Dzieci
06:55 Tom i Jerry Show - anim.	11:30 Ewa gotuje - program kulinarny
07:25 Turbo - kom., anim., USA, 2013	12:00 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczno-rozrywkowy
09:30 Ukryta prawda - program obyczajowy	16:05 13 posterunek 2 - serial kom.
12:30 Detektywi - Klientem Anny Potaczki i Macieja Dębsza jest 52-latek, który został odurzony i okradziony przez kobietę poznaną na portalu randkowym.	17:35 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
14:30 Uwolnić orkę III: Na ratunek - przyg., USA, 1997	18:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny
16:20 Władca pieścieni: Drużyna Pierścienia - przyg., N. Zel., USA, Niemcy, 2001	21:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny
	00:00 Włatcy - mój wersja nocna
	01:00 13 posterunek 2 - serial kom.
	02:25 STOP Drogówka - serial policyjny
	03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów
	05:30 Telezakupy TV Okazje
	
22:05 Wysłannik przyszłości - sens., USA, 1997. Ostatnia wojna zniszczyła dorobek wszystkich cywilizacji. Teraz na dawnym obszarze Stanów Zjednoczonych rządzi samozwańczy generał Bethlehem z bandą dzikusów.	09:00 Siostry Magdaleny od Pokuty
23:45 Tylko dla ołów - film wojenny, Wlk. Bryt., USA, 1969. Amerykański generał, główny koordynator planowanej inwazji aliantów, zostaje uwieczony w niemieckim zamku. Na ratunek wyrusza grupa żołnierzy...	10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja
02:55 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny	10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć...
03:55 Druga strona medalu - talk-show	12:50 Natura Obiektywnie 13:20 Ocali od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela”
	14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Polskie dziedzictwo 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Mysiąc Historia 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański
	18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąc Historia 21:00 Apel Jasno 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA • 18 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:30 Sprawa dla reportera	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz.
06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof. J. Miodka	06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, 2024
06:55 Słowo na niedzielę	07:30 Pytanie na śniadanie
07:00 Transmisja Mszy Świętej	11:45 Lato z Radiem i Telewizją Polską - widowisko
08:00 Tydzień	14:00 Familiada - teleturniej
08:30 Zachaj się w Polsce - magazyn	14:35 Koło fortuny - teleturniej
09:05 Kanał - dram. woj., 1956	15:15 Final konkursu Miss Polonia - widowisko
10:55 Komisarz Alex - serial krym.	16:15 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
11:55 Miedzy ziemią a niebem	17:15 Footloose - dram., USA, 1984. Trudno sobie wyobrazić by we współczesnym świecie istniało miasteczko, gdzie muzyka i taniec są nielegalne. Tymczasem w niewielkim miasteczku pastor Shaw Moore potępia z ambony wszelkie potaniści...
12:15 Miedzy ziemią a niebem	19:05 Ja to mam szczęście! - ulubione skecze
12:45 Patrz w górę - reportaż	
13:00 Raj na Ziemi. Dziewicza planeta - dok., Wlk. Bryt., 2021	
13:55 Marusarz - Tatzański Orzeł - film biograficzny, Polska, 2021	
14:55 Kolarstwo - Tour de Pologne, 2024 - Etap 7.: Wieliczka - Kraków, 2024	
17:00 Teleexpress	
	
17:20 Pogoda	19:20 Rodzinka.pl - serial komediowy, Polska
17:30 Słoki Narciarskie - Letnie Grand Prix, Wisła - konkurs indywidualny mężczyzn	20:00 Polskie Evergreeny. Ladies' Jazz Festival Gdynia, 2024 - koncert
19:30 Program inform. 19.30	21:35 Panorama
20:05 Pogoda; Sport	22:10 Informacje kulturalne
20:15 Tour de Pologne - kroniki	22:35 Kino bez granic - Umysł w ogniu - fab., USA, 2016. Film oparty na historii amerykańskiej pisarki, reporterki Susannah Cahalan, przedstawia jej zmagania z rzadką chorobą autoimmunologiczną...
20:25 Kochaj albo rzuć - kom., Polska, 1977	00:15 Wojenne dziewczyny - serial, 2021
22:35 Miłość w Nowym Jorku - dram., USA, 2000	02:15 Piranie - fab., Włochy, 2019. Bohaterowie filmu to gang młodych przestępców, są zbuntowani, chcą żyć po swoje...
00:30 Pompeje - fab., Kan., Niemcy, USA, 2014. Jest rok 79 naszej ery, zbliża się potężna erupcja Wezuwiusza. Nikt w Pompejach nie przeczuwa nadciągającej zagłady...	
02:25 Capone - dram., Kan., USA, 2020	

TVN	POLSAT
05:50 Uwaga! - program interw.	06:00 Nowy dzień z Polsat News
06:10 Bugs Bunny Builders - animacja	09:05 Potwory kontra obcy: Wielka ucieczka B.O.B.-a - anim., USA, 2009
06:55 Weekendowa metamorfoza - program rozrywkowy	09:30 Sezon na misia 3 - anim., USA, 2011
07:50 Złoty ogród - program lifestyleowy	11:15 Hotel Transylwania 2 - anim., USA, 2015. Księż Dracula łączy siły z przyjaciółmi, by obudzić w swoim wnuku prawdziwego wampira...
08:45 Dzień Dobry Wakacje	13:00 Piraci z Karaibów: Zemsta Salazara - sens., USA, 2017. Szczęcie nie sprzyja kapitanowi Jackowi Sparrowowi, a złe wiatry pchają go coraz silniej ku kolejnej awanturze...
11:30 Top Of The Top Sopot Festival - koncert	15:55 Wygrać marzenia - obycz., Polska, Węgry, 2022
11:40 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy	18:50 Wydarzenia - program informacyjny
12:15 Bitwa o gości - program rozrywkowy	19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
13:40 Wiki i jej sekret - film rodzinny, Franc., 2021	
15:25 Film o pszczołach - kom., USA, 2007	
17:30 Top Of The Top Sopot Festival - koncert	
17:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	
18:45 Sport: Kronika Speedway Grand Prix	
	
18:55 Pogoda	19:45 Sport: Pogoda
19:00 Fakty	20:00 Valerian i Miasto Tysiąca Planet - sens., Franc., Chiny, Belgia, Niemcy, ZEA, USA, Kan., 2017. Valerian i Laurelina to kosmiczni agenci, odpowiedzialni za utrzymanie porządku na terytoriach zamieszkałych przez ludzi...
19:55 Doradca smaku - program kulinarny	23:10 Chiniskodiak - sens., Chiny, 2013. Hawn jest liderem grupy, z którą przemierza cały świat w poszukiwaniu zaginionych artefaktów
20:00 Władca pieścieni: Dwie wieże - przyg., N. Zel., USA, Niemcy, 2002. Frodo i Sam kontynuują swą wyprawę do Mordoru, gdzie muszą porzucić obdarzoną złą mocą Pierścieniem. Od tego zależy...	01:40 Państwo młodzi: Chuck i Larry - kom., USA, 2007
23:45 Pokój - obycz., Irlandia, Kan., Wlk. Bryt., USA, 2015	04:05 Świat według Kiepskich - serial komediowy
02:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy	04:45 Disco Gramy
03:20 Kwaterny Hitlera - program dokumentalny	05:25 Telezakupy TV Okazje
04:20 Uwaga! - program interw.	
04:40 Nauka jazdy - reality show	

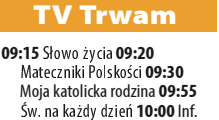
TVP Kultura	TV Puls
06:05 Rewia Polskich Nagrań - program rozrywk., 1967	06:00 Rodzinny interes - Do warsztatu „Majewski i Wrzosek” przyjeżdża 32-letnia Dorota. Kobieta chce odebrać samochód swojego męża Mariusza, który jest obecnie w delegacji. Wkrótce Dorota znajduje w schowku...
07:05 Rozmowy (nie)względne	07:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
08:00 Nabożeństwo metodystyczne w Elku	09:00 Zandam i policjantki - kom., Franc., 1982
09:05 Sztuka milczenia - dok., Szwajc., 2022	11:00 Skrzydło z noża - kom., Franc., 1976
10:45 Od ucha do ucha - Świat w Operze - Jak działa jamnik - filmy anim.	13:10 Czarny rycearz - kom., USA, 2001
11:20 Thierry Smialek - serial przyg.-hist., Franc., 1963	15:20 Legenda Zorro - przyg., USA, 2005. Rok 1851. Trwają przygotowania do wejścia Kalifornii w skład USA jako 31 stan. Chciwi biznesmeni i politycy chcą tego zapobiec.
12:30 Tamte lata, tamte dni - Barbara Krafftówna - magazyn	17:50 Robin Hood: Początek - przyg., USA, 2018
13:10 Nazywał się Bagger Vance - obycz., USA, 2000	
15:30 Szlakiem Kolbega - Dorota Miśkiewicz - reportaż	
16:05 Serialowa nostalgia - Zmiennicy - serial, 1986	
17:15 Niedziela z... Jolantą Fraszyską	
18:05 Sto minut wakacji - kom., Polska, 1998	
	
20:00 Winni - fab., Dania, 2018	20:00 Furioza - akcja, Polska, 2021. Wydarzenie z przeszłości rozdziela losy trojki przyjaciół. Niespodziewanie w życiu Dawida, dzisiaj lekarza, znowu pojawia się ona. Dzika - kiedyś miłość jego życia...
21:35 Genialny barbarzyńca - dok., Polska, 2020	22:45 Ja, Frankenstein - akcja, Australia, 2013. Adam, potwór stworzony przez dra Frankensteina, od ponad 200 lat żyje samotnie, starając się ukryć swoją naturę przed ludźmi...
22:35 Noc krótkich filmów - Wyki i Wenus z Cylandorfu - filmy krótkometrażowe	00:20 Trafik - akcja, USA, 2018
23:20 Kino nocne - Śmiertelnie proste - dram., USA, 1984	02:30 Dyżur - serial medyczny
01:10 Niedziela z... Jolantą Fraszyską	03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
02:05 Reżyserzy - Steven Spielberg - dok., Wlk. Bryt., 2018	04:00 Dyżur - serial medyczny
03:05 Irena Jarocka. Koncert w Malborku - koncert, 1981	05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
04:00 Teledyski	
04:50 Podróże z historią - Radek wstępuje do zakonu - dok., Polska, 2016	

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - Gimnazjaliści z drugiej klasy, Zuza i Janek są parą, jednak nie podoba się to przyjaciółce Zuzy, Mai, która...	06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej? 07:00 Ukryte miasta
06:00 Wiza na miłość - serial paradokumentalny	08:00 Mroczne tajemnice templariuszy 09:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki
06:55 Tom i Jerry Show - film animowany	11:00 Opiekun - komedia, USA, 2011
07:55 Ostatni smok - przyg., USA, 1996	13:25 Mission: Impossible - Ghost Protocol - sens., USA, 2011
10:05 Ukryta prawda - program obyczajowy	16:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki
13:05 Detektywi - 43-latek zostaje oskarżony przez córkę o pobicie. Kobieta prosi detektywów o pomoc w wyjaśnieniu tej sprawy...	21:00 Wróg u bram - sensacyjny, wojenny, USA, Wlk. Bryt., Niemcy, Irlandia, 2001
14:00 Niezwykły Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy	23:50 Kamerdyner - obycz., USA, 2013
15:10 Kochany urw is II - kom., USA, 1991	02:30 El Chapo : Początek i koniec - dok., USA, 2016
17:15 Fantastyczne zwierzęta i jak je znaleźć - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2016	04:25 Top 10 - Lista Przebojów
	05:30 Telezakupy TV Okazje
	
20:00 Kobieta-Kot - przyg., USA, Australia, 2004. Patientie Phillips pracuje w firmie kosmetycznej, w której wpada na trop afery. Przypała co to życie, ale odradza się jako Kobieta-Kot i rozpoczyna wendettę...	09:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek
22:20 Nico: Ponad prawem - sens., USA, 1988	09:15 Manna z Nieba 09:30 Msza św. 10:35 Przegląd Tyg. „Niedziela” 10:40 Gazety w Polsce - Początek historii
00:30 Godzina zemsty - sens., USA, 1999. Kradzież gotówki, dokonana przez dwóch złodziei nie należała do trudnych zadań. Gdy nadchodzi czas podziału gotówki, jeden z nich zabija swego koleżę - Portera...	11:00 Pamięć Sybiru 12:00 Anioł Pański z Olcem Św. Franciszkiem
02:35 Zbrodnie z pierwszych strongazet	12:15 Papież Polak do Rodaków
03:35 Druga strona medalu - talk-show	13:00 János Esterházy - Nowymazana historia 14:00 Oddech Boga 15:00 Wies - to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert 16:50 Wypalone sumienia 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Krótką Historią Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem 21:00 Apel Jasno 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. Państwa 21:55 Św. na każdy dzień 22:00 Polskie dziedzictwo 22:45

PONIEDZIAŁEK • 19 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:15 Dziedziectwo - serial, Turcja 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:55 Ranczo - serial obycz., Polska, 2007 10:00 Liturgia prawosławna ze Św. Góry Grabarki 11:40 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny TVP, 2024 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Raj na Ziemi. Dziewicza planeta - dok., Wlk. Bryt. 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedziectwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress; Pogoda	04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, 2022 06:25 Dobre historie - Przysposobienie do pracy - magazyn 06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie 11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy, 2016 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 Na dobre i na złe - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej
	
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:00 Dziewczyny ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2018 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:05 Pogoda; Sport 20:15 Tour de Pologne - kroniki 20:20 Reporteryz - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny TVP, 2024 21:10 07 zgłoś się - serial krym., Polska, 1984 22:35 Świat bez fikcji - Trucizny Putina - dok., Franc., 2023 23:45 Za horyzontem - fab., USA, 1992 02:15 Miłość w Nowym Jorku - dram., USA, 2000	16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Miłość i nadzieja - serial obyczajowy, Turcja, 2022 18:10 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy, 2016 19:35 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 20:10 Pozdrowienia z Paryża - akcja, Franc., 2010 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:30 Panorama 23:10 Izabela, królowa Hiszpanii - serial kostiumowy, Hiszp., 2014 01:00 Piranie - fab., Włochy, 2019 03:00 0 mnie się nie martw - serial komediowy TVP, 2019 04:00 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN	POLSAT
05:15 Uwaga! - program interw. 05:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:30 Doradca smaku - program kulinarny 06:40 Ten moment - program obyczajowy 07:15 Kuchenne rewolucje - program rozrywkowy 09:05 Szpital - program obycz. 11:05 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 11:15 Kuchenne rewolucje - program rozrywkowy 12:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:20 Szpital - program obycz. 15:20 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 15:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 17:35 Top Of The Top Sopot Festival - koncert	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:30 Gliniarze - serial paradokumentalny 13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:20 Pogoda 16:25 Interwencja - magazyn reporterów 16:35 Gliniarze - paradokument. 17:35 Sekrety rodziny - program obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda
	
17:40 Detektywi - program kryminalny 18:40 Sport; Pogoda 18:55 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 19:00 Fakty 19:40 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 23:20 Nie wszystko złoto, co się świeci - przeg., USA, 2008 01:40 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 02:15 Uwaga! - program interwencyjny 02:40 The Traitors. Zdraycy - reality show 03:40 Nauka jazdy - reality show 04:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:40 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy	20:00 MEGA HIT - Venom - sens., Chiny, USA, 2018. Venom, obcy symbiont, wchodzi w ciało Eddiego Brocka, który otrzymuje nagłe supermoce i zdolność rozbicia wszystkiego, czego tylko zapagnie. 22:25 Predator - sens., SF., USA, Kan., 2018. Polowanie przenosi się z odległych zakątków kosmosu na ulice niewielkiego miasteczka na amerykańskiej prowincji. 00:55 Valerian i Miasto Tysiąca Planet - sens., Franc., Chiny, Belgia, Niemcy, ZEA, USA, Kan., 2017 04:00 Zjedz Kambodżę - prog. podróżniczo-kulinarny 04:40 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:25 Muzyczne poranki 06:55 Tamte lata, tamte dni - Barbara Krafftówna - magazyn 07:25 Szalkiem Kolberga - Radzimir Dębski - reportaż 07:55 Podróże z historią - Najdalsze zakątki dawnej Polski - dok., Polska, 2016 08:30 Od ucha do ucha - Świat w Operze - Jak działa jamniewicz - filmy anim. 09:00 Francuskie śniadanie - Thierry Śmiała - serial przeg.-hist., Franc., 1963 10:15 Piotr Szczepanik. Koniec świata kormoranów - dok., Polska, 1990 11:25 Największe przeboje - Piotr Szczepanik - koncert, 2021 12:05 Reżyserzy - Bracia Coen - dok., Wlk. Bryt., 2018	06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 10:55 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, 2008 13:00 Za kłinać ka duchów - Po pomoc do Melindy zgłasza się duch chłopca o imieniu Jason, który zmarł po użądleniu przez pszczoły. 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - 29-letni Wojtek został wychowany na wsi przez nieżyjącą już mamę oraz wujka Olgierda - którego odkąd pamięta nazywa tatą. Biologiczny ojciec zostawił ich, gdy ten miał dwa lata. Był pijakiem i agresorem, znienawidzonym na wsi... 16:00 Rodziny interes - serial obyczajowy
	
13:00 Karino - serial, 1974 14:15 Retro kino - Kot, Franc., 1971 15:50 Wydarzenie aktualne 16:25 Polskie drogi - serial, 1977 18:10 Słobranie - magazyn 18:50 Elymr de Hory - największy fałszerz XX-ego wieku - dok., Franc., 2016 20:00 Kino Mistrzów - Samuraj i kowboje - western, Franc., Hiszp., Włochy, 1971 22:05 Panorama kina polskiego - Sonata - fab., Polska, 2021 00:15 Scena tańczona - Teatr tańca - magazyn 00:55 Winni - fab. , Dania, 2018 02:35 Nenufary Monea - magia wody i światła - dok., Włochy, 2018 04:20 Teledyski	18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Zabójczy arsenał - akcja. Niezłomny zabójca rywalizuje z niebezpiecznym szefem mafii... 21:30 Zabójczy cel - akcja, Kan., USA, 2008. 23:45 Z podniesionym czołem 2: Odwet - akcja, USA, 2007 01:30 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:30 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 03:25 Menu na miarę - program kulinarny 04:05 Taki jest świat - przegłąd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7	TV 4
05:05 Szkola - Paweł Witczak z 1f zastanawia się, jak zdobyć pieniądze na nową grę. Chłopak wpada na pomysł, że będzie prowadził w necie relacje na żywo ze szkoły... 06:55 Szpital - program obycz. 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:25 Szpital - Na oddział ratunkowy zgłasza się 17-letni Darek Szymański. Po dzas treningu piłki nożnej tak bardzo rozbiła go łydka... 13:25 Idealna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Szpital - program obycz. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradok. 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 13:00 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 14:00 Gliniarze - serial paradok. 15:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:00 Człowiek zasad - film, USA, Rum., 2015 23:00 Rings - sens. , USA, 2017 01:10 Love Island - Wypsa miłości - reality show 02:10 Śmierć na 1000 sposobów 02:35 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 SuperLudzie 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
20:00 Bokser - obycz., Polska, 2011. Film inspirowany życiem polskiego sportowca - Przemysław Salety. 22:10 Bitwa o Long Tan - film wojenny, Australia, 2019. 18 sierpnia 1966 roku, Wietnam. Major Harry Smith i jego kompania w większości niedoświadczonych żołnierzy walczą o życie, powstrzymując przylatującą siłę żołnierzy Vietcongu. 00:35 Szczybieł - obycz., USA, 2019. Theodore „Theo” Decker od 5 mierni matki nie rozstaje się z obrazem - jedyńą pamiętką, która przypomina mu tamten straszny dzień... 03:35 Druga strona medalu - talk-show	09:15 Słowo życia 09:20 Mateczniki Polskości 09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Stan Bezp. Państwa 11:30 Warto być ojcem 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Zuzela - tu wszystko się zaczęło 13:00 Fatima - o rodzie na dziś 13:30 Msza Św. 14:30 Metr od Świętości 15:00 Sybiraczka 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 17:00 Świadkowie 17:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąc Historia 21:00 Apel Jasno. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Z wędką nad wodę 22:30 Filmowe Życiorysy PL 23:20 Fide et amore: Liturgia gregoriańska

TV Trwam

WTOREK • 20 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:15 Dziedziectwo - serial, Turcja 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 0 Kościół z bliska 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:50 Ranczo - serial obycz., Polska, 2007 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 13:00 Sekretne życie kotów - reality show 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 05:35 M jak miłość - serial obyczajowy, 2022 06:25 Zwiastowanie łaski w tradycji metodystycznej 06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny 11:15 Lena na Bałkanach - reportaż 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy, 2016 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 M jak miłość - serial obyczajowy, 2024
	
16:05 Dziedziectwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:00 Dziewczyny ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2018 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Reporteryz - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny TVP, 2024 21:10 07 zgłoś się - serial krym., 1984 22:35 Vabank - kom. sens., Polska, 1981 00:40 U Pana Boga za miedzą - kom., Polska, 2009 02:45 Za horyzontem - fab., USA, 1992	16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Miłość i nadzieja - serial obyczajowy, Turcja, 2022 18:10 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy, 2016 19:35 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 20:10 Zupa Nic - komedia obycz., Polska, 2021 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:30 Panorama 23:10 Izabela, królowa Hiszpanii - serial kostium., Hiszp., 2014 01:00 Pasażerka - dram. psych., Polska, 1963 02:15 Słowacja - zabici kochankowie - dok., Kan., 2021 03:20 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN	POLSAT
05:15 Uwaga! - program interw. 05:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:30 Doradca smaku - program kulinarny 06:40 Ten moment - program obyczajowy 07:15 Kuchenne rewolucje - program rozrywkowy 09:05 Szpital - program obycz. 11:05 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 11:15 Kuchenne rewolucje - program rozrywkowy 12:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:20 Szpital - program obycz. 15:20 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 15:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 17:35 Top Of The Top Sopot Festival - koncert	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:30 Gliniarze - Młoda młoda delka zostaje brutalnie pobita. Cudem ucho dził z cieniem... 13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:20 Pogoda 16:25 Interwencja - magazyn reporterów 16:35 Gliniarze - serial paradokumentalny 17:35 Sekrety rodziny - Leon podgrzewa, że jego partnerka Agata skrywa przed nim tajemnicę...
	
17:40 Detektywi - program krym. 18:40 Sport; Pogoda 18:55 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 19:00 Fakty 19:40 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 23:20 Pani i pan Kiler - akcja, komedia romantyczna, USA, 2010 01:30 Kuba Wojewódzki - talk-show 02:35 Uwaga! - program interwencyjny 03:00 Szpital - program obyczajowy 04:00 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:30 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada	18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Jack Ryan: Teoria chaosu - sens., USA, 2014. Tajny agent CIA Jack Ryan przypadkiem odkrywa, że przygotowywany jest zamach terrorystyczny... 22:30 W cywilu - sens., USA, 2006 00:15 Glass - sens., USA, Chiny, 2019 03:05 Zjedz Alaskę - program podróżniczo-kulinarny 03:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:30 Muzyczne poranki - teledyski 06:45 Tamte lata, tamte dni - Cezary Harasimowicz - magazyn 07:20 Szalkiem Kolberga - Reni Jusis - reportaż 08:00 Podróże z historią - Jak smakują Kresy? - dok., Polska, 2016 08:40 Informacje kulturalne 09:00 Polskie drogi - serial, 1977 10:45 Śtod kie oczy - kom., Polska, 1979 12:00 Portrety - Elymr de Hory - największy fałszerz XX-ego wieku - dok., Franc., 2016 13:10 Karino - serial, 1974 14:35 Pepe Le Moko - fab., Franc., 1937 16:20 Polskie drogi - serial, 1977 18:45 Rozmowy (nie)wygodne 18:45 Antyle Chopina - dok., Polska, 2020	06:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 11:00 Nie igraj z aniołem - telenowela, 2008 13:00 Za kłinać ka duchów - serial fabularny 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - 62-letni Wojciech Jarosz jest załamany z powodu faktu, że jego wychowanek Kamil, wrócił do dilerki i nieumyślnie zabił narkomana 16:00 Rodziny interes - 38-letnia Mariola to klientka salonu „Bella Ella”. Kobieta zajęta jest wychowywaniem swoich dzieci i opieką nad starszym, samotnym ojcem, Walerianem. Fryzjerki namawiają ją do zatrudnienia opiekunki... 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
	
20:00 Mąż fryzjerki - dram., Franc., 1990 21:30 Tintoretto - wenecki buntownik - dok., Włochy, 2019 23:15 Tamte lata, tamte dni - Cezary Harasimowicz - magazyn 23:55 Kino Mistrzów - Samuraj i kowboje - western, Franc., Hiszp., Włochy, 1971. Rok 1870. Pociągami zmierzającym do stolicy USA podróżuje ambasador Cesarstwa Japonii. Niespodziewanie na pociąg napadają gangsterzy, których łupem pada niezwykle cenny mieczyk, prezent dla amerykańskiego prezydenta. 02:05 Sonata - fab., Polska, 2021 04:10 Teledyski	20:00 Dorwać gringo - akcja, USA, 2012. A miało być tak pięknie. Uduany skoki i góra kasy do podziału, a na koniec niebezpieczne się wakacje w rajskim kurorcie. Wakacje może i będą, tylko... 22:00 Gorące krzesło - akcja, 2022 00:00 Miasto śmierci - thriller, USA, 2007. Juarez to małe meksykańskie miasteczko położone na granicy USA. Od wielu lat mają w nim miejsce morderstwa młodych kobiet... 02:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:20 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7	TV 4
05:05 Szkola - Natalia Boguta ma bardzo bolesne miesiączki. Uczennica zazywa dużo środków przeciwbólowych, ale te jej nie pomagają. Żeby móc zagrać w meczu siatkówki... 06:55 Szpital - program obycz. 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:25 Szpital - Karetka przywozi do szpitala 36-letniego Artura Smągę, który spadł z drabiny remontują mieszkanie narzeczonej. 13:25 Idealna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Szpital - program obycz. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 13:00 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 14:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 15:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial 21:00 Siódemka wspaniałych - sens., Niemcy, 2019 23:00 Ultraviolet - sens., USA, 2006 00:55 Love Island Wypsa miłości - reality show 01:55 Śmierć na 1000 sposobów 02:25 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 SuperLudzie 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
20:00 Godzina zemsty - sens., USA, 1999. Kradzież gotówki, dokonana przez dwóch złodziei nie należała do trudnych zadań. Gdy nadchodzi czas podziału gotówki, jeden z nich zabija swego kolegę - Portera... 22:15 Wysłannik przyszłości - sens., USA, 1997. Ostatnia wojna zniszczyła do robotek wszystkich cywilizacji. Teraz na dawnym obszarze USA rządzą samowładcy generał Bethlehem z bandą dzikusów. 01:50 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - program krym. 02:50 Prawdziwy horror - serial paradokumentalny 03:50 Druga strona medalu - talk-show	09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Zew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Ku pokrzepieniu powstańców 12:30 Miśja Szczecin, Poznań - Argentyna 13:30 Msza Św. 14:30 Szkaplerz - znak Maryi 15:00 Na bezdrożach tożsamości 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej apteki 16:55 Jej miśja trwa 17:10 Prosto o gosp. 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Każdy małuch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąc Historia 21:00 Apel Jasno. 21:20 Inf. dnia

TV Trwam

ŚRODA • 21 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:15 Dzieńdziwo - serial, Turcja 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Zrzućnawani odbudowani - magazyn 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:50 Ranczo - serial obycz., Polska, 2007 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów Jagielłonowie - serial 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 13:00 Sekretne życie kotów - reality show 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dzieńdziwo - serial, Turcja	04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 05:35 M jak miłość - serial obyczajowy, 2022 06:25 Całe życie z nami - opowieść o Janie Szurmieju - reportaż 06:50 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie 11:15 Zrzućnawani odbudowani - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 M jak miłość - serial, 2024 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej
	
17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:00 Dziewczyny ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2018 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Reporterzy - magazyn 20:30 Korona królów. Jagielłonowie - serial historyczny 21:10 07 zgłoś się - serial krym., 1984 24:00 Chiny przejmują świat - dok., Franc., 2020 01:05 Superprodukcja - kom., Polska, 2002 02:55 U Pana Boga za miedzą - kom., Polska, 2009 04:50 Notacje - dokument	17:15 Miłość i nadzieja - serial obyczajowy, Turcja, 2022 18:10 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 19:35 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 20:10 Mój przyjaciel szpieg - fab., USA, 2020 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:30 Panorama 23:10 Izabela, królowa Hiszpanii - serial kostiumowy, Hiszp., 2014 01:00 Moje idealne życie - kom., Czechy, 2019 02:35 Krok od Nieba - serial kryminalny - serial, Włochy, 2011 03:40 Absolutni amatorzy - dok., Wlk. Bryt., 2022

CZWARTEK • 22 sierpnia	
TVP 1	TVP 2
05:15 Dzieńdziwo - serial, Turcja 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Pełnia Wiary - magazyn 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:45 Ranczo - serial obycz., Polska, 2008 09:45 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagielłonowie - serial historyczny 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:40 To się opłaca 13:00 Sekretne życie kotów - reality show 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dzieńdziwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress	05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2022 06:20 Operacja zdrowie - Kardiolog 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:45 Ranczo - serial obycz., Polska, 2008 09:45 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagielłonowie - serial historyczny 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:40 To się opłaca 13:00 Sekretne życie kotów - reality show 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dzieńdziwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress
	
17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:00 Dziewczyny ze Lwowa - serial obycz., Polska, 2019 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Reporterzy - magazyn 20:30 Korona królów. Jagielłonowie - serial historyczny 21:10 Ojciec Mateusz - serial 22:05 Sprawa dla reportera 23:05 Yul Brynner. Wspaniały - dok., Franc., 2020 00:10 Rene Gaci - akcja, Niemcy, Franc., 2017 02:05 Superprodukcja - kom., Polska, 2002 03:55 Obietnica - serial krym., Franc., Belgia, 2020	16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Miłość i nadzieja - serial obyczajowy, Turcja, 2022 18:10 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016 19:35 Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 20:10 Koło fortuny - teleturniej 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:30 Panorama 23:10 Krucjata - serial krym., Polska, 2020 00:10 Morderstwa w Pont-l'Éveque - dram., Franc., 2021 02:00 Moje córki krowy - obycz., Polska, 2015 03:40 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN	POLSAT
05:15 Uwaga! - program interwencyjny 05:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:30 Doradca smaku - program kulinarny 06:40 Ten moment - program obyczajowy 07:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 09:05 Szpital - program obyczajowy 11:05 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 11:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:20 Szpital - program obyczajowy 15:20 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 15:30 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego? - serial paradokumentalny 11:30 Gliniarze - Utytułowany zawodnik MMA „Wariat” Wariacki zostaje znaleziony martwy w swojej willi pod Warszawą. Pikanterii całej sprawie dodaje fakt, że... 13:35 Trudne sprawy - 17-letnia Magda samotnie wychowuje ojciec - Bogdan. Nagle w życiu obija pojawia się kobieta, która twierdzi, że... 14:40 Dlaczego? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:20 Pogoda 16:25 Interwencja - magazyn reporterów
	
16:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 17:35 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 17:40 Detektywi - program krym. 18:40 Sport; Pogoda 18:55 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 19:00 Fakty 19:40 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 23:35 Strzelec - sens., USA, 2007 02:15 Uwaga! - program interwencyjny 02:40 Szpital - program obycz. 03:40 Nauka jazdy - reality show 04:15 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:45 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy	16:35 Gliniarze - paradokument 17:35 Sekrety rodziny - program obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Faceci w czerni - sens., USA, 2012 22:20 Nie zadzierajz fryzjerem - kom., USA, 2008. Zohan to znakomite wyszkolony komandos, który pozoruje swoją śmierć, by móc zostać fryzjerem... 00:55 Gra dla dwojga - kom., USA, Niemcy, 2009 03:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Teleszukania TV Okazje

TVN	POLSAT
05:15 Uwaga! - program interw. 05:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:30 Doradca smaku - program kulinarny 06:40 Ten moment - program obyczajowy 07:15 Kuchenne rewolucje - program rozrywkowy 09:05 Szpital - program obycz. 11:05 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 11:15 Kuchenne rewolucje - program rozrywkowy 12:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:20 Szpital - program obycz. 15:20 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 15:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 17:35 Top Of The Top Sopot Festival - koncert	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Dlaczego? - serial paradokumentalny 11:30 Gliniarze - Mężczyzna zostaje zastrzelony tuż przed swoim domem. Jego trafiona rykoszetem partnerka trafia do szpitala. 13:35 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:20 Pogoda 16:25 Interwencja - magazyn reporterów 16:35 Gliniarze - serial paradokumentalny 17:35 Sekrety rodziny - program obyczajowy
	
17:40 Detektywi - program kryminalny 18:40 Sport 18:50 Pogoda 18:55 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 19:00 Fakty - program informacyjny 19:40 Top Of The Top Sopot Festival - koncert 23:30 P.S. Kocham Cię - melodramat, USA, 2007 02:10 Szpital - program obycz. 03:10 Nauka jazdy - reality show 03:45 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:15 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada 04:50 Kto was tak urządził - program poradnikowy	20:00 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:00 Sztuka zrywania - kom., USA, 2006. Brooke i Gary zamierzają się rozstać. Żadne z nich nie chce jednak opuszczać mieszkania, w którym żyją od kilku lat. 22:15 Ponad wszystko - obycz., USA, 2017 00:25 Jack Ryan: Teoria chaosu - sens., USA, 2014 02:45 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 03:45 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Teleszukania TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
06:05 Afisz kulturalny e kstra 06:30 Muzyczne poranki 07:00 Tamte lata, tamte dni - Krystyna Tkacz - magazyn 07:40 Szlakiem Kolberga - Dorota Miśkiewicz - reportaż 08:15 Podróże z historią - Jedynie takie miasto - dok., Polska, 2016 09:00 Polskie drogi - serial, 1977 10:35 Pepe Le Moko - fab., Franc., 1937 12:20 Antyle Chopina - dok., Polska, 2020 13:35 Detektywi na wakacjach - serial przygodowy, Polska, 1979 15:00 Ponette - dram., Franc., 1996 16:50 Polskie drogi - serial, 1977 18:15 Którędy po sztukę - Joseph Vernet - magazyn	06:00 Poliganci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - Zespół bada sprawę absolutnie liceum Jette, która utonęła w jeziorze. Semir i Vicky odkrywają tajemnice, które skrywała dziewczyna. 11:00 Nie igrajz aniołom - telenowela, 2008 13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - Poruszająca się na wózku inwalidzkim nastoletnia Didi i jej owdowiały ojciec konsekwentnie na ulicy, by zebrać pieniądze na kosztowną operację... 16:00 Rodziny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
	
18:30 Informacje kulturalne 18:50 Reżyserzy - Bracia Coen - dok., Wlk. Bryt., 2018 20:00 W trzy miesiące dookoła świata - Ostatnie prośce co hrabie go Ancillotto - kom., Włochy, 2017 21:50 Agatha Christie 4 - serial, Wlk. Bryt., 2022 22:50 Lekkie obyczaje - Mąż fryzjerki - dram., Franc., 1990 00:25 Kantaty miłosne Georga Friedricha Haendla - koncert, Franc., 2021 02:10 Tylko raz żyjemy - fab., USA, 1937 03:45 Dokument.pl - Genialny barbarzyńca - dok., Polska, 2020 04:40 Teledyski	20:00 Terminator: Genisys - akcja, USA, 2015. 2029 rok, John Connor stoi na czele podziemia, walcząc z zagrażającymi ludzkości cyborgami. W tej nierównej walce musi zmierzyć się z siłami przeszłości i... przyszłości. 22:25 Kosogłos. Część 1 - akcja, USA, Kan., Franc., 2014 00:55 Kill Bill część 1 - akcja, USA, 2003. Beatrix Kiddo znana pod pseudonimem „Czarna mamba” - jednak ała płatna zabójczyni... 03:10 Dziełnica strachu - serial 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dziełnica strachu - serial kryminalny

TVP Kultura	TV Puls
06:05 Afisz kulturalny e kstra 06:30 Muzyczne poranki 06:55 Tamte lata, tamte dni - Halina Kunicka - magazyn 07:30 Podróże z historią - Wiosenne obrządki - dok., Polska, 2017 08:15 Rze z Polski - Cukiernia Julii Keilowej - dok., 2018 08:40 Którędy po sztukę - Joseph Vernet - magazyn 09:00 Polskie drogi - serial, 1977 10:35 Ponette - dram., Franc., 1996 12:25 Reżyserzy - Bracia Coen - dok., Wlk. Bryt., 2018 13:20 Detektywi na wakacjach - serial przygodowy, Polska, 1979 14:45 Panny z Wilka - obycz., Polska, 1979 16:50 Polskie drogi - serial, 1977 18:30 Droga między nutami . Zygmunt Krauze - dok., Polska, 2018	06:00 Poliganci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - Do kontroli na autostradzie zostaje zatrzymana kobieta, która jak się okazuje ma na koncie morderstwa policjantów. Niespodziewanie zacy na strzelać 11:00 Nie igrajz aniołom - telenowela, 2008 13:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - 25-letnia Magda Bielczuk jest zakochana ze wzajemnością w 25-letnim Eryku Cichockim - jednak na drodze ich miłości stają różne klasowe... 16:00 Rodziny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
	
20:00 Azyl dla bandyty - Teatr Sensacji Kobra, 1978 21:10 Informacje kulturalne 21:35 Serialowa nostalgia - Trzeci oficer - serial sensacyjny TVP, 2008 22:35 W trzy miesiące dookoła świata - Ostatnie prośce co hrabie go Ancillotto - komedia, Włochy, 2017 00:25 Kino nocne - Piękna i bestia - fab., Franc., Tunezja, Szwecja, 2017 02:20 Galeria sztuki na ekranie - Matłisse - dok., Wlk. Bryt., 2021 03:25 Droga między nutami . Zygmunt Krauze - dokument, Polska, 2018 04:45 Teledyski 05:25 Zakończenie dnia	20:00 Pani i pan Smith - akcja, USA, 2005. John i Jane Smith są płatnymi zabójcami, których skuteczność i profesjonalizm są szeroko doceniane i wysoko opłacane. Po prostu nie mają sobie równych. 22:15 Dziełnica strachu - serial kryminalny 03:05 Lombard. Życie pod zastaw - 29-letni Wojtek został wychowany na wsi przez nieżyjącą już mamę oraz wujka Olgierda - którego odłąd pamięta nazywa tatą. 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Menu na miarę - program kulinarny

TVN 7	TV 4
05:05 Szkoła - Licealistka Joasia Kobut marzy o popularności. Dziewczyna chce się wybić dzięki Konradowi Wojcieszko, który niespodziewanie... 06:55 Szpital - program obycz. 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:25 Szpital - Karetka przywozi do szpitala 18-letniego Mikołaja Kurzawę. 13:00 Lombard. Życie pod zastaw - Poruszająca się na wózku inwalidzkim nastoletnia Didi i jej owdowiały ojciec konsekwentnie na ulicy, by zebrać pieniądze na kosztowną operację... 16:00 Rodziny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny	06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej? 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego? - serial paradok. 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 13:00 Poliganci i Poliganci - serial paradok. 14:00 Gliniarze - serial paradok. 15:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 16:00 Poliganci i Poliganci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej? 19:00 Poliganci i Poliganci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:00 Wyciąg Śmierci: Frankenstein żyje - sens., Niemcy, RFA, 2011 23:05 Operacja Overload - sens., USA, Kan., 2018 01:25 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:25 STOP Drogówka 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszukany
	
16:55 Szpital - program obycz. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Szczęście - obycz., USA, 2019. Theodore „Theo” Decker od śmierci matki nie rozstał się z obrazem - je dyną pamiątką, która przypomina mu tamten straszny dzień... 23:10 Pozachwyci słońca - sens., USA, 2004 01:15 Maria Magdalena - obycz., USA, Wlk. Bryt., Australia, 2018. Opowieść o Marii Magdalenie, która jako młoda kobieta porzuca dawne życie, by dołączyć do uczniów Jezusa z Nazaretu. 03:45 Droga strona medalu - talk-show	09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audie ncia Generalna Ojca Św. Franciszka z Watykanu 11:00 Od rycerza do żołnierza 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Burza w Okręgu Krakowskim 12:50 Św. na każdy dzień 13:00 20 czerwca 1941 13:30 Msza św. 14:30 Stefan Kardynał Wyszyński - Troskliwy Duszpasterz Jasnoogórski 15:00 Świat chrząszczy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Historia we fraszkach 16:55 Św. na każdy dzień 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Opowieści Starego Testamentu 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

TVN 7	TV 4
05:05 Szkoła - Licealistka Matylda Czyżewska ma przygotować na biologię projekt razem z Remikiem, który jest bardzo zdolny. Dziewczyna jest zaurazona chłopakiem... 06:55 Szpital - program obycz. 07:55 Ukryta prawda 11:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:25 Szpital - Pogotowie przywozi do szpitala 9-latkę, który wpadł do zamrażniętej sadzawki. 13:25 Idealna niania - w ukrytej kamerze - program rozrywkowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Szpital - Doktor Anna Nowicka zajmuje się mężczyzną, którego na SOR przywiezła jego naręczona. Dziewczyna nie wie, że... 18:55 Ukryta prawda	06:00 Łowcy skarbów . Kto da więcej? 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego? - serial paradok. 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 13:00 Poliganci i Poliganci - serial paradok. 14:00 Gliniarze - serial paradok. 15:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 16:00 Poliganci i Poliganci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej? 19:00 Poliganci i Poliganci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:00 Pasja - obycz., USA, 2003 23:45 Od zmierzchu do świtu - sens., USA, Meksyk, 1996 01:55 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:55 Interwencja - magazyn reporterów 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszukany
	
20:00 Dusza towarzystwa - kom., USA, 2018. Kiedy gospodyni domowa Deanna zostaje nagle porzucona przez męża, postanawia wrócić do college'u. Trafia do tej samej szkoły i klasy co jej córka... 22:20 Raj dla par - kom., USA, 2009. Cztery pary przyjaciół wyruszają na tropikalną wyspę na kursy dla małżeństw. Jedną z par chce poddać się terapii i uzdrowić swój związek... 00:40 Kobieta-Kot - przeg., USA, Australia, 2004 02:50 Zbrodnie z pierwszych stron gazet 03:50 Droga strona medalu - talk-show	09:20 Opowieści Starego Testamentu 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 „Kryzys praworządności i wymiar sprawiedliwości - co dalej?” 12:45 Deby w Polsce 13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela” 13:30 Msza św. 14:35 Europejska perła banku 15:00 Po stronie prawdy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Św. ziemi 17:05 Akademia pro-life 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Moja sytuacja jest szczególnie trudna 23:20 Zgubić o czu brzeg

